

Årsredovisning 2022

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ)

Innehåll

	Sidan
2022 i siffror	6
Tjänstepensionsbolaget för kommuner och regioner	8
Förvaltningsberättelse	17
Finansiella rapporter.....	38
Noter	45
Underskrifter	136
Definitioner och begrepp	137
Revisionsberättelse	140

Informationen på följande sidorna 4–16 gäller för samtliga bolag inom KPA Pension.

**Mycket har förändrats
sedan 1922.**

**Men vi har fortfarande
en bit kvar innan vi har
jämställda pensioner.**

Vd har ordet

100 år, det är så länge KPA Pension har funnits till. Tänk, hur Sverige såg ut för 100 år sedan. Då fanns inga kollektivavtal och kvinnor hade nyligen fått rösta för första gången. KPA Pension startade som en pensionskassa för några få kommuner. Vårt uppdrag har vuxit genom åren och idag hjälper vi majoriteten av landets kommuner och regioner med pensionsadministration och tar hand om tjänstepensionen för drygt två miljoner pensionssparare.

Mycket har förändrats sedan 1922. Men vi har fortfarande en bit kvar innan vi har jämställda pensioner. En viktig pusselbit kom på plats under året med det nya pensionsavtalet AKAP-KR som ger närmare en miljon anställda i kommuner och regioner högre pensionsavsättningar.

2022 började dystert med Rysslands invasion av Ukraina. Det är en stor humanitär katastrof som också bidragit till finansiell oro med stigande inflation och räntor och ökade energi- och matpriser. Detta får även konsekvenser för pensionerna. De allra flesta av våra kunder har en traditionell försäkring med en garanterad del. Det är ett sparande som är uppbyggt för att dämpa effekterna vid den här typen av svängningar vi ser nu. Den stigande inflationen påverkar även kommuner och regioners pensionskostnader som nu ökar kraftigt. Under året har vi haft stort fokus på att stödja kommuner och regioner med prognoser av framtida kostnader.

Trots oroliga tider har KPA Pension starka finansiella nyckeltal vilket bidrar till att vi kan leverera trygga och hållbara pensioner samt hålla låga avgifter till våra kunder. Under året har vi gjort förändringar i vår traditionella försäkring för att öka möjligheterna till en god avkastning, bland annat förbättrat erbjudandet genom att sparandet anpassas efter åldern på spararen. På så sätt får kunderna bättre möjlighet till avkastning under den tid de sparar och en större trygghet när de gått i pension. Vi har också justerat vår tillgångsportfölj under året och ökat vår andel fastigheter och alternativa investeringar för att skapa en högre förväntad avkastning framåt.

KPA Pension är en del av Nettonollalliansen som består av världens största kapitalägare och vars syfte är att investeringsportföljerna ska visa nettonollutsläpp av växthusgaser år 2050. Under året har vi genomfört 30 påverkansdialoger med företag i vår portfölj som genererar större utsläpp. Kommuner och regioner har också en nyckelroll för klimatomställningen. Under året har jag träffat representanter för en rad kommuner och regioner för att diskutera deras behov av finansiering. Syftet är att främja tillgången på hållbara investeringar som exempelvis kommunobligationer. Men för att Sverige ska nå klimatmålen behöver vi en kraftfull och långsiktig klimatpolitik som skapar förutsättningar för omställning. För viljan finns i kommuner, regioner och hos investerarna.

Camilla Larsson, vd KPA Pension

2022 i siffror

19,8
miljarder kronor

i premieinkomst
för KPA Pension.

22,9
miljarder kronor

har KPA Pension betalat ut
i pensioner under året.

234
procent

solvensgrad i KPA
Tjänstepensionsförsäkring.

4,2
procent

i genomsnittlig
femårsavkastning
för KPA Tjänste-
pensionsförsäkring.

258
miljarder kronor

i förvaltad kapital
för KPA Pension.

2050

är året

då vi ska ha nettonollutsläpp från våra investeringsportföljer.

11

året i rad

som KPA Pension rankas som Sveriges mest hållbara varumärke.

29

procent

ska utsläppen från våra investeringsportföljer minska till år 2024.

0,02

procent

har den rörliga avgiften i den premiebestämda traditionella försäkringen sänkts.

880 000

pensionsutbetalningar

gör KPA Pensionservice i genomsnitt varje månad.

0,08

procent

i förvaltningskostnadsprocent, premiebestämd försäkring för KPA Tjänstepensionsförsäkring.

91

procent

nöjda kommuner och regioner.

5,2

är RKK-kvoten

i KPA Tjänstepension.

74

procent

nöjda pensionssparare.

Tjänstepensions- bolaget för kommuner och regioner

KPA Pension är pensionsbolaget för kommuner, regioner och deras anställda. Så har det varit i hundra år. Det som en gång startade som en pensionskassa för elva städer är idag ett modernt pensionsbolag som ger kunderna trygga och hållbara tjänstepensioner till låga avgifter.

Vår vision

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Vår affärsidé

KPA Pension erbjuder pension, försäkring, administration och tjänster till kommunsektorn. Våra affärsförutsättningar skapas genom kollektivavtal och kombinerar trygga pensioner med hållbara placeringar.

Vårt övergripande mål

KPA Pension är det självklara och hållbara valet för tjänstepension i kommuner och regioner.

Så skapar vi värde för:

Pensionsspararna

KPA Pensions uppgift är att se till att de som arbetar i kommuner, regioner och kommunala bolag får trygga och bra pensioner.

Arbetsmarknadens parter har KPA Pension som förvalsbolag för de kunder som inte själva gör ett val för sin tjänstepension. Deras pengar förvaltas i en traditionell försäkring med en garanterad del. För de kunder som istället vill ha ett fondsparande erbjuder vi externt förvaltade fonder som lever upp till högt ställda hållbarhetskrav. Genom kollektivavtal har dessutom ungefär en miljon anställda en tjänstegrupplivförsäkring hos oss.

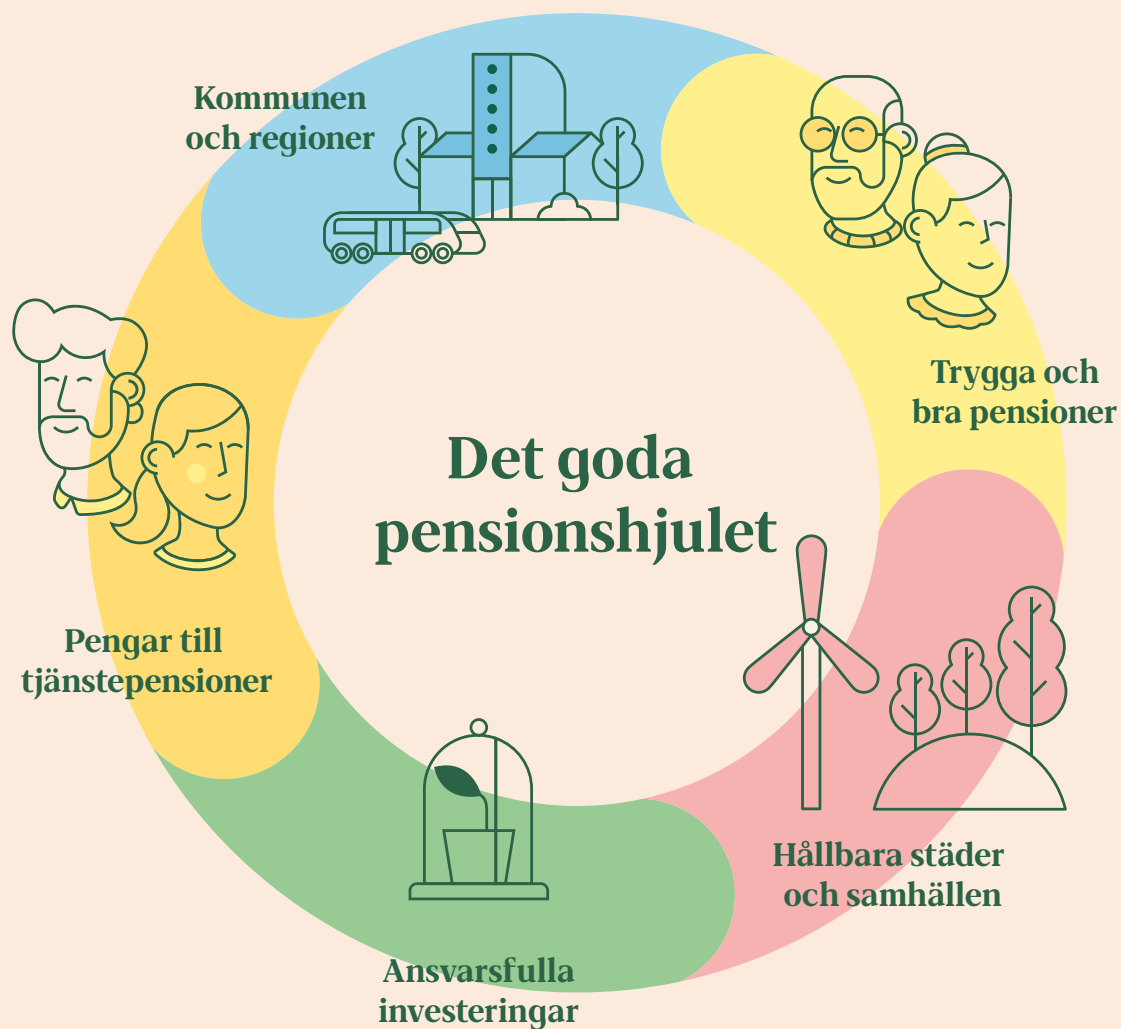
Kommuner, regioner och kommunala bolag

Kommuner, regioner och kommunala bolag vänder sig till KPA Pension för pensionsadministration, försäkring och stöd i pensionsfrågor. I vårt utbud finns val- och förmedlingstjänst, beräkning och utbetalning av olika pensionsförmåner, förmånsbestämd försäkring samt beräkning och prognos av pensionsskuld. Vi erbjuder även konsulttjänster och utbildning. Bland kunderna finns majoriteten av landets kommuner och regioner samt ett stort antal kommunala bolag.

Tillsammans med kommuner och regioner vill vi vara med att skapa förutsättningar för en grön omställning och bidra i deras arbete med att bygga hållbara städer och samhällen. Bland annat genom satsningar på infrastruktur eller projekt för att motverka eller förbereda för klimatförändringarna. Vi vill även bidra till social hållbarhet där jämställda pensioner och arbetsliv är viktiga frågor där vi kan bidra med ökad kunskap. Vi vill också medverka till att öka utbudet av sociala investeringar.

Klimat och samhället

KPA Pension har en samhällsbärande roll. Vår viktigaste uppgift är att förvalta och betala ut pensioner. Detta uppdrag ger oss både möjlighet och skyldighet att bidra till ett hållbart samhälle där klimatomställningen är en av de mest akuta utmaningarna. Vår största påverkan får vi genom att välja investeringar som är hållbara, välja bort investeringar som på olika sätt skadar människor eller klimat och att vara aktiva ägare genom att ställa krav och påverka i frågor som rör miljö, klimat eller mänskliga rättigheter. Jämställdhet och mångfald är också viktiga samhällsfrågor som vi arbetar med på olika sätt, både i vår egen verksamhet, i våra investeringar och genom att lyfta frågorna i olika forum.

Vår uppgift är att se till att våra kunder ska få en trygg och bra tjänstepension. Arbetsgivarerna, alltså kommunerna och regionerna, betalar premier till oss. Dessa pengar investerar vi i olika tillgångar som till exempel aktier eller fastigheter. De kan också vara med att finansiera lokala projekt som bidrar till den gröna omställningen. Till exempel nya cykelvägar i Göteborg, en simhall i Linköping och hållbara hyresrätter i Skåne. Det är investeringar som kunderna har nytta av redan idag, samtidigt som de bidrar till trygga pensioner längre fram. Vi kallar det "Det goda pensionshjulet".

Det här är KPA Pension

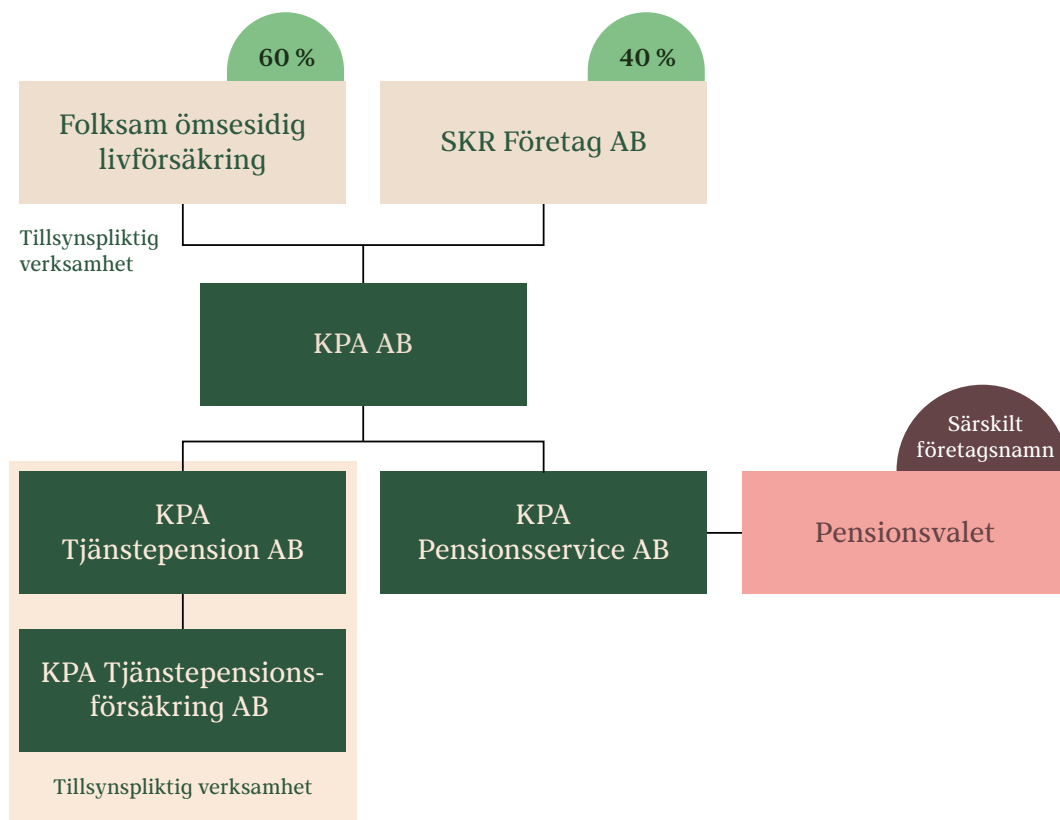
KPA Pension består av följande bolag:

- KPA AB
- KPA Tjänstepension AB
- KPA Tjänstepensionsförsäkring AB
- KPA Pensionservice AB

Samtliga företag bedriver verksamhet under det gemensamma varumärket KPA Pension som erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, utbildning, konsulttjänster, valcentral och kapitalförvaltning med hållbar inriktning.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB och KPA Tjänstepension AB bedriver verksamhet enligt ömsesidiga principer. Bolagen får inte dela ut vinst och konsolideras inte. Allt överskott återförs till försäkringstagarna.

KPA Pension ägs till 60 procent av Folksam och till 40 procent av SKR (Sveriges kommuner och regioner). Verksamheten bedrivs i Stockholm och Sundsvall. På båda orterna delar vi kontorsyta med Folksam. KPA Pension har ingen verksamhet utanför Sverige.

Arbetsmarknadens parter

Det är fack och arbetsgivare som förhandlar fram kollektivavtalade tjänstepensioner och försäkringar. KPA Pension är parternas utvalda förvalsbolag och försäkringsgivare för försäkringarna TGL och familjeskydd för anställda i kommun och region. Därför utgör parterna KPA Pensions viktigaste intressenter och samarbetspartners.

De parter som förhandlar fram pensionsavtalen är Kommunal, AkademikerAlliansen, OFR (Offentliganställdas Förhandlingsråd) och SKR (Sveriges kommuner och regioner). Inom den kooperativa sektorn har parterna utsett Pensionsvalet till valcentral för sammanlagt nio olika tjänstepensionsavtal.

Genom den särställning KPA Pension har genom förvalet behöver bolaget leva upp till högt ställda krav. KPA Pension behöver leverera låga avgifter och samtidigt prestera en marknadsmässig avkastning. Även samverkan sker med arbetsmarknadens parter i en rad andra frågor som till exempel arbetsvillkor, jämställdhet och mångfald, hälsa och aktiviteter för att öka kunskaperna om pensionssystemet. Både fack och arbetsgivare efterfrågar enkel och tydlig information till medlemmarna och tillsammans har KPA Pension lyckats möta denna efterfrågan med nya digitala lösningar.

Viktiga frågor för arbetsmarknadens parter

- Låga avgifter och god avkastning
- Goda arbetsförhållanden
- Fler ska jobba heltid
- Jämställdhet och mångfald
- Förutsättningar för ett långt arbetsliv
- Öka kunskaperna om pensionssystemet för att skapa förutsättningar för informerade och medvetna val

Ett hållbarhetsarbete som tål att granskas

För att vårt hållbarhetsarbete ska leda till fler och nöjdare kunder samt öka vår attraktivitet som arbetsplats är det viktigt att hållbarhetsarbetet är känt och uppskattas av våra målgrupper. Det försöker vi uppnå genom att berätta om det i vår kommunikation. För att följa resultatet genomför vi löpande undersökningar hos de aktuella målgrupperna samt tar del och lär av externa granskningar.

Sveriges mest hållbara pensionsbolag, enligt konsumenterna

För elfte året i rad har vi utsetts till Sveriges mest hållbara pensionsbolag av svenska konsumenter i Sustainable Brand Index årliga mätning. Resultatet bekräftas även i vår egen varumärkestracking som visar att varumärket står sig starkt i jämförelse med andra aktörer på marknaden.

Olika sätt att bedöma pensionsbolagens hållbarhetsarbete

Branschens bedömningar av pensionsbolagens hållbarhetsarbete är viktiga för oss. Pensionsförmedlare Söderberg & Partners publicerar årligen en hållbarhetsrapport där de utvärderar olika aktörers hållbarhetsarbete och ger betyg enligt trafikljusfärger. KPA Pension fick återigen gult ljus. Max Matthiessen gör i sin rapport för 2022 inte någon helhetsbedömning utan utvärderar hållbarhetsarbetet för varje tillgångsslag separat. Resultatet av de båda bolagens bedömningar visar på svårigheterna att utvärdera hållbarhetsarbete och hur bedömningen av olika parametrar kan skilja.

Sustainable Finance

Sustainable Finance är EU-kommissionens handlingsplan för hållbara finanser. Ska vi kunna begränsa den globala uppvärmningen till max två grader, helst en och en halv grad behöver vi ställa om finansiella flöden i en mer hållbar riktning. Sustainable Finance är till stora delar ett lagstiftningspaket som syftar till att tydliggöra vad som är en hållbar investering och ställer ytterligare informationskrav på finansiella aktörer som tillhandahåller hållbara produkter att tydligt informera om det på ett enhetligt sätt.

Under 2022 har KPA Pension fortsatt att arbeta med att implementera de nya regleringarna. Bland annat har produktutvecklingsprocessen utvecklats där hållbarhetsfaktorer integrerats som en del av målmarknad, tester och övervakning.

A portrait of Emilie Westholm, a woman with short blonde hair, wearing a black top with a yellow and green floral pattern. She is sitting in a red armchair and looking directly at the camera with a slight smile.

”Vi arbetar aktivt för att de största utsläpparna i portföljen ska anta vetenskapligt förankrade klimatmål.”

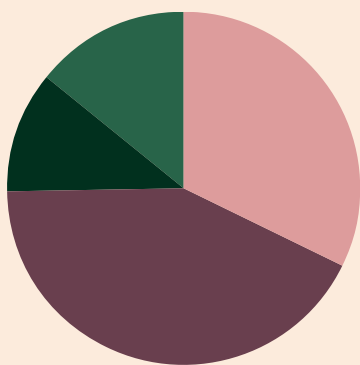
Emilie Westholm,
chef för Ansvarsfullt ägande

Ansvarsfulla placeringar

KPA Pension investerar och förvaltar kundernas pengar med målet att främja långsiktig trygghet utifrån avkastning och hållbar utveckling. Den totala portföljen innefattar olika tillgångsslag placerade på olika marknader för god riskspridning.

Traditionell förvaltning

Förvaltad kapital i KPA Tjänstepensionsförsäkring AB: 253 miljarder kronor.

KPA Pension investerar och förvaltar:

- Räntebärande instrument 32 %
- Aktier 43 %
- Fastigheter 11 %
- Alternativa placeringar 14 %

Fondförvaltning

Om kunden väljer att placera pengarna i en fondförsäkring placeras pensionspengarna automatiskt i KPA Pensions entrélösning. Vill kunden välja fonder själv erbjuds också möjligheten att göra ett personligt val av fonder.

Fondutbud

KPA Pension har inget eget fondbolag utan erbjuder i stället särskilt utvalda externt förvaltade fonder. I utvärderingsprocessen finns tydliga hållbarhetskrav som alla externa fonder ska leva upp till. KPA Pension för regelbundna dialoger i syfte att engagera och påverka fondbolagen att arbeta med hållbarhet. Fondbolagen ska vara engagerade i de företag de investerar i genom att ställa krav i frågor som rör miljö och klimat, arbetsrättsliga villkor, barnarbete, mutor och korrup-tion. Andra viktiga kriterier är låga avgifter samt att tillhandahålla ett fondutbud som möjliggör en geografisk diversifiering.

Läs mer om våra tillgångsslag
på nästa sida

Olika tillgångsslag ger tryggare pensioner

KPA Pensions viktigaste uppgift är att kunderna ska få trygga och bra pensioner. Genom att sprida riskerna ökar möjligheterna till bra och mer stabil avkastning i investeringarna. KPA Pension jobbar med hållbarhet i alla tillgångsslag men arbetet kan se lite olika ut då förutsättningarna skiljer sig åt. Fördelningen i tillgångsslag avser KPA Tjänstepensionsförsäkring AB per 31 december 2022.

Aktier

KPA Pension ska ha en väldiversifierad aktieportfölj uppdelad i svenska och utländska utvecklade aktiemarknader samt tillväxtmarknader.

43
procent

Räntebärande instrument

Räntebärande tillgångar utgör basen i KPA Pensions totala tillgångs-
portföljer. De kännetecknas av hög kvalitet och låg risk. Ränteportföljerna består av räntebärande värdepapper utgivna av stater, kommuner och bostadsinstitut eller motsvarande.

32
procent

Alternativa placeringar

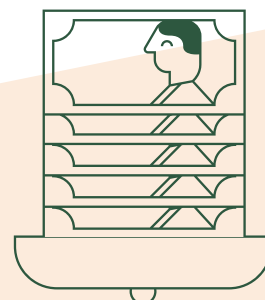
Alternativa placeringar är ett komplement i KPA Pensions portföljer. Det är investeringar med lång placeringshorisont i onoterade tillgångar. Här har investeringar i infrastruktur identifierats som särskilt intressant.

14
procent

Fastigheter

KPA Pension ska vara en långsiktig och ansvarstagande fastighetsägare. Satsning sker fortsatt på expansion av fastighetsportföljen med fokus på kontorsfastigheter i attraktiva lägen.

11
procent

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören (vd) för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ), med organisationsnummer 516401-6544, avger härmed årsredovisning för 2022 vilket är företagets 26:e verksamhetsår. Styrelsen har sitt säte i Stockholm.

Ägarförhållanden och koncernstruktur

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (KPA Tjänstepensionsförsäkring) ägs till 100 procent av KPA Tjänstepension AB (publ) med organisationsnummer 502010-3502, nedan KPA Tjänstepension. KPA Tjänstepension är ett helägt dotterföretag till KPA AB med organisationsnummer 556527-7182. KPA AB ägs till 60 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring med organisationsnummer 502006-1585 och till 40 procent av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, genom SKR Företag AB med organisationsnummer 556117-7535. KPA-gruppen består också av KPA Pensionservice AB med organisationsnummer 556569-1077 med det särskilda företagsnamnet Pensionsvalet PV. Samtliga företag inom KPA har säte i Stockholm och benämns nedan KPA Pension.

KPA Tjänstepensionsförsäkring drivs, liksom sitt moderföretag KPA Tjänstepension, enligt ömsesidiga principer. Företagen får inte dela ut vinst och konsolideras inte. Allt överskott återförs till försäkringstagarna. Samverkan med Folksamgruppen sker inom bland annat IT, administration och kapitalförvaltning för att nå stordriftsfördelar till nytta för kunderna. För information om företagets dotterföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag samt övriga företag som det finns ett ägarintresse i, hänvisas till not 16 Aktier och andelar i koncernföretag, not 17 Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag samt not 18 Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i. En översikt finns även i not 42 Upplysningar om närstående.

Verksamhet

Samtliga KPA-företag bedriver verksamhet under det gemensamma varumärket KPA Pension och erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, valcentral och kapitalförvaltning med hållbar inriktning. KPA Tjänstepensionsförsäkring erbjuder traditionell försäkring och fondförsäkring för anställda i kommunal sektor (KAP-KL, AKAP-KL), där företaget är förvalsalternativ.

Företaget hanterar sedan 2018 familjeskydd åt hela kollektivet inom AKAP-KL. För anställda inom avtalsområdet PA-KFS är företaget förvalsalternativ sedan 2013. KPA Tjänstepensionsförsäkring förvaltar kollektivavtalad förmånsbestämd försäkring inom avtalsområde KAP-KL, AKAP-KL och PA-KFS. Företaget tillhandahåller även kompletta försäkringslösningar för arbetsgivarnas pensionsåtaganden.

Väsentliga händelser under året

Verksamhet och affär

Den rörliga avgiften i den premiebestämda traditionella försäkringen har sänkts från 0,11 procent till 0,09 procent av pensionskapitalet, vilket började gälla den 1 januari 2022.

Det nya pensionsavtalet, AKAP-KR, som de kommunala parterna kom överens om i december 2021 för kommunsektorn börja gälla från och med 1 januari 2023. Avtalet är ett premiebestämt avtal som bland annat innebär att premienivån höjs från dagens nivåer, vilket allt annat lika kommer att leda till ökade premieinkomster för företaget. Utöver premienivån innebär det nya avtalet andra potentiella effekter och företaget utreder dess möjliga påverkan. Det har varit hög fokus på att under året anpassa IT-system och processer till det nya avtalet.

Den 1 maj 2022 genomförde KPA Tjänstepensionsförsäkring en förändring av den traditionella premiebestämda försäkringen för sina kunder. Förändringen införs stegvis under 12 månader och innebär att företaget i större utsträckning kommer placera kundernas pensionskapital i aktier fram till de fyller 51 år. Efter att kunderna passerat 51 år kommer pensionskapitalet successivt viktas över mot placeringar med en lägre risknivå och större fokus på räntebärande placeringar, samtidigt som andelen placeringar i fastigheter är oförändrad. Förändringen syftade till att ge kunderna en ännu bättre tjänstepension genom en högre avkastning under deras aktiva yrkesliv och en ökad trygghet under perioden då tjänstepensionen betalas ut.

Företaget har beslutat att per den 1 januari 2023 sänka prognosräntan för premiebestämd traditionell försäkring från 2,75 procent till 2 procent och att justera livslängsantaganden. Förändringen påverkar hur pensionen fördelas under utbetalningstiden.

För elfte året i rad rankas KPA Pension som Sveriges mest hållbara varumärke i kategorin pension av Nordens största oberoende varumärkesstudie med fokus på hållbarhet, Sustainable Brand Index.

Med anledning av kriget i Ukraina

År 2022 har präglats stort av Rysslands invasion av Ukraina och de oroligheter samt geopolitiska spänningar som detta gett upphov till. KPA Pension följer löpande utvecklingen och den effekt det rådande läget har på internationella relationer och de finansiella marknaderna. KPA Tjänstepensionsförsäkring står fortsatt finansiellt starkt med starka nyckeltal. Företagets finansiella styrka möjliggör, även vid turbulens på finansmarknaderna, att med ett långsiktigt perspektiv fortsätta skapa värden för kunderna.

KPA Pension har vidtagit åtgärder för att säkerställa att kris- och kontinuitetsplaner är aktuella och anpassade för en situation med ökad säkerhetspolitisk oro i närområdet.

Kapitalförvaltning och hållbarhet

KPA Tjänstepensionsförsäkring investerade under perioden bland annat 1,6 miljarder kronor i en grön obligation från Världsbanken som syftar till att finansiera hållbar utveckling runt om i världen. Folksamgruppen är ensam investerare i obligationen som bland annat kommer bidra till att stötta projekt inom förnybar energi, energieffektivitet och biologisk mångfald. Totalt var 9,6 miljarder kronor investerade i gröna obligationer i KPA Tjänstepensionsförsäkring vid årets slut.

Företaget investerade även 2,5 miljarder kronor i bolånefonden Stabelo och 2,5 miljarder kronor i bolånefonden Hypoteket. Bolånefonderna ger ut bostadslån till privatpersoner.

KPA Tjänstepensionsförsäkring utökade i juli sin investering i bostadsfastighetsaktiebolaget Heimstaden Bostad AB med ytterligare 4,2 miljarder kronor. Heimstaden Bostad AB är ett av de första stora europeiska bostadsfastighetsbolag att ansluta sig till Science Based Targets initiative (SBTi) och genom det sätta vetenskapligt baserade klimatmål.

KPA Tjänstepensionsförsäkring förvärvade Vasahuset (Kortbyrån 19 och 20) i centrala Stockholm. Totalt uppgick affären till ett värde om 3,0 miljarder kronor.

Förändring styrelse och ledande befattningshavare

Anders Knappe lämnade uppdraget som styrelseordförande och vid en extra bolagsstämma den 10 juni 2022 utsågs Sture Nordh till ny ordförande för styrelsen. Sture var tidigare ordinarie styrelseledamot.

Regelverk

Omvandling till tjänstepensionsföretag

Omvandlingen av företaget till tjänstepensionsföretag har i enlighet med Finansinspektionens beslut verkställts den 1 januari 2022. Detta innebär att företaget från och med det datumet följer den nya rörelseregleringen för tjänstepensionsföretag, inklusive solvensreglering. I samband med omvandlingen bytte företaget namn från KPA Pensionsförsäkring AB (publ) till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ).

Ändrade antaganden och bedömningar

Ändrad diskonteringsränta

KPA Tjänstepensionsförsäkring har, från och med den 1 januari 2022, ändrat antagande om aktsam räntesats. Ändringen ger påverkan på den diskonteringsränta som används vid värdering av företagets försäkringstekniska avsättningar. Se ytterligare information i not 1 Redovisningsprinciper avsnitt 2.3.1.1 samt not 31 Livförsäkringsavsättning.

Förväntade framtida flyttar

En ändrad bedömning av förväntade framtida flyttar inom värdering av livförsäkringsavsättningen har fastställts per den 30 juni 2022. Effekten resulterar i att solvensgraden ökar med cirka 13 procentenheter. Se ytterligare information i not 1 Redovisningsprinciper avsnitt 2.3.1.1, samt not 31 Livförsäkringsavsättning.

Ekonomisk översikt

Koncernens finansiella resultat och ställning avser främst verksamheten i KPA Tjänstepensionsförsäkring. I koncernen ingår även KPA Tjänstepensionsförsäkrings dotterföretag som i huvudsak utgörs av fastighetsföretag.

Koncernens tekniska resultat uppgick till 15 655 (45 256) miljoner kronor och koncernens resultat efter skatt blev 14 966 (44 565) miljoner kronor. Det lägre resultatet jämfört med förgående år berodde i huvudsak på en negativ kapitalavkastning under året.

Koncernens placeringstillgångar uppgick till 252 600 (261 760) miljoner kronor och balansomslutningen uppgick till 274 434 (285 224) miljoner kronor.

KPA Tjänstepensionsförsäkring fungerar som inköpsföretag för övriga företag i KPA Pension.

Följande kommentarer gäller moderföretaget om inte annat anges.

Resultat

Premieinkomsten för KPA Tjänstepensionsförsäkring ökade jämfört med föregående år och uppgick 2022 till 19 464 (18 613) miljoner kronor. Ökningen berodde på ökat premieflöde från årets KAP-KL/AKAP-KL förmedling. Inbetalda premier avseende fondförsäkringsverksamheten uppgick till 375 (406) miljoner kronor.

Företagets kapitalavkastning var negativ och uppgick till -25 957 (32 274) miljoner kronor. Den negativa avkastningen beror till stor del på nedgångarna på aktiemarknaderna i Sverige och i övriga världen. Avkastningen för 2021 var däremot historiskt hög, se mer under avsnittet kapitalförvaltning och kapitalavkastning.

Driftskostnaderna uppgick till 362 (346) miljoner kronor exklusive skadebehandling. Förändringen mot föregående år berodde främst på kostnadsökningar relaterat till högre personal och konsultkostnader för IT-utveckling samt ökade kostnader inom marknadsföring.

Utbetalda försäkringsersättningar blev lägre jämfört med föregående år och uppgick till 4 688 (5 336) miljoner kronor. Minskningen beror på ändrad hantering av utflyttat kapital som från och med den 30 juni 2022 redovisas via utbetald återbäring. Utbetalad återbäring ökade därmed och blev högre jämfört med föregående år och uppgick till 4 154 (2 816) miljoner kronor, vilket är en post som inte redovisas över resultaträkningen utan direkt mot eget kapital.

Företagets tekniska resultat uppgick till 11 806 (42 778) miljoner kronor och årets resultat efter skatt blev 11 474 (42 502) miljoner kronor.

Livförsäkringsavsättningar motsvarar det förväntade kapitalvärdet av företagets garanterade förpliktelser enligt försäkringsavtal efter avdrag för det förväntade kapitalvärdet av framtida premieinbetalningar. Kapitalvärdena beräknas med beaktande av antaganden om framtida ränta, dödlighet och sjuklighet, driftskostnader, utnyttjade optioner och skatter. Avsättningarna är beräknade utifrån aktsamma antaganden. Livförsäkringsavsättningar uppgick till 109 333 (130 934) miljoner kronor. Förändringen under året om -21 602 miljoner kronor berodde främst på nya premier vilka har ökat avsättningen med 9 471 miljoner kronor. Vidare minskade livförsäkringsavsättningar med 19 209 miljoner kronor på grund av förändrade marknadsräntor, medan utbetalningar (pensionsförmåner och flytt) minskade livförsäkringsavsättningar med 4 368 miljoner kronor.

Årets avsättningar minskar även som en följd av ändrat flyttantagande samt effekter till följd av byte av diskonteringsräntemetod, med sammanlagt 8 263 miljoner kronor.

Placeringsstillgångarna uppgick till 241 975 (254 766) miljoner kronor och fondförsäkringstillgångarna uppgick till 10 520 (12 705) miljoner kronor. För mer information om förändringen av företagets placeringsstillgångar hänvisas till avsnittet Kapitalförvaltning och kapitalavkastning.

Ekonomisk ställning

KPA Tjänstepensionsförsäkring har en stark finansiell ställning. Solvensgraden, som visar förhållandet mellan marknadsvärdet på företagets tillgångar och värdet på åtaganden till försäkringstagarna, uppgick per den 31 december 2022 till 234 (204) procent.

Kapitalförvaltning och kapitalavkastning

Marknadskommentarer

KPA Tjänstepensionsförsäkrings investeringar fördelas på olika tillgångsslag och marknader för att nå en god riskspridning och en god avkastning. Investeringar görs i räntebärande värdepapper, aktier, fastigheter och alternativa placeringar (onoterade tillgångar).

KPA Tjänstepensionsförsäkring tillämpar ansvarsfull kapitalförvaltning. Detta innebär att samtliga tillgångar förvaltas utifrån ett långsiktigt ansvarsfullt perspektiv, avseende såväl etik som miljömässiga hänsyn, utan att göra avkall på avkastningskrav och lämplig risknivå.

År 2022 blev väldigt annorlunda än vad som var förväntat. Det viktigaste och mest problematiska var Rysslands invasion av Ukraina i slutet av februari, vilket först och främst resulterade i ett mycket stort mänskligt lidande. Kriget påverkade även den underliggande europeiska säkerhetsordningen som bland annat resulterade i att Sverige och Finland ansökte om medlemskap i NATO. Den globala ekonomin påverkades genom högre energi- och matpriser samt ökad osäkerhet. Inflationstrycket var starkt redan i början av året och blev högre än förväntat i princip hela året, delvis som en följd av kriget, vilket fick centralbankerna att tidigarelägga och snabba på räntehöjningarna. Tillväxten visade sig dock vara förvånansvärt robust, inte minst tack vare en mycket stark arbetsmarknad, men förväntan om en stundande lågkonjunktur växte sig stark under året.

I skuggan av de stora ekonomiska och geopolitiska utmaningarna skedde förändringar både i den nationella och internationella politiken. Sverige fick en ny högerkoalitionsregering ledd av Moderaterna. Mellanårsvalet i USA ledde till en delad kongress och president Xi omvaldes till en tredje mandatperiod i Kina.

Den omtumlande geopolitiska och makroekonomiska utvecklingen ledde till att finansiella marknader utvecklades svagt. Inflationen och uppgången i räntor var det huvudsakliga problemet, vilket fick obligationsmarknaden att backa ordentligt, samtidigt som förväntan om lågkonjunktur påverkade aktie- marknaden negativt. Dålig likviditet på flera marknader i kombination med stor osäkerhet gjorde dessutom att volatiliteten var ovanligt stor. Den amerikanska korträntan steg från 0,7 procent till 4,4 procent under året medan den långa räntan steg från 1,5 procent till knappt 4 procent, samtidigt som börser i USA föll med cirka 20 procent. I Sverige steg den korta räntan från -0,2 procent till 2,8 procent och den långa räntan från 0,3 procent till 2,4 procent medan Stockholmsbörsen föll drygt 20 procent.

Den svenska fastighetsmarknaden 2022 präglades av högre räntor, sämre tillgång till finansiering och därmed också högre avkastningskrav för vissa fastighetstyper, vilket medfört sämre värdeutveckling. Transaktionsvolymen i marknaden har minskat och osäkerheten är stor. På hyresmarknaden var efterfrågan på kontorslokaler fortsatt god och hyresnivåerna stabila. I fastighetsbeståndet fortsatte KPA Tjänstepensionsförsäkring att investera i energieffektiviserande åtgärder och energiförbrukningen och CO2-avtrycket minskande ytterligare under året.

KPA Pension har under 2022 fortsatt arbetet med att försöka påverka tillgångsportföljen i en mer hållbar riktning. Under året träffade KPA Pension ett stort antal representanter från innehaven för att diskutera frågor rörande klimat och miljö, mänskliga rättigheter och antikorrupktion.

Under 2022 fortsatte KPA Pension påverkansarbetet av portföljens största utsläppare av växthusgaser, i linje med delklimatmålen till 2025. Målen innebär att klimatavtrycket från aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent under de kommande åren, samtidigt som fler av KPA Pensions portföljers största utsläppare ska anta vetenskapligt förankrade klimatmål. Allt fler företag ökar sitt klimat-engagemang.

Under året röstade KPA Pension vid 46 svenska årsstämmor. Stämposäsongen präglades fortfarande av Coronapandemin och en stor andel stämmor arrangerades med poströstning eller digitalt. KPA Pension ställde frågor vid samtliga fysiska stämmor, kring mänskliga rättigheter, och skickade en fråga per mejl till de bolag som inte arrangerat en fysisk stämma. Vidare röstade KPA Pension även vid 485 utländska årsstämmor, via elektronisk röstning och ombud.

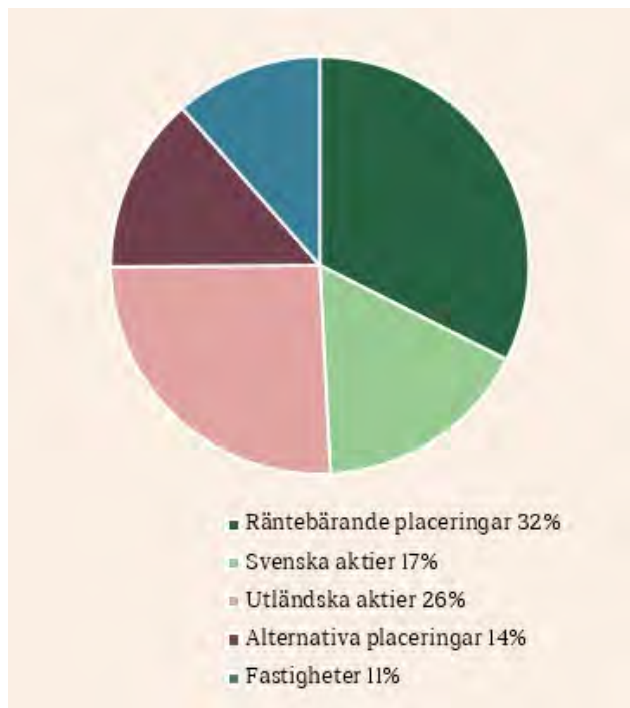
KPA Pension fortsatte under 2022 det pågående påverkansarbete samtidigt som nya initiativ lanserades. KPA Pension har bland annat fortsatt klimatarbetet i internationella storbanker, med dialoger med HSBC och Barclays. Vidare har KPA Pension samarbetat inom Investor Integrity Forum kring utmaningen i bygg- och fastighetssektorn med korrupktion och dåliga arbetsvillkor. Andra frågor som varit i fokus har varit exempelvis korrupktionsanklagelserna mot Ericsson samt antibiotika-användning vid djurhållning som bidrar till antibiotikaresistens i samhället.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings kapitalavkastning

Företagets förvaltade kapital uppgick vid utgången av året 2022 till 253 498 (264 155) miljoner kronor. Av detta utgjorde cirka 32 (40) procent räntebärande värdepapper utgivna av stater och kommuner och bostadsinstitut, eller motsvarande. Aktieportföljen, bestående av noterade svenska och utländska aktier, stod för 43 (43) procent av det förvaltade kapitalet. Fastigheter stod för 11 (9) procent av kapitalet och Alternativa placeringar, bestående av bland annat onoterade aktier, motsvarade 14 (8) procent. Valutaexponeringen var vid utgången av året cirka 11 (16) procent.

Hur avkastningen fördelas på avgiftsbestämd respektive förmånsbestämd traditionell försäkring styrs av hur respektive verksamhetsgren bidrar till det gemensamma riskutrymmet i tillgångsportföljen. Avgiftsbestämd traditionell försäkring erhåller därigenom en avkastningsränta som i jämförelse med den förmånsbestämda i större utsträckning härrör från aktieplaceringar. Från och med maj 2022 är avkastningsräntan för avgiftsbestämd försäkring anpassad efter ålder, och avkastningsräntan redovisas därefter för spartid respektive utbetalningstid. Andelen aktier är högre under spartid jämfört med utbetalningstid. Avkastningsräntan under året var för spartid -7,3 (14,6) procent och för utbetalningstid -7,8 (14,6) procent och för förmånsbestämd försäkring -7,6 (7,2) procent.

Placeringstillgångarnas fördelning, marknadsvärde

Totalavkastningen för 2022 på företagets tillgångar var -7,8 (13,7) procent, motsvarande -21 031 (31 541) miljoner kronor. Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är företagets strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandenas art och företagets risktolerans. Mot bakgrund av vald tillgångsfördelning förklaras avkastningen främst av en negativ avkastning för aktier och räntebärande placeringar.

Totalavkastningstabell, moderföretaget

Mkr	Ingående marknadsvärde 2022-01-01	Utgående marknadsvärde 2022-12-31	Totalavkastning 2022	Totalavkastning 2022 %	Totalavkastning 2021 %	Totalavkastning 2020 %	Totalavkastning 2019 %	Totalavkastning 2018 %
Räntebärande placeringar	107 053	82 275	-12 401	-11,7	-2,6	3,9	0,8	-0,1
Aktier	112 902	107 589	-14 896	-12,9	35,8	6,0	30,2	-2,0
Alternativa placeringar	21 269	34 652	5 346	20,3	10,8	2,2	5,4	15,1
Fastigheter	22 932	28 983	919	4,0	10,1	4,7	6,7	7,4
Summa	264 155	253 498	-21 031	-7,8	13,7	4,8	11,2	0,5

Totalavkastningstabellen är uppställd enligt rekommendation från Svensk Försäkring och företagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. I not 44 redovisas hur totalavkastningstabellen är kopplad till resultat- och balansräkningen.

Hållbarhet

KPA Pension har en lång tradition av att arbeta hållbart. Visionen är att kunderna ska känna sig trygga i en hållbar värld. Därför är hållbarhetsarbetet väl förankrat hos kunder och övriga intressenter och utformas i enlighet med internationella ramverk.

KPA Pension ska vara branschledande på hållbarhetsområdet. Hållbarhetsarbetet ska bidra till att skapa värden för intressenterna som utgörs av arbetsmarknadens parter, pensions-spararna, kommuner och regioner, medarbetare, ägare och samarbetspartners. Hållbarhet ska integreras i verksamhetens alla delar, även samarbetspartners och leverantörer.

Hållbarhet i den egna verksamheten

Det är viktigt att avtrycken från den egna verksamheten blir så små som möjligt. Framför allt ökar det trovärdigheten när företaget ställer krav och påverkar tillgångarna. Därför arbetar KPA Pension med en effektiv och tydlig hållbarhetsstyrning som omfattar alla delar av verksamheten och där ett av de viktigaste målen är nettonollutsläpp av växthusgaser från den egna verksamheten år 2030. Detta mål är gemensamt inom hela Folksamkoncernen. KPA Pension klimatkompenserar utsläpp från den egna verksamheten med det dubbla genom Vi-skogen. Utsläppen från egen verksamhet redovisas kvartalsvis på www.kpa.se.

För att vara en attraktiv och modern arbetsplats vill företaget ha en framskjutande position i frågor som rör jämställdhet och inkludering. KPA Pension var först i finans- och försäkringsbranschen att bli hbtqi-certifierade, vilket företaget blev 2019. Målet med certifieringen är att skapa en gemensam värdegrund där kunder och medarbetare bemöts med respekt utifrån sina egna villkor. Under årets pridevecka i Stockholm deltog medarbetare i både tåget och i prideparken där KPA Pension hade en egen välbesökt yta.

Hållbarhetsstyrning

Styrelserna för företagen inom KPA Pension har det yttersta ansvaret för företagets hållbarhetsarbete och beslutar den policy som anger vad som ska gälla för företagets arbete för en hållbar utveckling. Policyn ses över en gång per år och styrelserna får kontinuerlig avrapportering om hållbarhetsarbetet.

De etiska reglerna är ett av KPA Pensions viktigaste interna regelverk. Reglerna omfattar hela verksamheten och anger vilka rättigheter och skyldigheter medarbetarna har att förhålla sig till i olika situationer, inte minst i samspel med företagets omvärld.

Några av de andra interna styrdokument som är relaterade till hållbarhetsarbetet är hållbarhetspolicy, klagomålspolicy, inköpsriktlinjer, uppförandekod för leverantörer (med krav gällande mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, antikorruption och miljö), åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och visseblåsning, resor och möten, arbetsmiljö och diskriminering och trakasserier.

Den concerngemensamma funktionen Kapitalförvaltning och hållbarhet ansvarar tillsammans med KPA Pensions vd för att det operativa arbetet bedrivs inom de ramar styrelserna beslutat. KPA Pension finns också representerade i Folksamgruppens concerngemensamma forum som arbetar tvärfunktionellt med hållbarhetsfrågor bland annat i syfte att ta fram beslutsunderlag till styrelser och ledningsgrupp.

KPA Pension står bakom flera internationella överenskommelser och ramverk som påverkar hållbarhetsarbetet. Några av dessa är:

- FN:s Global Compact
- FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI)
- UN-Convended Net-Zero Asset Owner Alliance
- FN:s Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen
- FN:s miljöprogram för den finansiella sektorn (UNEP FI)
- Global Reporting Initiative (GRI)
- Montreal Carbon Pledge
- Green Bond Principles
- Task Force on Climate Related Financial Disclosures (TCFD)
- Naturskyddsföreningens Bra Miljöval-certifiering för villa-, fritidshus- och bilförsäkring

- ICC:s regler för reklam och marknadskommunikation
- EU kommissionens handlingsplan för hållbara finanser (Sustainable Finance)

Risker och riskhantering

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten. Förmågan att uppfylla åtaganden mot kunderna, efterleva legala krav och nå målen för verksamheten påverkas av hur företaget styr, hanterar och följer upp risker. Det finns därför interna regelverk som reglerar och stödjer en strukturerad och enhetlig riskhantering.

Inom KPA Pension kategoriseras risker i tre övergripande kategorier som ingår i företagets riskhanteringssystem. Försäkringsrisker är den första och utgör själva kärnan i ett tjänstepensionsföretag. Den andra kategorin är finansiella risker. Finansiella risker handlar om den ständiga balansgången mellan trygghet och möjlighet till avkastning. Den tredje riskkategorin är verksamhetsrisker som kan uppstå i försäkrings- och finansieringsverksamheten på grund av olika brister i affärsprocesser, informationssystem eller medarbetares förmågor och kompetens.

Samhällets utmaningar i förhållande till hållbar utveckling har en tydlig påverkan på riskbedömningen. Hållbarhetsrisker ingår i alla ovannämnda riskkategorier. Ett exempel är klimatförändringarna som kan ses som vår tids ödesfråga. Vi måste begränsa uppvärmningen till under 1,5 grad för att inte konsekvenserna ska bli alltför svåra för människor, biologiska system och företag. De kommande åren kommer KPA Pension därför att arbeta för att portföljbolagen ska minska sina utsläpp samt att de antar vetenskapligt förankrade klimatomställningsmål. KPA Pension kommer också att arbeta med olika insatser för att främja utbudet av gröna investeringar.

Väsentliga frågor och målområden

Verksamhetens hållbarhetsarbete är organiserat i två övergripande målområden, *människa och samhälle* samt *klimat och miljö*. Inom dessa målområden har KPA Pension prioriterat sex mål inom Agenda 2030 utifrån KPA Pensions affär och påverkan på miljö och samhälle. Vad som är viktigast för företagets kunder och intressenter har också bidragit till urvalet. De utvalda målen ligger till grund för såväl det strategiska utvecklingsarbetet som för det operativa arbetet med att integrera hållbarhet i hela verksamheten.

KPA Pension är certifierade enligt ISO 14001 sedan 1998. Det är ett miljöledningssystem som syftar till ständig förbättring. Företagets hållbarhetsmål är centrala och följs upp vid de årliga revisionerna. Målen omfattar målområdet miljö och klimat och följs upp årligen i en extern revision.

Människa och Samhälle

God hälsa och välbefinnande: En viktig fråga för KPA Pension som arbetsgivare men också för våra kunder. Hälsa är en förutsättning för ett hållbart arbetsliv (FN:s mål 3).

Jämställdhet och mångfald: KPA Pension motverkar diskriminering och främjar lika rättigheter och möjligheter. KPA Pension lyfter frågan om jämställda pensioner och arbetar aktivt med inkludering inom företagets hbtqi-certifiering (FN:s mål 5).

Främja god arbetsmiljö och mänskliga rättigheter: KPA Pension arbetar för anständiga arbetsvillkor och möjligheten att hålla ett helt arbetsliv. Det är också helt centralt för arbetsmarknadens parter (FN:s mål 8).

Miljö och klimat

Hållbara städer och samhällen: De pågående klimatförändringarna får konsekvenser i alla delar av samhället. KPA Pension vill bidra till en hållbar utveckling, bland annat genom att välja investeringar som syftar till klimatomställning (FN:s mål 11).

Hållbar produktion och konsumtion: En hållbar konsumtion och produktion innebär en effektiv användning av resurser. KPA Pension kan bidra genom investeringar men också genom den egna verksamheten (FN:s mål 12).

Bromsa klimatförändringarna: KPA Pension verkar för att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5-grad i linje med Parisavtalet (FN:s mål 13).

Om årlig hållbarhetsrelaterad information i enlighet med SFDR EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar (SFDR*)

KPA Tjänstepensionsförsäkrings traditionella försäkringar främjar miljörelaterade och sociala egenskaper. Årlig information om i vilken utsträckning de uppnått egenskaperna finns i förvaltningsberättelsens hållbarhetsbilagor under rubriken "Miljörelaterade och sociala egenskaper". På hållbarhetsbilagorna framgår vilka produkter som omfattas av respektive hållbarhetsbilaga. Var hållbarhetsbilagorna finns framgår av årsredovisningens innehållsförteckning.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings fondförsäkring främjar miljörelaterade och sociala egenskaper på produktnivå. För att kundens egen fondförsäkring ska leva upp till motsvarande krav krävs dock att minst en av de valda fonderna främjar dessa egenskaper eller har hållbara investeringar som mål. En sådan fond måste dessutom ingå under hela försäkringstiden. Fondbolagen tillhandahåller årlig hållbarhetsrelaterad information för respektive fond där det finns ytterligare information om egenskaperna. Fondbolagens hållbarhetsbilagor för årlig information publiceras på www.kpa.se senast den 31 maj 2023.

För närmare upplysningar om KPA Pensions hållbarhetsarbete hänvisas till KPA Pensions Hållbarhetsredovisning för 2022 (som även inkluderar klimatrapport) samt bolagsstämorapport för 2022. Rapporterna finns på www.kpa.se.

* Sustainable Finance Disclosure Regulation

Taxonomiförordningen

Taxonomiförordningen (Taxonomin) är EU:s regelverk för att avgöra om en ekonomisk aktivitet är miljömässigt hållbar eller inte. Syftet med Taxonomin är att hjälpa investerare att identifiera och jämföra miljömässigt hållbara investeringar genom ett gemensamt klassificeringssystem.

Taxonomin ställer krav på finansiella aktörer att redovisa hur stor andel av företagets totala tillgångar som utgörs av investeringar som är miljömässigt hållbara i enlighet med regelverket.

I dagsläget finns utmaningar för finansiella aktörer när det gäller Taxonomins redovisningskrav. Dels är tillgången till data beträffande vilka investeringar som är miljömässigt hållbara begränsad, dels omfattar Taxonomin hittills endast två av sex så kallade miljömål samt enbart de branscher som släpper ut mest koldioxid och andra växthusgaser. Vidare omfattas endast innehav i större företag inom EU. Därmed täcks i nuläget endast en begränsad del av de investeringar som görs av finansiella aktörer av Taxonomin.

Med anledning av ovan gäller specifika övergångsregler för räkenskapsåren 2021 och 2022. Övergångsreglerna ställer andra, mindre omfattande krav på redovisning. Från räkenskapsår 2023 ska fullständig taxonomilinjeringsrapporteras. Det är därför svårt att jämföra nyckeltalen för olika räkenskapsår innan det fullständiga regelverket är på plats.

Nedanstående nyckeltal utgör KPA Tjänstepensionsförsäkrings redovisning för räkenskapsåret 2022 enligt Taxonomins övergångsregler.

Nyckeltal investeringar ¹⁾	Procentuell andel (%) Intäkter	Procentuell andel (%) CAPEX
Andelen av totala tillgångar som omfattas av Taxonomin	12%	15%
Varav ekonomisk verksamhet i NFRD-bolag ²⁾	0,7%	4%
Varav fastighetsinnehav	11%	11%
Andelen av totala tillgångar som inte omfattas av Taxonomin	31%	31%
Andelen av totala tillgångar hänförliga till centrala myndigheter, centralbanker, överstatliga emittenter samt derivat	11%	11%
Andelen av totala tillgångar där data saknas	29%	25%
Andelen övriga tillgångar	17%	17%

¹⁾Nyckeltal investeringar; För posterna "Totala tillgångar som omfattas av taxonomin, varav verksamhet i NFRD-bolag" samt posten "Totala tillgångar som inte omfattas av Taxonomin" visas Intäkter och CAPEX. För övriga poster visar båda kolumnerna samma procentuella andel då beräkningen utgått från tillgångens andel av koncernbalansräkningens totala tillgångar.

²⁾Med NFRD-bolag avses finansiella och icke-finansiella företag som omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU, vilket innebär bolag inom EU med mer än 500 anställda och som är av allmänt intresse.

Andelen av totala tillgångar som omfattas av Taxonomin

Posten är en summering av exponeringar mot NFRD-bolag samt fastighetsinnehav.

Posten ekonomisk verksamhet i NFRD-bolag inkluderar exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som har ekonomisk verksamhet som omfattas av Taxonomin, inklusive sådana exponeringar genom fonder. I tabellen särredovisas detta uppdelat på intäkter som avser företagets sammantagna intäkter från verksamheter som omfattas av taxonomin samt CAPEX som avser företagets sammantagna kapitalutgifter hänförliga till verksamheter som omfattas av taxonomin.

Posten fastighetsinnehav inkluderar direktägda fastigheter och fastighetsinnehav genom helägda dotterföretag samt innehav av fastigheter för eget bruk. Nyckeltalet särredovisas då bygg- och fastighetsverksamhet är en av de branscher som omfattas av Taxonomin och investeringar i fastigheter utgör en betydande andel av företagets tillgångar.

Andelen av totala tillgångar som inte omfattas av Taxonomin

Posten är en summering av exponeringar mot företag och ekonomiska verksamheter som inte omfattas av Taxonomin. Det kan antingen bero på att de inte är NFRD-bolag eller att de är NFRD-bolag som till del har ekonomisk verksamhet som inte omfattas av Taxonomin. I tabellen särredovisas detta uppdelat på intäkter som avser företagets sammantagna intäkter från verksamheter som inte omfattas av taxonomin samt CAPEX som avser företagets sammantagna kapitalutgifter som är hänförliga till verksamheter som inte omfattas av taxonomin.

Andelen av totala tillgångar hänförliga till centrala myndigheter, centralbanker, överstatliga emittenter samt derivat

I posten ingår den totala exponeringen mot centrala myndigheter, centralbanker, överstatliga emittenter samt derivat. Avseende derivat avser exponeringen marknadsvärdet.

Andelen av totala tillgångar där data saknas

Posten inkluderar exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag, inklusive sådana exponeringar genom fonder, där data inte är tillgänglig.

Andelen övriga tillgångar

Posten inkluderar de tillgångar i koncernens balansräkning som redovisas på raderna "Immateriella tillgångar", "Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar", "Fordringar", "Andra tillgångar" samt "Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter".

Taxonominns övergångsregler ställer krav på finansiella aktörer som har skadeförsäkringsverksamhet att ange andelen skadeförsäkringspremier som omfattas respektive inte omfattas av Taxonomin. Inom KPA Tjänstepensionsförsäkring finns inte någon skadeförsäkringsverksamhet.

Datakällor och begränsningar

KPA Tjänstepensionsförsäkring använder Morningstar Sustainability som leverantör av data för denna taxonomi-redovisning. Morningstar Sustainability är internationellt etablerade och har lång erfarenhet av att leverera denna typ av data.

Den data som Morningstar Sustainalytics tillhandahåller är i dagsläget ytterst begränsad och täcker endast drygt fem procent av NFRD-bolagen. Bland annat innebär de så kallade övergångsreglerna som gäller för finansiella företag för räkenskapsår 2021 och 2022 att data avseende finansiella företag som är NFRD-bolag inte är tillgänglig. I samband med att övergångsreglerna upphör och Taxonomi utökas till att omfatta samtliga miljömål, förväntas begränsningarna i dataunderlaget successivt minska. Därmed kommer kvaliteten på de nyckeltal som redovisas att förbättras.

Ansvarfull kapitalförvaltning

KPA Tjänstepensionsförsäkrings mål är att erbjuda så bra avkastning som möjligt, och samtidigt vara ledande inom ansvarfull kapitalförvaltning. Kunderna ska kunna känna sig trygga med att deras tjänstepension förvaltas på ett ansvarsfullt sätt, med god avkastning och för en hållbar framtid. Kunderna erbjuds traditionell förvaltning, där KPA Tjänstepensionsförsäkring förvaltar pengarna. Hållbarhetsfrågor är en helt integrerad del i investeringsprocessen.

Det långsiktiga klimatmålet för placeringsportföljen, vilket även är en del av affärsstrategin, är att den ska visa nettonollutsläpp senast 2050 i linje med målen i Parisavtalet. För att nå dit planerar företaget att sätta delmål vart femte år fram till 2050, där de första delmålen är satta till 2025. Parallellt med klimatambitionerna finns en strävan efter att de tillgångar företaget äger tar hänsyn till mänskliga rättigheter och arbetar mot korruption i alla delar av verksamheten – och att de följer internationella konventioner inom området.

KPA Tjänstepensionsförsäkring vill använda sin ägarroll till att påskynda hållbar omställning genom att i första hand påverka samhälle och företag att ta ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot korruption. Företaget anser att det är mer ansvarsfullt att behålla ett innehav och försöka påverka, än att sälja innehavet.

Medarbetare

KPA Pension ingår i Folksamgruppen som tillämpar tillika-anställning, vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag inom gruppen. I Folksamgruppen arbetar cirka 3 800 medarbetare på olika företag och orter i Sverige. Varje medarbetare är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. På kostnadsställen som tillhör KPA Pension finns det cirka 200 medarbetare. Det är dock flera medarbetare som arbetar med KPA-affären genom gemensamma funktioner. Folksamgruppen har exempelvis en gemensam HR-funktion som ger stöd i kompetensförsörjningen för samtliga företag inom gruppen.

KPA Pension ska vara en hållbar och attraktiv arbetsplats med goda utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraftiga erbjudanden. I 2022 års medarbetarundersökning låg resultatet på en fortsatt hög nivå med 82 (81) procent positiva svar i genomsnitt.

Arbetsmiljö och arbetssätt

KPA Pensions sjuktal för helåret 2022 uppgick till 5,4 procent, vilket är högre än föregående års utfall på 4,4 procent. Ökningen beror främst på en kraftigt ökad smittspridning av Covid-19 i början av året. När smittspridningen minskade under våren genomförde KPA Pension en stegvis återgång till arbete på kontoren, som fullföljdes i april. För att skapa flexibilitet för medarbetarna infördes därefter möjligheten att arbeta hemifrån ett par dagar i veckan, utifrån verksamhetens behov.

Under året har KPA Pension fortsatt arbetet för ökad hälsa, sänkta sjuktal och ett gemensamt lärande inom området. Förstärkande insatser kring belastningsergonomi har gjorts för att förebygga risker för ohälsa, exempelvis genom ett nytt e-lärande för samtliga medarbetare. Syftet är att öka kunskapen om riskerna för ohälsa vid långvarigt stillasittande samt hur rörelse, ett aktivitetsbaserat arbetssätt och olika arbetsmiljöer kan förebygga dessa risker. Utöver det har KPA Pension även infört ett obligatoriskt e-lärande för chefer om systematiskt arbetsmiljöarbete.

Uppföljning på individnivå avseende prestation, arbetsbelastning och välmående genomförs löpande inom ramen för processen Prestera och utveckla.

KPA Pensions mötesplatser, arbetssätt och teknik ska främja effektivitet i vardagen. Som ett led i detta har KPA Pension fortsatt stärka det agila arbetssättet inom IT-utveckling och livscykelhantering för att snabbare kunna möta kundernas behov. Dessutom har förflyttningen mot digitala arbetssätt stärkts ytterligare. Under året genomfördes mätningar av medarbetarnas upplevelse av den digitala arbetsplatsen på KPA Pension. Syftet är att kunna följa förflyttningen av den digitala upplevelsen och kontinuerligt genomföra förbättringar. Resultatet låg i genomsnitt på 3,8 på en 5-gradig skala.

Lärande och utveckling

Under 2022 har fördjupning i KPA Pensions medarbetarskap och ledarskap erbjudits för att skapa engagemang och kraft framåt, så att KPA Pension kan nå uppsatta mål. Under våren arrangerades en chefsdag för att stärka Folksamgruppen som lag och möta de möjligheter och utmaningar som den gemensamma riktningen mot 2026 innebär.

KPA Pension arbetar löpande med kompetensutveckling för att säkerställa regulatoriska kunskaps- och kompetenskrav, samt för att ge medarbetarna rätt förutsättningar i arbetet. Under 2022 har berörda medarbetare genomgått kompetensutveckling inom bland annat GDPR, arbetsmiljö, ömsesidighet och tillståndspliktig verksamhet, kommunikation och kundbemötande samt agila arbetssätt. De har även fått inspiration och kunskap om ständigt lärande som ett verktyg för att hantera hög förändringstakt. Introduktionsdagen för nya medarbetare har under året återgått till att ske på plats i Stockholm efter att ha genomförts digitalt under pandemin.

Medarbetare och chefer som berörs av Försäkringsdistributionslagen samt lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism har genomgått utbildningar, kunskapstest samt kontinuerlig fortbildning.

KPA Pensions chefs- och ledarprogram har vidareutvecklats utifrån nya behov där utvalda avsnitt genomförs digitalt. Programmet för nya ledare har utökats med ytterligare kursstarter för att tillgängliggöras för fler.

Löner, ersättningar och övriga villkor

KPA Pension är genom medlemskapet i arbetsgivarorganisationen Fremia bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Enligt KPA Pensions ersättningspolicy ska lönerna vara individuella och differentierade, motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med kundernas förväntningar. För att minimera överdrivet risktagande, samt undvika intressekonflikter där kundernas intressen inte tas tillvara med tillbörlig omsorg, utgår inga rörliga ersättningar inom KPA Pension, med undantag för Folksamgruppens gemensamma belöningsprogram.

Det gemensamma belöningsprogrammet syftar till att synliggöra och sätta fokus på Folksamgruppens övergripande affärstrategier och målet att ha branschens mest nöjda kunder. Belöningsprogrammet omfattar samtliga medarbetare inom Folksamgruppens verksamhet förutom Folksam vd och koncernledning, vd i dotterföretagen samt cheferna för internrevision i Folksam Sak respektive Folksam Liv. Utfall från belöningsprogrammet betalas inte ut som kontant ersättning utan avsätts i en pensionsförsäkring. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor upp till maximalt 20 000 kronor per medarbetare och år, beroende på grad av måluppfyllelse.

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas i not 43.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Resultatutvecklingen påverkas i hög grad av aktie- och valutakursers utveckling liksom av förändringar i det allmänna ränteläget som i sin tur styrs av inflationen. Redan under pandemin började inflationen stiga. Rysslands krig i Ukraina har ytterligare förstärkt uppgången i inflation, framför allt i och med högre priser på energi och spannmål. Detta har sammantaget lett till snabbt stigande styrräntor. Riskerna och de beslut som fattas för att hantera dessa påverkar företagets ekonomiska ställning och förmåga att nå dess mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut med beaktande av risker skapas förutsättningar att erbjuda kunderna trygga försäkringslösningar. Därför är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. En beskrivning av KPA Tjänstepensionsförsäkrings samlade risker och hur de styrs samt hanteras återfinns i not 2 Upplysningar om risker.

Framtida utveckling

Verksamhet

KPA Tjänstepensionsförsäkring verkar på en kollektivavtalad marknad. Genom att vara förvalsbolag för anställda inom kommun och region behöver företaget fortsätta leverera trygga och hållbara pensioner och en konkurrenskraftig avkastning. Företaget ska också fortsätta att satsa på och utveckla digitala tjänster och effektivare processer för att underlätta för kunderna och ge effektivare administrativa processer. När kunder enkelt kan planera och ta ut sin pension via inloggade tjänster, ökar förväntningar på självbetjäningstjänster i mer specifika ärenden. Därför fortsätter det digitala utvecklingsarbetet med användarvänlighet och tillgänglighet i fokus.

KPA Tjänstepension fusioneras med KPA Tjänstepensionsförsäkring

I slutet av 2023 föreslås en fusion att genomföras av de två tillståndspliktiga företagen KPA Tjänstepension AB och KPA Tjänstepensionsförsäkring AB. En utveckling mot färre och större enheter anses vara av värde för försäkringstagarna på grund av de rationaliserings- och besparingsmöjligheter som uppkommer. Kostnadsbesparingar som uppstår när tjänstepensionsföretagen inte bedrivs i separata legala enheter avser centrala funktioner, redovisning och revision samt myndighetsrapportering. En minskning av antalet rörelsedrivande företag leder också till en mer överblickbar, ändamålsenlig och effektiv juridisk och operativ organisation. För mer information hänvisas till not 47 Händelser efter balansdagen.

Finansmarknaderna

Folksamgruppens grundscenari är att ekonomin går in i en lågkonjunktur men att den blir förhållandevis grund och kortvarig. Inflationen faller från en hög nivå och tillväxten blir negativ samtidigt som arbetslösheten stiger. De geopolitiska och energi-relaterade problemen är långt ifrån lösta men får mindre fokus. Det är med andra ord en fortsatt komplicerad makromiljö men inte nödvändigtvis dålig marknadsmiljö. Marknaden i allmänhet och obligationsmarknaden i synnerhet lär ha stort fokus på centralbankernas bantning av balansräkningarna. På den politiska arenan lär demokratifrågan få stort fokus givet utvecklingen i USA och i tillväxtekonomier som Brasilien. Indien tar över ordförandeskapet för G20 och Sverige är ordförande för Ministerrådet i EU under första halvåret.

I ett negativt alternativt scenario sjunker inte inflationen lika snabbt och mycket varpå räntorna blir högre. Tillväxten faller mer och lågkonjunkturen blir djupare och eventuellt långvarig. I ett alternativt positivt scenario faller inflationen ännu snabbare och räntorna kan sänkas varpå tillväxten hålls uppe och en lågkonjunktur kan undvikas. I skrivandets stund dominerar dock risken på nedsidan.

Hållbarhet

Som investerare kommer pensionsbolagen att få en allt viktigare roll för klimatomställning och samhällsutveckling vilket påskyndas av nya lagar och regelverk.

KPA Pension ska fortsatt vara en ledande aktör inom hållbarhet med fokus på klimat men också social hållbarhet. Hållbarhetsarbetet ska utformas utifrån intressenternas drivkrafter men också utifrån företagets möjlighet att påverka till en positiv samhällsutveckling.

Kommande regelverksförändringar

Inom regelverksområdet pågår ett antal större förändringar vilka väsentligt kommer att prägla KPA Tjänstepensionsförsäkrings verksamhet. Kommande regelverksförändringar kan komma att påverka företagets risker och riskhantering. KPA Tjänstepensionsförsäkring bevakar löpande utvecklingen och analyserar eventuella konsekvenser av förändrade regelverk. De mest aktuella kommande regelverksförändringarna för företaget framgår i nedan. För regelverksförändringar gällande för räkenskapsår 2023 eller senare som ger påverkan på KPA Tjänstepensionsförsäkrings redovisning, hänvisas till avsnitt 2.5 i not 1 Redovisningsprinciper.

Sustainable Finance

EU är fast beslutet att nå Parisavtalet och begränsa den globala uppvärmningen till en nivå max 2 grader och helst max 1,5 grader. Det ställer krav på stora investeringar i hållbara verksamheter och branscher, som främjar omställningen mot en mer hållbar värld. Finansbranschen har en nyckelroll i att skapa en hållbar ekonomi och nu kommer krav på ökat ansvar. Ambitionen är att det finansiella systemet ska bli en del av lösningen för att skapa en grönare och mer hållbar ekonomi.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har en helhetssyn för implementering av EU-kommissionens handlingsplan och följer aktivt kommissionens och de europeiska tillsynsmyndigheternas arbete. Implementeringen av regelverken drivs koncerngemensamt inom Folksamgruppen. Eftersom ambitionen med regelverken till stora delar handlar om att göra det lättare för kunderna att fatta mer välinformerade beslut kopplat till hållbara investeringar ska regelverken implementeras på ett så kundvänligt sätt som möjligt.

Under 2022 har KPA Tjänstepensionsförsäkring anpassat sig till de nya regleringarna inom EU:s förordning om hållbarhetsupplysningar (SFDR) och Product Oversight and Governance (POG). Samt genomfört en beredskapsanalys för att förbereda gruppen inför hållbarhetsrapportering enligt CSRD-direktivet samt redovisat taxonominyckeltal enligt de så kallade övergångsreglerna.

Global minimiskatt för koncerner

Under december 2022 antogs EU-direktivet Pillar 2, direktivet innebär att samtliga EU-medlemsländer sagt ja till en global minimiskatt. Minimiskatten om 15 procent för koncerner med en årlig omsättning om minst 750 miljoner EUR ska gälla för såväl globala som inhemska bolagsgrupper. Mer detaljer och förtydliganden kring undantag förväntas komma under 2023 och enligt tillgänglig information ska regelverket träda i kraft den 1 januari 2024.

Femårsöversikt koncernen¹⁾

	2022	2021	2020	2019	2018
Resultat, Mkr					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	19 464	18 613	17 381	17 315	16 475
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen ²⁾	-22 159	34 703	11 183	22 507	-56
Försäkringsersättningar	-4 698	-5 336	-4 688	-4 392	-3 900
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	15 655	45 256	11 891	18 626	4 760
Årets resultat	14 966	44 565	11 692	18 111	4 611
Ekonomisk ställning, Mkr					
Placeringsstillgångar till verkligt värde	263 120	274 465	232 708	209 410	177 838
Försäkringstekniska avsättningar	119 976	143 752	141 745	130 304	114 066
Konsolideringskapital	149 171	137 968	95 931	86 647	70 182
varav uppskjuten skatt	1 497	1 203	819	937	547
Solvens II (Försäkring)³⁾					
Kapitalbas för försäkringsgruppen	-	112 937	87 545	84 470	74 071
Solvenskapitalkrav för försäkringsgruppen	-	34 257	27 398	26 214	22 649
IORP II (Tjänstepension)³⁾					
Gruppbaserad kapitalbas	94 774				
Gruppbaserad kapitalkrav	73 185				

¹⁾Uppgift om totalavkastning, direktavkastning samt förvaltningskostnadsprocent lämnas ej för koncern då förändringen från motsvarande nyckeltal i moderföretaget bedöms som marginell.

²⁾Från och med 2022 ingår värdeförändring fondförsäkringstillgångar i kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen. Jämförelsetalen har räknats om.

³⁾I och med att KPA Tjänstepensionsförsäkring omvandlats till tjänstepensionsföretag lämnas solvensrelaterade uppgifter fr o m 2022 förenligt i femårsöversikten med den uppställning som gäller för tjänstepensionsföretag. Givet utformning i gruppregleringen, gäller även efter omvandling att KPA Tjänstepensionsförsäkring ingår i Folksam Liv-gruppen. Denna försäkringsgrupps uppgifter om gruppens solvens beräknas enligt Solvens II-regleringen. För verksamhet som drivs i tjänstepensionsföretag, såsom KPA Tjänstepensionsförsäkring, gäller dock att solvensuppgifter ingående i gruppens solvensberäkningar beräknas enligt tjänstepensionsregleringen (IORP II).

Från och med 2021 tillämpas lagbegränsad IFRS i koncernen. Medan jämförelsesiffror för 2020 har räknats om, har detta inte gjorts för åren 2018-2019.

Femårsöversikt moderföretaget

	2022	2021	2020	2019	2018
Resultat, Mkr					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	19 464	18 613	17 381	17 315	16 475
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	-25 957	32 274	10 462	21 654	134
Försäkringsersättningar	-4 698	-5 336	-4 688	-4 392	-3 900
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	11 806	42 778	11 130	17 749	4 375
Årets resultat	11 474	42 502	10 887	17 488	4 290
Ekonomisk ställning, Mkr					
Placeringsstillgångar till verkligt värde	261 743	273 395	231 678	208 019	177 505
Försäkringstekniska avsättningar	119 976	143 752	141 744	130 304	114 067
Konsolideringskapital	146 858	136 213	94 531	85 098	69 113
varav övervärde i placeringar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	9 248	5 924	3 921	3 099	2 600
varav uppskjuten skatt	14	13	17	16	6
Solvens I (Försäkring)					
Kapitalbas	-	136 191	94 522	85 082	69 106
Erforderlig solvensmarginal	-	5 641	5 562	5 053	4 396
IORP II (Tjänstepension)					
Kapitalbas	146 808	-	-	-	-
Minimikapitalkrav	4 716	-	-	-	-
Risikänsligt kapitalkrav	48 580	-	-	-	-
Nyckeltal, procent¹⁾					
Livförsäkringsrörelsen					
Förvaltningskostnadsprocent	0,14	0,14	0,17	0,18	0,22
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning	1,6	1,4	1,2	1,7	1,8
Totalavkastning	-7,8	13,7	4,8	11,2	0,5

¹⁾Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp.

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står enligt balansräkningen

Konsolideringsfond	125 719 974 851
Årets resultat	11 473 846 231
Totalt, kronor	137 193 821 082

Styrelsen och vd föreslår stämman att den för år 2022 redovisade vinsten 11 473 846 231,19 kronor förs över till konsolideringsfonden. En överföring har gjorts under året av aktiverade utvecklingskostnader om 15 719 713 kronor från konsolideringsfonden till fond för utvecklingsutgifter. Fonden får inte användas för förlusttäckning.

Bolagsstyrningsrapport

God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att företag sköts hållbart, ansvarsfullt och så effektivt som möjligt. Bolagsstyrning inom KPA Tjänstepensionsförsäkring utgår från lagstiftning, främst lagen om tjänstepensionsföretag samt Finansinspektionens författningssamling i form av föreskrifter och allmänna råd.

KPA Tjänstepensionsförsäkring bedriver tjänstepensionsverksamhet och är från och med 1 januari 2022 ett tjänstepensionsföretag.

För verksamheten gäller också interna regelverk som, i tillämpliga delar, omfattar såväl styrelseledamöter som anställda. Exempel på interna regelverk är bolagsordningen som anger verksamhetens ramar och ger en beskrivning av företaget samt arbetsordning för styrelsen, vilken bland annat tydliggör styrelsens respektive styrelseordförandens ansvar. Beslut om ändring av bolagsordningen sker på stämman. Ett beslut att ändra bolagsordningen är som huvudregel giltigt om två tredjedelar av samtliga röstande förenat sig om det. Ändring av § 6 andra och tredje stycke i bolagsordningen (bestämmelser om utseende av styrelseledamöter i företaget) är däremot giltigt endast om Sveriges Kommuner och Regioner lämnat samtycke till ändringen.

Den av styrelsen fastställda företagsstyrningspolicyn omfattar områden som företagsstyrningssystem, organisation, affärsstyrning, internkontrollsystem med mera. Bland de viktigare interna reglerna kan även nämnas företagets etiska riktlinjer som reglerar hur företrädare för KPA Tjänstepensionsförsäkring uppträder i olika situationer.

Det är styrelsen som ytterst ansvarar för företagets organisation och för förvaltningen av dess angelägenheter. Det är styrelsen som ansvarar för företagets interna styrning och kontroll, och som ansvarar för att det finns policyer och en organisation för det operativa arbetet kring detta.

Svensk kod för bolagsstyrning

Svensk kod för bolagsstyrning (Koden) vänder sig i första hand till företag noterade på en reglerad marknad i Sverige. Koden bygger på principen ”följ eller förklara”. De företag som tillämpar koden kan avvika från enskilda regler, men ska då lämna förklaringar till avvikelserna.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har många försäkrade kunder och hos dessa finns självklart ett stort och berättigat intresse att veta hur företaget sköts. Det ligger också i företagets intresse och affärsidé att vara så öppen som möjligt mot kunder och andra intressenter i gruppens företag. KPA Tjänstepensionsförsäkring

har därför valt att tillämpa koden främst för att tillgodose dessa intressen. Koden tillämpas (se avvikelser nedan) för KPA AB och för KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Avvikelser från bolagskoden

- Eftersom KPA Tjänstepensionsförsäkring endast har en ägare har kallelse till årsstämman med mera inte offentliggjorts på hemsidan. Av samma skäl har en avvikelse gjorts från Kodens bestämmelser om att valberedningen ska bestå av minst tre ledamöter, att en majoritet av valberedningens ledamöter ska vara oberoende i förhållande till företaget och företagsledning- en samt att företaget på sin hemsida ska lämna uppgift om namnen på ledamöterna i valberedningen, valberedningens förslag på styrelseledamöter och om hur aktieägare kan lämna förslag till valberedningen.
- Avvikelse har gjorts från Kodens bestämmelser om närvaro för styrelsen, valberedningen samt företagets revisorer.
- Företagets revisorer granskar inte företagets halvårs- eller niomånadersrapport. Avvikelse från Kodens bestämmelser sker med hänsyn till att företaget inte är ett aktiemarknadsföretag.

Bolagsstämma

KPA Tjänstepensionsförsäkrings högsta beslutande organ är bolagsstämman vilken senast hölls den 24 maj 2022. På stämman utsågs styrelsens tio ordinarie ledamöter. Ledamöterna tillsätts enligt bestämmelser i bolagsordningen. Bolagsstämman utser även revisionsbolag och lekmannarevisorer. Ernst & Young valdes till revisionsbolag intill slutet av nästa årsstämma.

Valberedning

Valberedningens uppgift är att bereda tillsättning av styrelse och revisor i företaget. Valberedningen ska, med beaktande av bolagsordningens bestämmelser och av stämman fastställd process för lämplighetsprövning, föreslå stämman val av styrelseordförande, styrelseledamöter och revisorer. Vidare ska valberedningen lämna stämman förslag på arvoden som ska utgå till styrelseledamöter och revisorer. Valberedningens ledamöter intill slutet av nästa årsstämma är Katrin Röcklinger, Ylva Wessén, Peter Danielsson och Lena Dahl.

Styrelse

Styrelsen ansvarar för företagets övergripande organisation och förvaltningen av företagets angelägenheter inom de ramar som bolagsstämman och externa regelverk ger. Styrelsen fastställer årligen sin egen arbetsordning. En av ledamöterna utses med stöd av bolagsordningen till ledamot av företagets styrelse med särskilt uppdrag att tillvarata försäkringstagarnas intressen. Ledamoten utses av Svenska Kommunalarbetareförbundet. På stämman omvaldes nio av styrelsens ledamöter.

Enligt Svensk kod för bolagsstyrning ska majoriteten av de stämvalda styrelseledamöterna vara oberoende i förhållande till företaget och företagsledningen. De stämvalda styrelseledamöterna som anses vara oberoende är Anders Knappe (avgick i juni), Lena Dahl, Eva Fagerberg, Sture Nordh, Annika Wallenskog, Ulf Olsson, Helene Odenjung och Lenita Granlund. Enligt valberedningen uppfylls därför detta krav av företaget.

Styrelsens arbete

För styrelsen gäller en strategisk dagordning som fastställs varje år i styrelsens arbetsordning. Enligt arbetsordningen ska styrelsen sammanträda minst fyra gånger per år. Vid varje sammanträde ska genomgång av föregående protokoll ske, öppna frågor från tidigare sammanträden följas upp och vd:n lämnar information om vad som skett i verksamheten sedan förra sammanträdet.

Styrelsen fastställer årligen affärsplan och budget. Rapportering sker av prognoser samt kvartals-, halvårs-, och helårsbokslut. Styrelsen behandlar bland annat finansrapporter, aktuarierapporter, riskrapporter, compliancerapporter, regelverksgenomgång, rapport avseende granskning av ersättningspolicyn och dess tillämpning, interna revisionsrapporter och extern revisionsrapport. Styrelsen fastställer revisionsplan, riskplan och complianceplan för kommande år. Avrapportering sker även av utlagd verksamhet.

Varje år genomförs en styrelseutvärdering samt en utvärdering av vd. Översyn och fastställande av instruktioner och övriga regelverk sker regelbundet.

Antal sammanträden

Under året hölls fyra ordinarie styrelsemöten. Därutöver hölls det två möten med styrelseordförandena inom Folksam Liv-gruppen. Mötena hade till syfte att åstadkomma en bättre samverkan med dotterföretagen vad gäller processen för egen risk- och solvensbedömning (ORSA-processen) där föreslagna scenarier och efterföljande resultat diskuterats. Det gjordes även en genomgång av de kapitalkvoter som rapporterats till Finansinspektionen under året. Ordförandena i risk- och kapitalutskott, för de företag som har detta, deltog också.

Utbildning av styrelseledamöter

En introduktionsdag för nyvalda styrelseledamöter i företagen inom KPA Pension ägde rum i september.

Under året har styrelsen även haft utbildning i regelverket för tjänstepensionsbolag, premiebestämd traditionell försäkring samt cybersäkerhet.

Styrelseseminarium

I maj genomfördes årets styrelseseminarie för ledamöterna i KPA AB, KPA Tjänstepension, KPA Tjänstepensionsförsäkring AB och KPA Pensionservice.

Styrelseseminarier syftar till kunskapsutbyte och nätverkande mellan styrelseledamöter samt kunskapspåfyllnad inom intressanta omvärldsfrågor. I 2022 års seminarium fokuserades på tre områden. En omvärldsanalys och diskussion kring aktuella omvärldshändelser/trender som påverkar KPA Pensions verksamhet, hållbarhetsfrågor samt KPA Pensions roll i framtidens kommunala tjänstepensionsmarknad.

Utvärdering av styrelsearbetet

Enligt Svensk kod för bolagsstyrning ska styrelsen årligen utvärdera styrelsearbetet med syfte att utveckla dess arbetsformer och effektivitet. Utvärdering av styrelsearbetet sker i enlighet med svensk kod för bolagsstyrning. En sådan utvärdering har under året genomförts i form av en webbenkät. Resultatet rapporterades och diskuterades på styrelsemötet i mars.

Ersättningsutskott

Styrelsen i KPA Tjänstepensionsförsäkring har beslutat att styrelsens ordförande, istället för ett ersättningsutskott, ska bereda frågorna och lämna förslag på ersättningar och andra anställningsvillkor för vd och andra ledande befattningshavare i företaget, inför beslut i styrelsen.

Revisionsutskott

Styrelsen i KPA Tjänstepensionsförsäkring har beslutat att styrelsen i dess helhet, istället för ett revisionsutskott, ska utföra de uppgifter som åligger ett revisionsutskott, exempelvis att säkerställa den finansiella rapporteringen, bedöma den interna styrningen, kontrollen och riskhanteringen, samt regelefterlevnaden.

Risk- och kapitalutskott

Utskottet bistår styrelsen i dess arbete med riskhantering, solvenskrav samt kapitalbehov och bidrar därigenom till att ytterligare utveckla företagets hantering av nämnda områden. Styrelsen fastställer en arbetsordning för utskottet. Utskottet ska bestå av minst tre styrelseledamöter och utses för en period om ett år. Ledamöter är Sture Nordh, Lena Dahl och Eva Fagerberg.

Uppgifter om styrelseledamöter

Lena Dahl

Invald 2011. Född 1966.

Nuvarande uppdrag

Vd SKR Företag. Styrelseordförande i Slussgården, SKR Kapital- förvaltning och SKR Pensionsstiftelse. Styrelseledamot i Adda och INERA.

Urval av tidigare uppdrag

Vice vd SKR Företag. Tf vd Pacta och Pactarb. Tf vd SKR och SKR Företag. Controller SKR. Administrativ chef, Tyresö gymnasium.

Utbildning

Civilekonom, Uppsala universitet.

Eva Fagerberg

Invald 2011. Född 1963.

Nuvarande uppdrag

Kanslichef/1a ombudsman Offentlighetsanställdas förhandlingsråd (OFR). Vd OFR Fastighets AB. Ledamot i Kåpan Pensioner. Ersättare i Omställningsfonden. Ledamot i KR-delegationen på AFA Försäkring. Vice ordförande KKP.

Urval av tidigare uppdrag

Kriminalvårdsinspektör. Personalhandläggare. Förhandlingschef Akademikerförbundet SSR.

Utbildning

Socionom.

Karin George af Klercker

Invald 2016. Född 1962.

Nuvarande uppdrag

Sektionschef IT Liv och Pension, Folksam. Styrelseledamot i Folksam LO Fondförsäkring, i KPA Pensionservice, samt Fullmaktskollen.

Urval av tidigare uppdrag

Sektionschef Strategi och Styrning Affärsområde Liv, Folksam. Affärschef Privat och Företagspension, Folksam. Sektionschef Produkt Liv, Folksam. Vice vd och administrativ chef, KPA Pension. Ekonomichef, KPA Pension. Controller, SEB Trygg Liv.

Utbildning

Ekonomiutbildning, Lunds universitet.

Johan Ingelskog

Invald 2022. Född 1977.

Nuvarande uppdrag

Avtalssekreterare Kommunal. Ledamot i KR-delegationen på AFA försäkring, Omställningsfonden för KR-sektionen, KKP samt Arbetsdomstolen. Styrelseledamot KPA AB.

Urval av tidigare uppdrag

Ombudsman LO. Enhetschef Kommunal. Vice ordförande LO-TCO rättskydd. Ledamot FN förbundets styrelse.

Utbildning

Europeisk och svensk arbetsrätt, Stockholms universitet. Ledarskapsutbildningar. Handelshögskolan Executive Management.

Katrin Röcklinger

Invald 2022. Född 1975.

Nuvarande uppdrag

Chef Affärsområde Liv, Folksam, samt ledamot i Folksam koncernledning. Styrelseledamot i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag, Folksam Tjänstepension AB, KPA AB och Konsumentföreningen Stockholm.

Urval av tidigare uppdrag

Vd Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Bolagsjurist, Folksam och AFA Försäkring. Advokat, Baker & McKenzie Advokatbyrå. Styrelseordförande i Svenska Pensionsstiftelsers förening. Styrelseledamot i Folksam Service AB och Grön Bostad AB.

Utbildning

Jur kand, Stockholms universitet.

Anna-Karin Laurell

Invald 2018. Född 1963.

Nuvarande uppdrag

Chef Marknad och försäljning, Folksam, samt ledamot i Folksam koncernledning. Styrelseordförande i Folksam LO Tjänstepension AB. Styrelseledamot KPA AB.

Urval av tidigare uppdrag

Chef Affärsområde Liv samt Affärsområde Privat, Folksam. Vd för Bukowskis samt för SalusAnsvar. Verksamhetschef Skador, Folksam. Försäljningschef SalusAnsvar. Kundenservicedirektör Tre. Telefonbankschef Skandiabanken, Kundenhetschef Skandia. Ledamot ICA-banken och ICA-försäkring.

Utbildning

Humanistisk utbildning, Lunds universitet.

Sture Nordh

Invald 2015. Ordförande sedan 2022. Född 1952.

Nuvarande uppdrag

Senior rådgivare, egenföretagare. Styrelseordförande Bergendal Meetings. Styrelseledamot Arenagruppen. Medlare, Medlingsinstitutet. Ledamot av Kommissionen för jämställda livsinkomster.

Urval av tidigare uppdrag

Ordförande TCO. Utvecklingsdirektör Arbetslivsinstitutet. Statssekreterare Arbetsmarknadsdepartementet. Ordförande Kommunal tjänstemannaförbundet, SKTF.

Utbildning

Förvaltningssociom, Umeå universitet.

Ulf Olsson

Invald 2019. Född 1971.

Nuvarande uppdrag

Kommunalråd, Borås. Kommunstyrelsens ordförande.

Urval av tidigare uppdrag

Ordförande förhandlingsdelegationen SKR. Ersättare i styrelsen SKR.

Utbildning

Studier på Ekonomiprogrammet, Högskolan i Borås. Studier med inriktning finansiell ekonomi, Handelshögskolan Göteborg.

Helene Odenjung

Invald 2021. Född 1965.

Nuvarande uppdrag

Kommunalråd, Göteborgs stad samt ledamot i kommunstyrelsens arbetsutskott. Styrelseledamot SKR, Liberalernas partistyreelse, Stiftelsestyrelsen Chalmers tekniska högskola, Stiftelsen Svenska Mässan, SKR Företag samt Insynsrådet för jämställdhetsmyndigheten.

Urval av tidigare uppdrag

Skeppsmäklare, Talk Holding Swedish Maritime AB. Ledamot Göteborgs Stadshus AB.

Utbildning

Gymnaseutbildning.

Annika Wallenskog

Invald 2015. Född 1959.

Nuvarande uppdrag

Chefsekonom SKR. Adjungerad ledamot AFA Försäkring. Styrelseledamot SKR Kapitalförvaltning. Ledamot SKR:s pensionsstiftelse. Vice ordförande i RKA, Rådet för främjande av kommunala analyser.

Urval av tidigare uppdrag

Sakkunnig Finansdepartementet. Kommundirektör, Vallentuna. Ekonomidirektör, Landstinget Uppsala län. Ekonomidirektör, Nacka kommun. Administrativ direktör, Stockholm Globe Arena. Ekonomichef Hälso- och Sjukvården, Västerås. Analyschef samt biträdande chefekonom SKR.

Utbildning

Universitetsexamen Uppsala universitet

Arbetstagarrepresentanter

Några arbetstagarrepresentanter finns inte i KPA Tjänstepensionsförsäkringss styrelse. Arbetstagarrepresentation finns i KPA AB:s styrelse samt i KPA Tjänstepensions styrelse.

Närvaro på styrelsemöten 2022			
Namn	Funktion i styrelsen	Styrelsemöte ¹⁾	Risk- och kapitalutskott
Anders Knape ³⁾	ordförande	2 av 6	2 av 4
Lenita Granlund ⁴⁾	ledamot	1 av 6	
Anna-Karin Laurell	ledamot	6 av 6	
Annika Wallenskog	ledamot	5 av 6	
Eva Fagerberg	ledamot	6 av 6	3 av 4
Karin George af Klercker	ledamot	5 av 6	
Lena Dahl	ledamot	5 av 6	2 av 4
Sture Nordh ²⁾	ordförande	6 av 6	4 av 4
Helene Odenjung	ledamot	5 av 6	
Ulf Olsson	ledamot	6 av 6	
Katrin Röcklinger ⁵⁾	ledamot	6 av 6	
Johan Ingelskog ⁶⁾	ledamot	5 av 6	

¹⁾ Totalt fyra ordinarie styrelsemöten (varav konstituerande möte i maj) samt två extra styrelsemöten. Därutöver var hela styrelsen inbjudna på ett möte med Risk- och kapitalutskottet

²⁾ Ordförande från juni

³⁾ Avgick i juni

⁴⁾ Avgick i maj

⁵⁾ Invald i januari

⁶⁾ Invald i maj

Ersättning till styrelsens ledamöter		
Arvoden beslutade av stämman 2022:	Årsarvode (kronor)	Sammanträdesarvode (kronor)
Styrelsens ordförande	125 400	8 200
Ledamot av Folksam koncernledning	inget	inget
Övriga ledamöter anställda i Folksam	inget	inget
Övriga styrelseledamöter	84 000	8 200
Ledamöter i Risk- och kapitalutskott	35 800	6 200

Centrala funktioner

Risk- och kontrollorganisationen i KPA Tjänstepensionsförsäkring följer en modell med tre ansvarslinjer vilket beskrivs i not 2, avsnitt ”Risk- och kontrollorganisation”.

Utöver de tre ansvarslinjerna utser stämman revisionsbolag och lekmannarevisorer som granskar årsredovisningen inklusive bolagsstyrningsrapport samt styrelsens och vd:s förvaltning (externrevision).

Företagets centrala funktioner består av en riskfunktion, en compliancefunktion, en aktuariefunktion och internrevision. Dessa funktioner är fristående från den operativa verksamhet som kontrolleras. Riskfunktionen, compliancefunktionen och aktuariefunktionen är underställda vd men rapporterar även till styrelsen.

Riskhanteringsfunktion

Riskhanteringsfunktionen ansvarar bland annat för att utveckla och förvalta (normera) riskhanteringssystemet samt stödja första ansvarslinjen i att genomföra riskhantering effektivt. Ansvarig för företagets riskfunktion är Maria Kvist. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna.

Compliancefunktion

Compliancefunktionen ansvarar bland annat för att identifiera, övervaka och rapportera risker kopplade till externa eller interna regler för den tillståndspliktiga försäkringsverksamheten. Compliancefunktionen kontrollerar, följer upp och utvärderar regelefterlevnaden i första ansvarslinjen samt utgör ett stöd för verksamheten och KPA Tjänstepensionsförsäkrings ledning i frågeställningar rörande efterlevnaden av näringsrättsliga regler och relevanta interna styrande regelverk. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Ansvarig för funktionen för regelefterlevnad är Catharina Bergström.

Aktuariefunktion

Aktuariefunktionen ansvarar för att samordna de försäkrings- tekniska beräkningarna, vilket bland annat innebär att säkerställa lämpligheten i använda metoder och antaganden samt att validera kvaliteten i beräkningar och underliggande data. Aktuariefunktionen ansvarar också för att bedöma risker i försäkringsrörelsen, bidra till företagets riskhanteringssystem och analysera nya lagar och föreskrifter som påverkar ansvarsområdet. Aktuariefunktionen är normgivande på det aktuariella området och har en stödjande roll gentemot övriga aktuariella resurser i företaget. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Företagets aktuariefunktion, tillika företagets ansvariga aktuarie, är David Persson.

Internrevision

Internrevisionen är en oberoende, objektivt granskande och rådgivande verksamhet. Internrevisionen stödjer företaget att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat utvärdera systemet för intern kontroll och andra delar av företagsstyrningssystemet samt lämna råd och synpunkter på desamma i syfte att bidra till ökad effektivitet i riskhantering, intern kontroll samt ledningsprocesser.

Internrevisionen är direkt underställd och rapporterar till styrelsen och är fristående från den verksamhet som granskas. Funktionens oberoende innebär att den normalt inte får delta i den operativa verksamheten eller vara involverad i det löpande arbetet med intern kontroll. Internrevisionens arbete bedrivs enligt god sed för internrevision som bland annat framgår av internationella standards, International Professional Practices Framework (IPPF). Internrevisionens uppdrag fastställs av styrelsen och regleras i Policy för Internrevision. Joni Heinonen är internrevisionschef, tillika ansvarig för funktionen Internrevision.

Externa revisorer

Revisionsbolaget Ernst & Young är vald till revisor intill slutet av nästa års stämma. Kenneth Strömberg och Anders Röhfors är valda till lekmannarevisorer intill slutet av nästa års stämma. Anna-Carin Magnusson och Bjarne Hald har valts till suppleanter för samma tid.

Vd och företagsledning

KPA Tjänstepensionsförsäkrings vd är direkt underställd styrelsen. Vd svarar för den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. En skriftlig instruktion som styrelsen fastställer reglerar det ansvar och de befogenheter som gäller för vd.

Uppgifter om Vd

Camilla Larsson

Vd KPA Tjänstepensionsförsäkring AB

Född 1971.

Övriga pågående uppdrag

Inga pågående uppdrag.

Tidigare uppdrag

Enhetschef för Kund och Affär, Försäkring, samt Affärs- och verksamhetsstöd, AMF. Styrelseordförande AMF Fonder. Styrelseledamot i Fullmaktskollen och Standard for Insurance. Aktuarie, Alecta.

Utbildning

Matematik-Ekonomilinjen, Högskolan Karlstad.

Företagsledning KPA Tjänstepensionsförsäkring

Camilla Larsson, vd KPA AB och KPA Tjänstepensionsförsäkring, född 1971.

Daniel Larsson, verksamhetsområde Chefsaktuarie och analys, född 1982.

Fredrik Eklöf, affärsområde Parter och utbildning, född 1978.

Johan Sjöström, affärsområde Individ och ledningsstöd samt vd i KPA Tjänstepension, född 1968.

Ninni Wibeck, affärsområde Arbetsgivare samt vd KPA Pensions-service AB, född 1973.

Robin Paulsson, verksamhetsområde Ekonomi och verksamhets-utveckling, född 1975.

Åsa Lindborg, sektionschef IT Liv och Pension, född 1963.

Karolina Håkansson, biträdande chef Kapitalförvaltning och hållbarhet, född 1976.

Principer för ersättning till ledningen

Lönesättningen för anställda inom KPA Pension ska vara marknads-mässig. Anställningsvillkor för vd:ar inom KPA Pension fastställs av respektive styrelse. Ingen rörlig ersättning utgår till vd:ar. För medlemmar i KPA Pensions företagsledning och övriga anställda inom KPA Pension som inte kan påverka företagets risknivå utgår ett generellt belöningsprogram baserat på Folksam övergripande mål fastställda av styrelserna för Folksam Liv och Folksam Sak och som gäller för alla anställda inom Folksam inklusive dotterföretag.

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen 2022

Målsättningen med KPA Tjänstepensionsförsäkrings arbete med Intern kontroll finansiell rapportering (IKFR) är att bokslut- och myndighetsrapportering ska vara tillförlitlig och i överensstämmelse med lag och gällande redovisningsregler. Internkontrollarbetet baseras på det ramverk som tagits fram av The Committee of Sponsoring Organisations of the Threadway Commission "COSO" och beskrivs nedan.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön utgör grunden för den interna kontrollen och är central för hur risker identifieras och hanteras baserat på den kultur och de värderingar som styrelse och ledning etablerat.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings kultur och värderingar har sin utgångspunkt i företagets etiska inriktning. Det tar sig uttryck i hur företaget placerar kundernas pensionsmedel samt i de etiska riktlinjer som är vägledande i det dagliga arbetet. Styrelsen har beslutat om denna inriktning. Förutom en stark förankring i företagets ledning och styrelse finns ett stort engagemang för den etiska inriktningen hos alla medarbetare.

Kontrollmiljön utgörs även av tydliga ansvar och roller. Ansvar och roller i den finansiella rapporteringen fastställs i styrande regelverk, vidare finns det styrande regelverk som fastställer roller och ansvar i arbetet med riskhantering och intern kontroll.

Internkontrollsystem

KPA Pension har ett företagsövergripande internkontrollsystem som säkerställer att metoder för att ta fram, införa och upprätthålla en väl avvägd och stabil kontrollstruktur i verksamheten finns. Intern kontroll i den finansiella rapporteringen är en del av KPA Pensions internkontrollsystem och syftar till att säkerställa tillförlitlighet och reducera risken för materiella fel i den finansiella rapporteringen genom att identifiera risker och kontroller i väsentliga processer som påverkar bokslut- och myndighetsrapportering. Kontrollerna utvärderas regelbundet och resultatet analyseras för att bedöma risken för fel i den finansiella rapporteringen. Därutöver finns rutiner för att hantera de förbättringsmöjligheter som löpande framkommer i arbetet.

Informationssäkerhet

KPA Tjänstepensionsförsäkring är sedan 2012 certifierade enligt ISO 27001:2013. Ledningssystemet för informationssäkerhet är en del av företagets riskhantering och arbete med intern styrning och kontroll. Det innebär att företaget lever upp till de högt ställda krav på informationssäkerhet som standarden ställer. Genom systematiskt säkerhetsarbete förbättras skyddet av företagets informationstillgångar löpande, vilket gynnar kunderna genom exempelvis säkrare pensionsutbetalningar.

Riskbedömning

Halvårsvis genomför alla affärsområden och enheter en självutvärdering av risker. Därutöver görs riskanalyser per process inom ramen för internkontrollsystemet. Risker för väsentliga fel i den finansiella rapporteringen ska beaktas i analyserna. Det är chefen för respektive verksamhetsområde eller processägaren för en process som är ansvarig för att genomföra självutvärderingen. Självutvärdering innebär att identifiera risker, bedöma sannolikheten för att risken ska inträffa, vilken påverkan risken kan få på verksamheten samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att hantera risken.

Kontroller

Riskåtgärder och kontroller

Åtgärdsplaner ska tas fram för de risker som verksamheten vill hantera genom förebyggande aktiviteter. Åtgärderna kan till exempel innebära att införa eller förbättra kontroller som syftar till tillförlitlig finansiell rapportering. Kontroller för att hantera risker avseende den finansiella rapporteringen är till exempel analyser och prognoser, avstämningar av huvudbok mot försäkringssystem, bankkonton eller andra register och underlag. Andra kontroller som också påverkar den finansiella rapporteringen är de kontroller som utförs avseende försäkringsersättningar och driftskostnader, där det finns särskilda principer och rutiner såsom krav på dualitet och kontroll av större belopp samt slumpvisa utbetalningskontroller.

Information och kommunikation

För att säkerställa effektivt och korrekt informationsutbyte krävs att alla delar inom verksamheten kommunicerar och delar relevant information såväl inom och mellan verksamhetsområden som till och från styrelse och ledning. Informationsgivning från styrelsen och ledningen till chefer och medarbetare sker bland annat genom de styrande regelverken samt genom andra ledningsgrupper i verksamheten.

De principer som företaget ska följa har fastställts i ett styrande regelverk för extern rapportering och det finns tillgängligt för alla via företagets intranät. Det finns även en regelverksgrupp inom Ekonomi och finans som bevakar och informerar om regelverksförändringar som påverkar den finansiella rapporteringen.

Styrelsen får regelbunden återkoppling från verksamheten om aktuella redovisningsfrågor samt intern styrning och kontroll. Styrelsen har regelbundna möten med ekonomi, företagets externrevisorer samt de centrala funktionerna.

Uppföljning

Kontroller följs regelbundet upp inom ramen för Folksams internkontrollsystem. Uppföljning görs genom att verksamheten genomför självutvärderingar av nyckelkontroller.

Därutöver genomför de centrala funktionerna granskningar och andra aktiviteter för att utvärdera den interna styrningen och kontrollen.

Ett annat stöd i arbetet med att identifiera risker och väsentliga händelser är det företagsövergripande risk- och incidenthanteringsystemet. I det systemet rapporteras oönskade händelser och verksamheten vidtar åtgärder för att förhindra att samma sak inträffar igen.

Finansiella rapporter

Koncernen och moderföretaget

Resultaträkning	39
Rapport över totalresultat	40
Resultatanalys, moderföretaget	40
Balansräkning	41
Rapport över förändringar i eget kapital, koncernen	43
Rapport över förändringar i eget kapital, moderföretaget	44
Årsredovisningens undertecknande	136
Hållbarhetsbilagor för årlig information	144

Noter

Not 1	Redovisningsprinciper	45	Not 27	Finansiella tillgångar och skulder	101
Not 2	Upplysningar om risker	59	Not 28	Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	108
Not 3	Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	79	Not 29	Aktiekapital	110
Not 4	Kapitalavkastning, intäkter	79	Not 30	Obeskattade reserver	110
Not 5	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	79	Not 31	Livförsäkringsavsättning	111
Not 6	Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	79	Not 32	Oreglerade skador	112
Not 7	Intäkter från avtal med kunder	80	Not 33	Fondförsäkringsåtaganden	112
Not 8	Utbetalda försäkringsersättningar	80	Not 34	Pensioner och liknande förpliktelser	113
Not 9	Driftskostnader	81	Not 35	Skulder till kreditinstitut	117
Not 10	Kapitalavkastning, kostnader	81	Not 36	Övriga skulder	117
Not 11	Orealiserade förluster på placeringstillgångar	81	Not 37	Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	117
Not 12	Nettoresultat per kategori av finansiella instrument	82	Not 38	Ställda säkerheter	118
Not 13	Skatter	86	Not 39	Eventualförpliktelser	118
Not 14	Andra immateriella tillgångar	87	Not 40	Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen	119
Not 15	Byggnader och mark	88	Not 41	Leasing	119
Not 16	Aktier och andelar i koncernföretag	91	Not 42	Upplysningar om närstående	121
Not 17	Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	93	Not 43	Medelantal anställda samt löner och ersättningar	126
Not 18	Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	95	Not 44	Avstämning av totalavkastningstabell	131
Not 19	Aktier och andelar	96	Not 45	Tvister	132
Not 20	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	97	Not 46	Disposition av företagets vinst eller förlust	132
Not 21	Övriga lån	97	Not 47	Väsentliga händelser efter balansdagen	133
Not 22	Utlåning till kreditinstitut	98	Not 48	Hållbarhetsrapport	133
Not 23	Fondförsäkringstillgångar	98	Not 49	Intäkter, kostnader samt förändring i försäkringstekniska avsättningar för övrig försäkringsverksamhet	134
Not 24	Derivat	99			
Not 25	Upplysningar om kvittning	100			
Not 26	Övriga fordringar	100			

Resultaträkning

Mkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2022	2021	2022	2021
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	3				
Premieinkomst		19 464	18 613	19 464	18 613
Premier för avgiven återförsäkring		0	0	0	0
Summa		19 464	18 613	19 464	18 613
Intäkter från investeringsavtal	7	4	4	4	4
Kapitalavkastning, intäkter	4	9 649	14 133	7 576	13 589
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5				
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringrisk					
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar		-	2 788	-	2 788
Värdeökning på övriga placeringstillgångar		2 518	20 235	-	18 008
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	6, 7	33	36	33	36
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Utbetalda försäkringsersättningar	8, 9				
Före avgiven återförsäkring		-4 688	-5 336	-4 688	-5 336
Förändring i Avsättning för oreglerade skador	32	-10	0	-10	0
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Livförsäkringsavsättning	31	21 602	314	21 602	314
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Fondförsäkringsåtaganden		1 721	-2 780	1 721	-2 780
Driftskostnader	7, 9	-376	-355	-362	-346
Kapitalavkastning, kostnader	9, 10	-2 979	-423	-2 627	-171
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	11				
Värdeminskning på fondförsäkringstillgångar		-1 712	-	-1 712	-
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar		-29 635	-2 030	-29 194	-1 940
Andel i intresseföretags resultat		63	59	-	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		15 655	45 256	11 806	42 778
Icke-teknisk redovisning					
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		15 655	45 256	11 806	42 778
Övriga kostnader		-15	-18	-	-
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		15 639	45 239	11 806	42 778
Bokslutsdispositioner	30	-	-	1	1
Resultat före skatt		15 639	45 239	11 807	42 779
Skatt på årets resultat	13	-674	-674	-333	-278
Årets resultat		14 966	44 565	11 474	42 502
Hänförligt till:					
Försäkringstagarna		14 778	44 494	11 474	42 502
Innehav utan bestämmande inflytande		188	71	-	-

Rapport över totalresultat

Mkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2022	2021	2022	2021
Årets resultat		14 966	44 565	11 474	42 502
Poster som inte kan omföras till periodens resultat					
Aktuariella vinster och förluster inkl löneskatt		142	-63	-	-
Skatt på poster redovisade som övrigt totalresultat					
avseende aktuariella vinster och förluster	13	0	0	-	-
Övrigt totalresultat för året, netto efter skatt		142	-63	-	-
Årets totalresultat		15 108	44 501	11 474	42 502
Hänförligt till:					
Försäkringstagarna		14 920	44 430	11 474	42 502
Innehav utan bestämmande inflytande		188	71	-	-

Resultatanalys, moderföretaget

Mkr	Total	Förmåns- bestämd traditionell försäk- ring	Avgifts- bestämd traditio- nell för- säkring	Fondför- säkring	Premie- befrielse- försäkring
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)					
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	19 464	2 659	16 760	3	41
Premier för avgiven återförsäkring	0	0	-	-	-
	19 464	2 659	16 760	3	41
Intäkter från investeringsavtal	4	-	-	4	-
Kapitalavkastning, intäkter	7 576	947	6 604	9	16
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	-	-	-	-	-
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	33	-	-	33	-
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Utbetalda försäkringsersättningar					
Före avgiven återförsäkring	-4 688	-1 218	-3 432	-15	-23
Förändring i oreglerade skador	-10	-22	-	-	12
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	23 323	2 829	18 772	1 721	-
Driftskostnader	-362	-179	-161	-20	-2
Kapitalavkastning, kostnader	-2 627	-328	-2 288	-5	-6
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-30 906	-3 653	-25 476	-1 716	-62
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	11 806	1 036	10 780	15	-24
Avvecklingsresultat (före avgiven återförsäkring)	6	-3	-	-	9
Försäkringstekniska avsättningar					
Livförsäkringsavsättning	109 333	23 200	86 133	-	-
Oreglerade skador	116	79	-	1	36
Övriga försäkringstekniska avsättningar	7	7	-	-	-
	109 456	23 285	86 133	1	36
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Fondförsäkringsåtaganden	10 520	-	-	10 520	-
	10 520	-	-	10 520	-
Konsolideringsfond	125 720	7 436	117 688	130	466

Resultatanalysen gäller direkt försäkring av svenska risker.

Balansräkning

Tillgångar		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	Not	2022-12-31	2021-12-31	2022-12-31	2021-12-31
Immateriella tillgångar					
Andra immateriella tillgångar	14	36	22	36	22
Summa		36	22	36	22
Placeringsstillgångar					
Byggnader och mark	15	30 262	24 003	-	-
Placeringar i koncernföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag och övriga företag som det finns ett ägarintresse i					
Aktier och andelar i koncernföretag	16	-	-	26 371	17 585
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag		-	-	10 904	10 271
Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	17	413	349	207	207
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i ¹⁾	18	413	334	413	334
Summa		31 088	24 686	37 895	28 397
Andra finansiella placeringstillgångar					
Aktier och andelar	19	134 122	128 580	116 741	117 876
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	20	78 242	102 596	78 242	102 596
Övriga lån	21	4 814	3 736	4 763	3 736
Utlåning till kreditinstitut	22	1 741	2 110	1 741	2 110
Derivat	24	2 593	50	2 593	50
Summa		221 512	237 074	204 079	226 369
Summa placeringstillgångar		252 600	261 760	241 975	254 766
Placeringsstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk					
Fondförsäkringstillgångar	23	10 520	12 705	10 520	12 705
Fordringar					
Fordringar avseende direkt försäkring		13	94	13	94
Aktuell skattefordran		248	276	190	202
Uppskjuten skattefordran	13	82	88	-	-
Övriga fordringar	26	388	199	378	193
Pensioner och liknande förpliktelser	34	7	-	-	-
Summa		736	657	581	489
Andra tillgångar					
Kassa och bank		10 048	9 550	8 450	8 094
Summa		10 048	9 550	8 450	8 094
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränteintäkter		356	422	403	422
Övriga förutbetalda kostnader		137	108	11	11
Summa		494	530	413	433
Summa tillgångar		274 434	285 224	261 975	276 510

¹⁾Jämförelsetalen har justerats p g a att omklassificering av innehavet i AIPP Folksam Europe II KB har skett från raden "Aktier och andelar" till raden "Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i". Se även not Aktier och andelar samt not Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i.

Balansräkning

Eget kapital, avsättningar och skulder		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	Not	2022-12-31	2021-12-31	2022-12-31	2021-12-31
Eget kapital					
Aktiekapital	29	300	300	300	300
Konsolideringsfond		125 854	87 509	125 720	87 386
Andra fonder		242	165	36	22
Balanserad vinst/förlust		5 655	3 595	-	-
Årets resultat		14 778	44 494	11 474	42 502
Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna		146 828	136 062	137 530	130 210
Innehav utan bestämmande inflytande		764	615	-	-
Summa eget kapital		147 592	136 677	137 530	130 210
Obeskattade reserver	30	-	-	66	67
Försäkringstekniska avsättningar					
Livförsäkringsavsättning	31	109 333	130 934	109 333	130 934
Oreglerade skador	32	116	106	116	106
Övriga försäkringstekniska avsättningar		7	7	7	7
Summa		109 456	131 047	109 456	131 047
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Fondförsäkringsåtaganden	33	10 520	12 705	10 520	12 705
Andra avsättningar					
Pensioner och liknande förpliktelser	34	-	96	-	-
Aktuell skatteskuld		24	93	-	-
Uppskjuten skatteskuld	13	1 579	1 291	14	13
Summa		1 602	1 480	14	13
Skulder					
Skulder avseende direkt försäkring		51	124	51	124
Skulder till kreditinstitut	35	2 224	-	2 224	-
Derivat	24	1 708	2 066	1 708	2 066
Övriga skulder	36	984	827	380	241
Summa		4 967	3 016	4 363	2 430
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	37	297	298	27	37
Summa		297	298	27	37
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		274 434	285 224	261 975	276 510

Rapport över förändringar i eget kapital

Koncernen, Mkr	Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna						Eget kapital hänförligt till försäkringstagare	Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
	Bundet eget kapital								
	Aktiekapital	Konsolideringsfond	Eget kapitalandel i obeskattade reserver	Andra fonder		Balanserad vinst eller förlust inkl årets resultat			
Konsolideringsfond			Fond för utvecklingsutgifter	Kapitalandelsfond					
Ingående balans 2021-01-01	300	79 330	152	9	83	14 575	94 449	664	95 112
Vinstdisposition 2021	-	10 887	-	-	-	-10 887	-	-	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-	-2 816	-	-	-	-	-2 816	-	-2 816
Förändring eget kapitalandel i obeskattade reserver	-	-	-29	-	-	29	-	-	-
Utdelning till innehav utan bestämmande inflytande	-	-	-	-	-	-	-	-120	-120
Förändring av fond för utvecklingsutgifter	-	-14	-	14	-	-	-	-	-
Årets resultat	-	-	-	-	59	44 435	44 494	71	44 565
Årets övrigt totalresultat	-	-	-	-	-	-63	-63	-	-63
Årets totalresultat	-	-	-	-	59	44 372	44 431	71	44 502
Utgående balans 2021-12-31	300	87 386	123	22	142	48 089	136 062	615	136 677
Ingående balans 2022-01-01	300	87 386	123	22	142	48 089	136 062	615	136 677
Vinstdisposition 2022	-	42 502	-	-	-	-42 502	-	-	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-	-4 154	-	-	-	-	-4 154	-	-4 154
Förändring eget kapitalandel i obeskattade reserver	-	-	11	-	-	-11	-	-	-
Utdelning till innehav utan bestämmande inflytande	-	-	-	-	-	-	-	-39	-39
Förändring av fond för utvecklingsutgifter	-	-14	-	14	-	-	-	-	-
Årets resultat	-	-	-	-	63	14 714	14 778	188	14 966
Årets övrigt totalresultat	-	-	-	-	-	142	142	-	142
Årets totalresultat	-	-	-	-	63	14 856	14 920	188	15 108
Utgående balans 2022-12-31	300	125 720	134	36	206	20 432	146 828	764	147 592

Rapport över förändringar i eget kapital

Moderföretaget, Mkr	Bundet eget kapital				Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Konsolideringsfond	Fond för utvecklingsutgifter	Årets resultat ¹⁾	
Ingående balans 2021-01-01	300	79 330	9	10 887	90 525
Föregående års vinstdisposition	-	10 887	-	-10 887	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-	-2 816	-	-	-2 816
Förändring av fond för utvecklingsutgifter	-	-14	14	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	42 502	42 502
Utgående balans 2021-12-31	300	87 386	22	42 502	130 210
Ingående balans 2022-01-01	300	87 386	22	42 502	130 210
Föregående års vinstdisposition	-	42 502	-	-42 502	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-	-4 154	-	-	-4 154
Förändring av fond för utvecklingsutgifter	-	-14	14	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	11 474	11 474
Utgående balans 2022-12-31	300	125 720	36	11 474	137 530

¹⁾Då KPA Tjänstepensionsförsäkring har vinstutdelningsförbud förs årets resultat till konsolideringsfonden och kan därmed ses som bundet kapital.

KPA Tjänstepensionsförsäkring är ett icke vinstutdelande tjänstepensionsföretag och en konsolideringsfond har inrättats under eget kapital där årsvinsten skall avsättas. Det primära syftet med konsolideringsfonden är att ligga till grund för förlusttäckning i företaget samt att i olika grader finansiera framtida försäkringspremier i form av premierabatt och förändringar av försäkringsvillkoren. De samlade medlen i konsolideringsfonden tjänar således både som riskkapital i företaget och som återbäringskapital till försäkringstagarna.

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Innehållsförteckning

- 1 Allmän information
- 2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna
  - 2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag
  - 2.2 Förutsättningar vid upprättande av KPA Tjänstepensionsförsäkrings finansiella rapporter
  - 2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna
  - 2.4 Ändrade redovisningsprinciper
  - 2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2023 eller senare
  - 2.6 Koncernredovisning
  - 2.7 Utländsk valuta
  - 2.8 Försäkringsavtal och investeringsavtal
- 3 Principer för poster i resultaträkningen
  - 3.1 Premieinkomst
  - 3.2 Intäkter från investeringsavtal
  - 3.3 Kapitalavkastning
  - 3.4 Utbetalda försäkringsersättningar
  - 3.5 Driftskostnader
  - 3.6 Leasing
  - 3.7 Skatter
  - 3.8 Statligt stöd
- 4 Principer för poster i balansräkningen
  - 4.1 Andra immateriella tillgångar
  - 4.2 Förvaltningsfastigheter
  - 4.3 Finansiella tillgångar och skulder
  - 4.4 Försäkringstekniska avsättningar
  - 4.5 Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk
  - 4.6 Andra avsättningar
  - 4.7 Eventualförpliktelser
- 5 Moderföretagets redovisningsprinciper
  - 5.1 Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

1 Allmän information

Årsredovisningen avges per den 31 december 2022 och avser räkenskapsåret 2022 för KPA Tjänstepensionsförsäkring med organisationsnummer 516401-6544 med säte i Stockholm. KPA Tjänstepensionsförsäkring ägs till 100 procent av KPA Tjänstepension med organisationsnummer 502010-3502 med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 85 Stockholm. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen i KPA Tjänstepensionsförsäkring den 17 mars 2023. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställande på stämman den 30 maj 2023.

2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna

2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernens och moderföretagets årsredovisning är upprättad enligt lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, och dess ändringsföreskrifter. Tillämpning sker även av Rådet för finansiell rapportering (RFR) rekommendation RFR 2 Redovisning för juridisk person. Både koncernen och moderföretaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av ÅRFL, RFR samt FFFS 2019:23. Detta innebär att samtliga EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt det är möjligt.

Den lagbegränsade IFRS som gäller för koncernredovisningen är till största delen identisk med den som tillämpas i moderföretaget. I avsnitt 5 anges skillnaderna mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper.

2.2 Förutsättningar vid upprättande av KPA Tjänstepensionsförsäkrings finansiella rapporter

KPA Tjänstepensionsförsäkrings funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal kronor. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma. Siffror inom parentes avser föregående år. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår under avsnitt 2.4 Ändrade redovisningsprinciper.

2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS görs uppskattningar och bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse på de finansiella rapporterna anges nedan.

2.3.1 Uppskattningar

2.3.1.1 Försäkringstekniska avsättningar

Redovisningsprinciper för försäkringsavtal återfinns i avsnitt 2.8.1 i not 1 Redovisningsprinciper. Redovisningsprinciper för värdering av försäkringstekniska avsättningar beskrivs i avsnitt 4.4 i not 1 Redovisningsprinciper. Nuvarande metoder och antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs även i not 31 Livförsäkringsavsättningar och not 32 Oreglerade skador. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs i not 2 Upplysningar om risker.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har från och med 1 januari 2022 ändrat antagande om aktsam räntesats, vilket ger påverkan på den diskonteringsränta som används vid värdering av företagets försäkringstekniska avsättningar. Ändring i den finansiella rapporteringen sker genom en övergång från tidigare tillämpad aktsamma diskonteringsränta, en metod som framgick av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2013:23, till den metod som istället framgår av FFFS 2019:21. Ändringen innebär en ändrad uppskattning och bedömning och hanteras därmed framåtriktat. Förändringen ger främst påverkan på livförsäkringsavsättningar. För dessa avsättningar innebär ändringen att de minskar med drygt 1,1 miljarder kronor. Förändringen består dels av en positiv effekt vid byte till ny diskonteringsräntemetod om 2,9 mdr dels av en negativ effekt om -1,8 mdr kronor, till följd av att den långsiktiga terminräntan (UFR) den 1 januari 2022 sänktes till 4,05% från 4,20%. Se ytterligare information i avsnitt 4.4.1 samt not 31, Livförsäkringsavsättning. Det blir också påverkan på avsättning för oreglerade skador som diskonteras, men effekten på dessa avsättningar är mycket liten.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har dessutom per den 30 juni 2022 ändrat antagandena avseende förväntade framtida flyttar i samband med värdering av livförsäkringsavsättningarna. Ändringen innebär en ändrad uppskattning och bedömning vilket betyder att företaget tillämpar de nya antagandena framåtriktat. Effekten av de nya antagandena om förväntade framtida flyttar resulterar i att livförsäkringsavsättningarna minskar med cirka 7 miljarder kronor och ökar solvensgraden med cirka 13 procentenheter. För att få en mer rättvisande bild av företagets ställning och resultat har KPA Tjänstepensionsförsäkring vid samma tidpunkt även ändrat redovisningen av den del av utflyttar och återköp som motsvarar återköpsvärdet, vilket innebär att konsolideringsfonden framgent kommer att belastas istället för resultatet. För närmare effekter till följd av ändrat antagandena avseende förväntade framtida flyttar, se ytterligare information i not 31, Livförsäkringsavsättning.

2.3.1.2 Finansiella instrument

Värdering av finansiella tillgångar och skulder återfinns i avsnitt 4.3 i not 1 Redovisningsprinciper. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument beskrivs i not 27 Finansiella tillgångar och skulder. Känslighetsanalyser för de olika risktyperna finns i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.3 Förvaltningsfastigheter

Värdering av fastigheterna återfinns i avsnitt 4.2 i not 1 Redovisningsprinciper. Fastställande av verkligt värde på fastigheterna beskrivs i not 15 Byggnader och mark. Känslighetsanalys avseende marknadsvärdet på fastighetsinnehavet finns i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.4 Pensioner och liknande förpliktelser

Redovisningsprinciperna för pensioner och liknande förpliktelser återfinns i avsnitt 4.6.1 i not 1 Redovisningsprinciper. Till grund för värderingen av pensionsförpliktelser ligger aktuariella antaganden som beskrivs i not 34 Pensioner och liknande förpliktelser.

2.3.1.5 Andra immateriella tillgångar

Redovisningsprinciperna för immateriella tillgångar återfinns i avsnitt 4.1 i not 1 Redovisningsprinciper, vilket omfattar de principer som tillämpas vid identifiering samt värdering av dessa tillgångar. Andra immateriella tillgångar skrivs av över deras förväntade nyttjandeperiod, därutöver sker minst årligen en nedskrivningsprövning, som beskrivs i 4.1.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2 Bedömningar

2.3.2.1 Försäkrings- respektive investeringsavtal

Klassificering av avtal återfinns i avsnitt 2.8 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2.2 Finansiella tillgångar och skulder

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder i olika kategorier återfinns i avsnitt 4.3 i not 1 Redovisningsprinciper. Information om redovisade värden per kategori av finansiella tillgångar och skulder finns i not 27 Finansiella tillgångar och skulder.

2.3.2.3 Andra immateriella tillgångar

Bedömningar som används för att bestämma andra immateriella tillgångars ekonomiska värde samt tillgångarnas avskrivningstid, återfinns i avsnitt 4.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.4 Ändrade redovisningsprinciper årsredovisning 2022

2.4.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB

KPA Tjänstepensionsförsäkring har bedömt att nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsåret 2022 inte har haft någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering.

2.4.2 Nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen

KPA Tjänstepensionsförsäkring har bedömt att nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen för räkenskapsåret 2022 inte har haft någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering.

2.4.3 Ändringar i övriga regelverk

KPA Tjänstepensionsförsäkring har bedömt att ändringar i övriga regelverk för räkenskapsåret 2022 inte har haft någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering.

2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2023 eller senare

Nedanstående nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft för räkenskapsår som börjar efter den 1 januari 2023 eller senare och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen förväntas få på den finansiella rapporteringen.

2.5.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB

Företagsledningens bedömning är att de nya och ändrade standarder och tolkningar som har godkänts av EU inte kommer att få någon väsentlig påverkan på KPA Tjänstepensionsförsäkrings finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.5.2 Ändrade redovisningsföreskrifter från Finansinspektionen

I maj 2017 publicerade IASB standarden IFRS 17 Försäkringsavtal som trädde ikraft den 1 januari 2023. Standarden är antagen i EU. Den nya standardens ikraftträdande innebär att tidigare standard, IFRS 4, har fasats ut vid samma tidpunkt. Med anledning av att IFRS 4 nu har fasats ut har Finansinspektionen genom ändringsföreskrifterna FFFS 2022:7 uppdaterat sina redovisningsföreskrifter. Enligt de uppdaterade föreskrifterna bör företagen inte tillämpa IFRS 17 i juridisk person. Finansinspektionen har därför tagit bort hänvisningarna till IFRS 4 och ger samtidigt förtydliganden avseende hur företagen ska redovisa försäkringsavtal när IFRS 4 inte längre är gällande. Onoterade koncerner har enligt redan gällande redovisningsföreskrifter (FFFS 2019:23) möjlighet att tillämpa lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen, vilket innebär att IFRS 17 i dessa fall inte tillämpas i koncernredovisningen.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har analyserat förändringarna ovan och kunnat konstatera att dessa inte innebär någon förändring i sak jämfört med nuvarande regelverk. KPA Tjänstepensionsförsäkrings bedömning är därför att de ändrade bestämmelserna inte får någon påverkan på de finansiella rapporterna.

2.5.3 Övriga ändringar

Företagsledningens bedömning är att övriga nya och ändrade standarder och tolkningar inte kommer att få någon väsentlig påverkan på KPA Tjänstepensionsförsäkrings finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.6 Koncernredovisning

I avsnitten 2.6.1–2.6.4 lämnas upplysningar om tillämpade konsolideringsprinciper i koncernredovisningen gällande för KPA Tjänstepensionsförsäkrings innehav i dotterföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag samt övriga företag i vilka det finns ett ägarintresse i. Kompletterande information om hur innehaven redovisas i moderföretagets finansiella rapporter framgår i Not 1 Redovisningsprinciper, avsnitt 5.1.1.

2.6.1 Klassificering av dotterföretag i koncernredovisningen

KPA Tjänstepensionsförsäkring (moderföretaget) klassificerar som dotterföretag de företag som det (direkt och/eller indirekt) innehar mer än hälften av rösterna för. Vid bedömningen av om sådana förhållanden föreligger, beaktas även potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

Såvida inte särskilda skäl föreligger enligt 2.6.1.2, konsoliderar KPA Tjänstepensionsförsäkring samtliga av sina dotterföretag då företaget genom sin rösträttsandel anses utöva ett bestämmande inflytande i dessa företag. Dotterföretags finansiella rapporter konsolideras i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten, med vilket avses den tidpunkt som det bestämmande inflytandet först erhålls och dotterföretag fortsätter att konsolideras fram till den tidpunkt när det bestämmande inflytandet upphör. Konsolidering av dotterföretag sker enligt de principer som framgår i 2.6.1.1.

Moderföretag och dotterföretag utgör tillsammans en ”koncern” och i denna årsredovisning används därför emellanåt begreppet ”koncernföretag” för att syfta till dessa företag, se not 16 Aktier och andelar i koncernföretag.

2.6.1.1 Konsolideringsprinciper för dotterföretag som konsolideras

Vid konsolidering av de dotterföretag i koncernredovisningen som uppfyller villkoret enligt 2.6.1, tillämpas förvärvsmetoden samt enhetssynen.

Förvärvsmetoden innebär att ett förvärv av dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom moderföretaget indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I de fall dotterföretagets redovisningsprinciper inte överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper har justeringar gjorts till koncernens redovisningsprinciper. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Transaktionsutgifter som uppkommer, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av eget kapitalinstrument eller skuldinstrument, redovisas direkt i årets resultat. KPA Tjänstepensionsförsäkring har fortsatt med denna hantering i koncernredovisningen även efter övergången till lagbegränsad IFRS. Detta motiveras av att beloppen ifråga är oväsentliga. Överförd ersättning i samband med förvärvet inkluderar inte betalningar som avser reglering av tidigare affärsförbindelser. Denna typ av regleringar redovisas i resultatet. Vid rörelseförvärv där överförd ersättning överstiger det verkliga värdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder som redovisas separat, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ, så kallat förvärv till lågt pris, redovisas denna direkt i årets resultat. Vid förvärv som sker i steg fastställs goodwillen den dag då villkoret för konsolidering enligt punkt 2.6.1 anses vara uppfyllt. Villkorade köpeskillningar redovisas som en del av anskaffningsvärdet om det är sannolikt att de utfaller. Om initial bedömning behöver revideras justeras anskaffningsvärdet. Vid stegvisa förvärv sker värdering till anskaffningsvärde och ingen retroaktiv omvärdering görs till verkligt värde.

Enhetssynen innebär att från och med förvärvstidpunkten och så länge som moderföretaget behåller kontrollen över dotterföretaget, så hanteras de som utgörande en odelbar redovisningsenhet. Enhetssynen innebär att alla tillgångar och skulder samt intäkter och kostnader medräknas i sin helhet även för delägda dotterföretag. För delägda dotterföretag tillämpas två alternativ för att redovisa innehav utan bestämmande inflytande. Dessa är att antingen redovisa innehav utan bestämmande inflytandes andel av proportionella nettotillgångar alternativt att innehav utan bestämmande inflytande redovisas till verkligt värde, vilket innebär att innehav utan bestämmande inflytande har andel i goodwill. Förluster hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande fördelas även i de fall innehav utan bestämmande inflytande kommer att vara negativt.

2.6.1.2 Konsolideringsprinciper för dotterföretag som inte konsolideras

Dotterföretag som är under likvidation konsolideras inte (dotterföretag som tidigare konsoliderats upphör att göra det från den tidpunkt de trätt i likvidation, då KPA Tjänstepensionsförsäkrings bestämmande inflytande i dotterföretaget därmed anses upphöra). Vidare gäller att dotterföretag inte konsolideras, i det fall dotterföretagets ringa storlek bedöms vara utan väsentlig betydelse för koncernens resultat och ställning.

Andelar och aktier i dotterföretag som inte konsolideras redovisas i koncernredovisningen till anskaffningsvärde efter avdrag för erforderliga nedskrivningar, vilket är konsekvent med hur innehaven redovisas i moderföretagets finansiella rapporter, se Not 1 Redovisningsprinciper, avsnitt 5.1.1.

2.6.2 Klassificering av intresseföretag och gemensamt styrda företag i koncernredovisningen

Intresseföretag är de företag i vilka koncernen anses utöva ett betydande inflytande och där företaget vidare inte uppfyller villkoren på att utgöra antingen ett dotterföretag eller ett gemensamt styrt företag. Med ett betydande inflytande menas att KPA Tjänstepensionsförsäkring kan utöva ett inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen i intresseföretaget. Betydande inflytande erhålls vanligtvis då KPA Tjänstepensionsförsäkring innehar rösträttsandel på mellan 20 och 50 procent.

Gemensamt styrda företag är de företag i vilka koncernen tillsammans med andra anses utöva ett gemensamt bestämmande inflytande och där företaget vidare inte uppfyller villkoren på att utgöra antingen ett dotterföretag eller ett intresseföretag. Med ett gemensamt bestämmande inflytande menas att KPA Tjänstepensionsförsäkring samäger företaget tillsammans med någon annan (en eller flera parter) och med vilka de gemensamt kan utöva ett bestämmande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen i företaget. Gemensamt bestämmande inflytande erhålls vanligen via respektive ägares rösträttsandel och/eller via särskilda avtal som reglerar hur det gemensamma styret går till i företaget.

Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet respektive gemensamt bestämmande inflytandet erhålls i dessa företag redovisas andelar i intresseföretag samt gemensamt styrda företag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet respektive gemensamt bestämmande inflytandet upphör. Se mer om tillämpade konsolideringsprinciper i koncernredovisningen gällande för intresseföretag och gemensamt styrda företag i 2.6.2.1.

2.6.2.1 Konsolideringsprinciper intresseföretag och gemensamt styrda företag

Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen samt gemensamt styrda företagen motsvaras av koncernens andel i dessa företags egna kapital samt koncernmässig goodwill och andra eventuella kvarvarande värden på koncernmässiga över- och undervärden.

I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags och gemensamt styrda företags resultat" koncernens andel i intresseföretagens och de gemensamt styrda företagens nettoresultat efter skatt och innehav utan bestämmande inflytande justerat för eventuella avskrivningar, nedskrivningar eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer inkluderas i anskaffningsvärdet. När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget eller det gemensamt styrda företaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget eller det gemensamt styrda företaget. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget eller det gemensamt styrda företaget.

2.6.3 Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Vid konsolidering gäller att koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och realiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag och gemensamt styrda företag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som realiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

2.6.4 Klassificering av innehav i övriga företag som det finns ett ägarintresse i

I koncernredovisningen gäller att de företag i vilka antingen moderföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring eller enskilt övriga koncernföretag innehar en direktägd kapitalandel som uppgår till minst 20 procent av kapitalet i företaget, men där företaget i övrigt inte utövar inflytande i innehavet och där innehavet därmed inte uppfyller villkoren på att utgöra ett dotter-, intresse- eller gemensamt styrt företag enligt ovan kriterier, utgör de innehav som i koncernredovisningen upptas som "övriga företag som det finns ett ägarintresse i".

2.6.4.1 Konsolideringsprinciper övriga företag som det finns ett ägarintresse i

Innehav i "övriga företag som det finns ett ägarintresse i" upptas i koncernredovisningen, för de koncernföretag som konsolideras, under "Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i".

Innehaven värderas i koncernredovisningen förenligt med de värderingsprinciper som också tillämpas för företagets övriga innehav i Aktier och andelar. Värdering av finansiella tillgångar och skulder återfinns i avsnitt 4.3 i not 1 Redovisningsprinciper. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument beskrivs i not 27 Finansiella tillgångar och skulder.

2.7 Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter respektive Kapitalavkastning, kostnader. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

2.8 Försäkringsavtal och investeringsavtal

2.8.1 Försäkringsavtal

KPA Tjänstepensionsförsäkring har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för företaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. KPA Tjänstepensionsförsäkring har bedömt att den ekonomiska påverkan är betydande om försäkringsrisken är minst fem procents påslag på eller reduktion av aktuellt försäkringsvärde före försäkringshändelse. Även för pensionsförsäkringsavtal med försäkringsrisk mindre än fem procent som tecknas utan personlig rådgivare bedöms den ekonomiska påverkan vara betydande. Är ekonomisk påverkan försumbar räknas avtalet som ett investeringsavtal.

Enligt IFRS 4 får avtal med betydande andel diskretionär del (återbäring) redovisas som försäkringsavtal. Eftersom alla företagens avtal med traditionell förvaltning och utjämnad återbäring eller pensionstillägg ofta har en betydande diskretionär del har företaget beslutat att redovisa samtliga dessa avtal som försäkringsavtal. Även traditionell livförsäkring med daglig avkastningsfördelning redovisas om försäkringsavtal på grund av att betydande diskretionära delar finns. Samtliga avtal med traditionell förvaltning och garanti redovisas därmed som försäkringsavtal. Sjuk- och premiebefrielseförsäkring, avgiven återförsäkring redovisas som försäkringsavtal eftersom dessa avtal alltid innehåller betydande försäkringsrisk. Avtal som består av delar som kan värderas och redovisas separat delas upp i en försäkringsdel och en finansiell del. Verksamhet som anses vara försäkringsavtal redovisas enligt IFRS 4.

2.8.1.1 Diskretionära delar i försäkringsavtal

KPA Tjänstepensionsförsäkring har gjort bedömningen att den möjlighet som ges till kunderna att erhålla ytterligare försäkringsförmåner utöver de garanterade utgör diskretionära delar i enlighet med definitionen i IFRS 4. KPA Tjänstepensionsförsäkring förfogar över beslutanderätten till de diskretionära delarna (återbäringen/pensionstilläggen) när det gäller såväl tidpunkt som belopp. De diskretionära delarna redovisas som en del av konsolideringsfonden till dess att de tilldelats försäkrings-tagarna eller annan förmånsberättigad. Tilldelning av återbäring redovisas som minskning av eget kapital.

2.8.2 Investeringsavtal

KPA Tjänstepensionsförsäkring har valt att dela upp samtliga fondförsäkringsavtal på en försäkringsdel och en finansiell del, så kallad "unbundling". Redovisning av investeringsdelarna av avtalet sker enligt IFRS 9 Finansiella instrument. Uppdelning inom försäkringsavtalet ger en tydlig redovisning av hur stor del av inbetalningarna som går till verksamhet med risk respektive till sparandeverksamhet. Avtal med negativ risksumma delas upp och frigjord risksumma redovisas som premie för att kunna ge arvsvinst. För avtal med positiv risksumma gäller på motsvarande sätt att riskpremie erläggs för att risksumman ska kunna tillskjutas vid dödsfall. Valet att "unbundla" fondförsäkring innebär att alla fondförsäkringsavtal kan redovisas på ett enhetligt sätt. För avtal som delas upp på en försäkringsdel och en investeringsdel redovisas in- och utbetalningar för den finansiella delen av avtalet inte som premieinkomst och försäkringsersättningar över resultaträkningen, utan istället som en förändring via balansräkningen. Avtalsintäkter avseende de avtal som delas upp redovisas dels som intäkter från investeringsavtal och dels bland övriga tekniska intäkter.

3 Principer för poster i resultaträkningen

3.1 Premieinkomst

För premieinbetalningar tillämpas kontantprincipen vilken innebär att inbetalda premier intäktsförs när de inkommer oavsett vilken period de avser enligt försäkringsavtal för direkt försäkring.

3.2 Intäkter från investeringsavtal

De olika typer av avgifter som debiteras kunderna för förvaltning intäktsförs i takt med att företaget tillhandahåller förvaltnings-tjänster till innehavarna av avtalen. Tjänsterna tillhandahålls jämnt fördelade under avtalens löptid. Avgifter som debiteras kunderna vid specifika tillfällen, exempelvis fondbyte, flytt till annan försäkringsgivare eller återköp, intäktsförs i samband med händelsen. För dödsfalls- och sjukfallsrisker tas premier ut genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital en gång per månad. För långlevnadsrisker tas premier ut genom att hela eller delar av fondvärdet/försäkringskapitalet tillfaller företaget vid försäkrads dödsfall. Belastning för avkastningsskatt görs genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital och redovisas som en förändring i försäkringstekniska avsättningar.

3.3 Kapitalavkastning

3.3.1 Kapitalavkastning i teknisk och icke-teknisk redovisning

Resultaträkningens avsnitt för teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse omfattar kapitalavkastning hänförlig till traditionell livförsäkringsrörelse och från placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagarna bär placeringsrisken, belopp presenteras på rader för Kapitalavkastning, intäkter respektive kostnader.

Icke-tekniskt resultat inkluderar kapitalavkastning på placerings-tillgångar som innehas för egen räkning i fondförsäkringsrörelse, vidare inkluderas icke-teknisk redovisning avseende kapital-avkastning från övriga koncernföretag.

3.3.2 Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta presenteras brutto, det innebär att värdeförändringar hänförliga till valutakursförändringar presenteras åtskilt från förändringar i verkligt värde exklusive valutaeffekter.

3.3.3 Kapitalavkastning, intäkter

Kapitalavkastning, intäkter omfattar avkastning på placerings-tillgångar och består av hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster såväl realiserade som orealiserade (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto) per tillgångsslag.

3.3.4 Kapitalavkastning, kostnader

Kapitalavkastning, kostnader omfattar kostnader för placerings-tillgångar och består av driftskostnader för byggnader och mark, kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster såväl realiserade som orealiserade (netto) av- och nedskrivningar samt realisationsförluster (netto) per tillgångsslag.

3.3.5 Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Resultaträkningens rader för orealiserade vinster respektive förluster, som ingår i avsnitt för teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse, omfattar värdeförändringar hänförliga till dels fondförsäkringstillgångar dels övriga placeringstillgångar. Värdeförändringar avseende fondförsäkringstillgångar benämns i resultaträkning som värdeökning respektive värdeminskning och inkluderar såväl realiserat som orealiserat resultat.

Orealiserade vinster respektive förluster för övriga Placerings-tillgångar presenteras åtskilt från realiserat resultat, vilket ingår i rad för Kapitalavkastning.

Orealiserat resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag, exklusive orealiserade valutakursförändringar vilka redovisas i post Kapitalavkastning.

3.3.6 Realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångar

För placeringstillgångar värderade till anskaffningsvärde utgör realisationsresultatet skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde motsvaras realisationsresultatet av skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar redovisas tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Årets värdeförändringar, såväl realiserade som orealiserade redovisas över resultaträkningen i den period de uppstår.

3.4 Utbetalda försäkringsersättningar

Som utbetalda försäkringsersättningar redovisas utbetalningar till försäkringstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat. För premiefrielse vid sjukdom betalas försäkringsersättning ut genom att KPA Tjänstepensionsförsäkring i försäkringstagarens ställe gör inbetalningar till det avtal som premiefrielsebeloppet avses täcka. För dödsfall betalas försäkringsersättning ut genom att företaget vid behov skjuter till kapital till det värde som enligt avtalet ska gälla strax efter dödsfall samt för livsfall betalas försäkringsersättning ut enligt avtal. I posten utbetalda försäkringsersättningar redovisas också skaderegleringskostnader.

3.5 Driftskostnader

Med driftskostnader avses verksamhetsrelaterade kostnader, exempelvis kostnader för anställd eller inhyrd personal, lokaler, IT-kostnader, planenliga avskrivningar på materiella tillgångar och immateriella tillgångar. Driftskostnaderna delas in i följande funktioner; anskaffning, administration, skadereglering, kapitalförvaltning och fastighetsförvaltning. Anskaffnings- och administrationskostnader redovisas i posten Driftskostnader. Skaderegleringskostnader redovisas i posten Utbetalda försäkringsersättningar. Kapitalförvaltnings- och fastighetsförvaltningskostnader redovisas i posten Kapitalavkastning, kostnader. Kostnader som är hänförliga till räkenskapsåret tas med oavsett tidpunkten för betalningen.

Statligt stöd som erhålls för sjuklönekostnader, relaterade till covid-19, redovisas som en kostnadsreduktion under Driftskostnader m m. Se även punkt 3.8 Statligt stöd.

3.6 Leasing

När ett avtal ingås görs bedömning om avtalet är, eller innehåller, ett leasingavtal. Ett avtal är, eller innehåller, ett leasingavtal om avtalet överlåter rätten att under en viss period bestämma över användningen av en identifierad tillgång i utbyte mot ersättning.

3.6.1 Leasingavtal - leasegivare

Leasingavgifter från operationella leasingavtal redovisas som intäkt linjärt över leasingperioden som del av posten Kapitalavkastning, intäkter/Byggnader och mark. I egenskap av lease-givare av förvaltningsfastigheter redovisas leasingintäkter som omfattar bashyra, variabla avgifter som beror på index och hyres-tillägg, t ex underhåll, el, vatten m.m. Lämnade rabatter uppgår till mindre belopp och kvittas därför mot hyresintäkter i stället för att redovisas under Kapitalavkastning, kostnader. För ytterligare om leasingintäkter avseende förvaltningsfastigheter, se not 41 Leasing, avsnitt Operationella leasingavtal – företaget är leasegivare.

Statligt stöd har erhållits under år 2020-2021 i samband med lämnade hyresrabatter relaterade till covid-19. Det statliga stödet tas upp under Kapitalavkastning, intäkter, på delrad Hyresintäkter byggnader och mark. Med hänsyn till materialitet tas beloppen inte upp på separat rad. Det statliga stödet periodiseras över samma perioder som lämnade rabatter till kund har redovisats. Se även punkt 3.8 Statligt stöd.

3.6.2 Leasingavtal - leasetagare

Leasingavgifter för operationella leasingavtal redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden. En väsentlighetsbedömning har gjorts i samband med upplysningar om leasingavtal där företaget är leasetagare, uppgifter presenteras endast för tomträttsavtal, hänförliga till förvaltningsfastigheter. Tomträttsavtalen betraktas som eviga, leasingavgiften (avgälden) ingår i not Driftskostnader. För ytterligare information om leasingkostnader avseende förvaltningsfastigheter, se not 41 Leasing, avsnitt Operationella leasingavtal – företaget är leasetagare.

3.7 Skatter

3.7.1 Inkomstskatt

Med inkomstskatter avses aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

3.7.1.1 Aktuell skatt

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

3.7.1.2 Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader beaktas inte för skillnader som uppkommit vid första redovisningen av goodwill och inte heller vid första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat. Vidare beaktas inte heller temporära skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid.

Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

3.7.2 Avkastningsskatt

Tjänstepensionsföretag betalar avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Avkastningsskatt är inte en skatt på tjänstepensionsföretagens resultat, utan en skatt på värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning. Kostnaden för avkastningsskatten redovisas under raden Skatt på årets resultat, medan intäkterna från avgiftsuttaget redovisas under posten Förändring i försäkringstekniska avsättningar. Beräkning av underlag för avkastningsskatt utgår från ett kapitalunderlag, vilket utgörs av samtliga tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. Kapitalunderlag multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, dock minst 0,5 procent. Skattesatsen som tillämpas på skatteunderlaget är 15 procent.

3.8 Statligt stöd

Statliga bidrag som erhållits som en konsekvens av covid-19 redovisas i resultaträkningen när det är rimligt säkert att villkor som är förknippade med bidraget är uppfyllda och att bidragen kommer att erhållas. Bidraget redovisas i resultatet över samma perioder som de kostnader bidragen är avsedda att kompensera för. Se avsnitt Driftskostnader, sista stycket och avsnitt Leasingavtal - leasegivare, sista stycket.

4 Principer för poster i balansräkningen

4.1 Andra immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar är identifierbara ickemonetära tillgångar utan fysisk form. För att redovisa en immateriell tillgång ska kontroll över tillgången kunna påvisas, vilket innebär att man har förmågan att säkerställa att framtida ekonomiska fördelar från den kommer företaget till del. De immateriella tillgångar som är upptagna i KPA Tjänstepensionsförsäkring består av internt upparbetade immateriella tillgångar som bedöms ha ett ekonomiskt värde under kommande år. De internt upparbetade immateriella tillgångarna som avser egenutvecklade programvaror redovisas endast om samtliga följande kriterier uppfylls; att det finns en identifierbar tillgång, att det är troligt att den tillgång som upparbetas kommer att generera framtida ekonomiska fördelar, att företaget har kontroll över tillgången och att tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Tillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerad avskrivning och ackumulerade nedskrivningar. Avskrivningstiden bedöms utifrån förväntad nyttjandeperiod. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nyttjandeperioderna omprövas årligen. Värdet på tillgångarna ska vid varje bokslutstillfälle prövas för att se om det finns nedskrivningsbehov. Det belopp som aktiveras avseende internt upparbetade utvecklingsutgifter ska föras om från konsolideringsfonden i bundet eget kapital till fond för utvecklingsutgifter i bundet eget kapital. Fonden ska minskas i takt med att de aktiverade utvecklingsutgifterna skrivs av eller ned, alternativt avyttras. Fonden får inte användas till förlusttäckning.

4.1.1 Nedskrivning av immateriella tillgångar

De redovisade värdena för tillgångarna prövas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

4.2 Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter redovisas till verkligt värde i balansräkningen med värdeförändringar över resultaträkningen. Det verkliga värdet baseras halvårsvis på värderingar utförda av oberoende värderingsmän. Vid kvartalsbokslutens första respektive tredje kvartal värderas fastigheterna internt. Det verkliga värdet fastställs genom en kombination av huvudsakligen en marknadsanpassad kassaflödeskalkyl samt avkastningsmetoden. Avkastningsmetoden är baserad på nuvärdet av beräknade framtida kassaflöden samt nuvärdet av ett beräknat restvärde för respektive fastighet. För ytterligare information se not Byggnader och mark, avsnitt Fastställande av verkligt värde.

Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen. Hyresintäkter redovisas under Kapitalavkastning, intäkter och fastighetskostnaderna under Kapitalavkastning, kostnader. Värdeförändringarna redovisas netto under Orealiserade vinster eller förluster på placeringstillgångar. För tomträttsavtal klassificerade som förvaltningsfastigheter, se avsnitt 3.6.

4.3 Finansiella tillgångar och skulder

Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan främst aktier och andra egetkapitalinstrument, obligationer och andra räntebärande värdepapper, lånefordringar, utlåning kreditinstitut, fondförsäkringstillgångar, kassa och bank samt derivat. Bland finansiella skulder återfinns fondförsäkringsåtaganden, skulder kreditinstitut, leverantörsskulder och derivat.

4.3.1 Tidpunkt för redovisning, bortbokning och kvittning

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar och skulder på aktiemarknaden, penning- och obligationsmarknaden och valutamarknaden, redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången eller skulden. Andra finansiella tillgångar och skulder redovisas på likviddagen.

En finansiell tillgång tas bort från rapporten över finansiell ställning när de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphört eller när i väsentlighet alla risker och fördelar med ägarskapet har överförts till annan part. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen i löpande verksamhet och vid konkurs, samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

4.3.2 Klassificering och värdering

4.3.2.1 Värderingskategorier

Vid klassificering och värdering föreligger ett tydligt samband med företagets affärsmodeller för förvaltning av finansiella tillgångar, följande värderingskategorier tillämpas av KPA Tjänstepensionsförsäkring:

- Upplupet anskaffningsvärde
- Verkligt värde via resultaträkningen
  - Obligatoriskt verkligt värde
    - Innehav för handelsändamål
    - Andra affärsmodeller

Tillämpade värderingskategorier för finansiella skulder:

- Upplupet anskaffningsvärde, huvudregel med undantag för:
- Verkligt värde via resultaträkningen
  - Obligatoriskt verkligt värde
    - Innehav för handelsändamål
    - Andra innehav obligatoriskt verkligt värde

4.3.2.2 Värdering vid första redovisningstillfället

Finansiella tillgångar och skulder redovisas initialt till verkligt värde. För finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde via resultaträkningen redovisas transaktionskostnader vid anskaffningstillfället via resultaträkningen. För finansiella tillgångar och skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde inkluderas transaktionskostnader i anskaffningsvärdet.

4.3.2.3 Affärsmodell

De affärsmodeller som tillämpas för finansiella tillgångar har betydelse för klassificering och värdering. Affärsmodeller identifieras och fastställs på portföljnivå. Vid bedömning av affärsmodell beaktas hur verksamheten förvaltar och utvärderar finansiella tillgångar, i det omfattas bedömning av hur kassaflöden erhålls, rapportering till ledning, utvärdering av avkastning, styrdokument, risker och beaktande av orsak till köp- och försäljningar samt omfattning av försäljningar.

För skuldinstrument görs bedömning utifrån avtalsvillkor om tillgångarnas kontraktuella kassaflöden enbart avser kapitalbelopp och ränta. Kapitalbelopp definieras som det verkliga värdet på den finansiella tillgången vid första redovisningstillfället. Ränta definieras som ersättning för tidsvärdet på pengar, kreditrisk och andra utlåningsrisker som likviditetsrisker och vinstmarginal. Om den finansiella tillgången har avtalsvillkor som inte uppfyller definition på kapitalbelopp och ränta, utan villkoren innebär att andra risker eller volatilitet ska beaktas, medför det att kriterier inte är uppfyllda för att kassaflödena enbart ska anses bestå av kapitalbelopp och ränta.

Skuldinstrument klassificeras som värderade till upplupet anskaffningsvärde om affärsmodellen syftar till att inkassera kontraktuella kassaflöden och kassaflödena avser kapitalbelopp och ränta. Om affärsmodellen innebär att tillgången även kan säljas värderas innehavet till verkligt värde via övrigt totalresultat, den sistnämnda kategorin är inte aktuell för KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Om ingen av dessa affärsmodeller tillämpas värderas innehaven obligatoriskt till verkligt värde baserat på en affärsmodell som innebär att de förvaltas och utvärderas på verkliga värden eller att de innehas för handel, denna värderingskategori kan avse både skuld- och egetkapitalinstrument.

Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori innehav för handel. Oberoende av affärsmodell kan företaget vid första redovisningstillfället identifiera en finansiell tillgång till verkligt värde, det avser egetkapitalinstrument och kan även tillämpas för skuldinstrument i de fall syftet är att eliminera inkonsekvenser i värdering mellan tillgångar och skulder, denna kategori tillämpas inte av KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Efter att affärsmodeller har fastställts på portföljnivå görs gruppering på typ av tillgång: skuldinstrument som utgörs av obligationer, lånefordringar och bankkonton, egetkapitalinstrument som avser aktier och andra egetkapitalinstrument samt derivatinstrument.

4.3.2.4 Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde och kreditförlustreserveringar

Skuldinstrument klassificeras som värderade till upplupet anskaffningsvärde om affärsmodellen syftar till att inkassera kontraktuella kassaflöden och kassaflödena avser kapitalbelopp och ränta. Finansiella tillgångar som klassificeras till värderade till upplupet anskaffningsvärde består huvudsakligen av mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Övriga fordringar och delar av belopp hänförliga till rad Kassa och bank som inte ingår i förvaltning och utvärdering till verkligt värde.

Finansiella tillgångar klassificerade i värderingskategorin upplupet anskaffningsvärde, redovisas vid första redovisningstillfället till verkligt värde inklusive transaktionskostnader. Efterföljande värdering till upplupet anskaffningsvärdet utgörs av nuvärdet av framtida betalningar, diskonterade med avtalets effektivränta, värdet motsvarar det belopp till vilket den finansiella tillgången värderas vid första redovisningstillfället minus återbetalningar, plus eller minus ackumulerade periodiseringar vid användning av effektivräntemetoden på eventuell skillnad mellan det ursprungliga beloppet och beloppet på förfallodagen och justerat med hänsyn till en eventuell förlustreserv. Effektivräntemetoden är den metod som används för att beräkna det upplupna anskaffningsvärdet för en finansiell tillgång och för fördelning och redovisning av ränteintäkter eller räntekostnader i resultatet under den relevanta perioden. Ränteintäkter redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, intäkter.

Reserv för förväntade kreditförluster ska redovisas för tillgångens återstående löptid. KPA Tjänstepensionsförsäkring utför inte beräkning av förväntade kreditförluster, posterna avser mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Övriga fordringar och delar av belopp hänförliga till rad Kassa och bank som inte ingår i förvaltning och utvärdering till verkligt värde, samtliga fordringar har kort löptid alternativt är betalbara vid anfordran

4.3.2.5 Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen

Skuldinstrument som inte uppfyller kraven för att klassificeras till värderade till upplupet anskaffningsvärde, eller till verkligt värde via övrigt totalresultat, ska värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Skuldinstrument och egetkapitalinstrument klassificeras till obligatoriskt verkligt värde via resultaträkningen om affärsmodellen innebär att tillgångarna förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden, vilket avser den huvudsakliga delen av företagens placeringstillgångar eftersom företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden. Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori innehav för handel.

Vid första redovisningstillfället och för efterföljande värderingar, redovisas innehaven till verkligt värde med transaktionskostnader redovisade i resultaträkningen. Redogörelse för metoder vid värdering till verkligt värde lämnas i not 26 Finansiella tillgångar och skulder.

Finansiella tillgångar som klassificeras till obligatoriskt verkligt värde avser i huvudsak skuld- och egetkapitalinstrument hänförliga till balansräkningens rad aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper och placerings-tillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk. Utdelningar, ränteintäkter, realiserade och orealiserade valutakurseffekter redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, intäkter. Orealiserade värdeförändringar, exklusive valutaeffekter, presenteras på separata rader i resultaträkningen.

4.3.2.6 Finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde

Finansiella skulder värderas som huvudregel till upplupet anskaffningsvärde, enligt motsvarande metod beskriven ovan för Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde, dock beaktas inte affärsmodell eller eventuell förlustreserv. Finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde består huvudsakligen av mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Skulder kreditinstitut och Övriga skulder som t ex leverantörsskulder. Räntekostnader redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, kostnader.

4.3.2.7 Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet omfattar för KPA Tjänstepensionsförsäkring finansiella skulder som innehåser för handelsändamål, vilket alltid inkluderar derivat. Andra finansiella skulder till verkligt värde via resultatet avser fondförsäkringsåtaganden, verkligt värde ska motsvara det verkliga värdet för placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

4.3.2.8 Omklassificering av finansiella tillgångar och skulder

Omklassificering av finansiella tillgångar kan göras i undantagsfall om KPA Tjänstepensionsförsäkring skulle byta affärsmodell, finansiella skulder kan inte omklassificeras.

4.3.2.9 Finansiella garantiavtal

Finansiella garantier avser avtal som kräver att utställaren gör angivna betalningar för att ersätta innehavaren för en förlust som denne ådrar sig på grund av att en angiven låntagare inte fullgör betalning vid förfall, enligt de ursprungliga eller modifierade villkoren för ett skuldinstrument, som t ex borgensförbindelser. Finansiella garantier, som inte är till förmån för dotter- och intresseföretag, redovisas till verkligt värde, initialt motsvarande mottagen premie och med efterföljande värdering motsvarande det högsta av mottagen periodiserad premie och förlustreserv, posten tas upp på balansräkningens rad Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter, vilket motsvaras av mottagen premie. Finansiella garantier utfärdade till förmån för dotter- och intresseföretag redovisas som en avsättning i balansräkningens när det är sannolikt att det befintliga åtagandet kommer att regleras.

4.3.3 Referensräntereform

Avseende IFRS 9 Finansiella instrument innebär referensräntereformen att en praktisk lösning kan tillämpas, ändrade räntor redovisas på motsvarande sätt som rörliga räntor vilket innebär en ändring av effektivräntan. Huvudsakliga poster för KPA Tjänstepensionsförsäkring avser derivatinstrument och FRN-obligationer med referensräntor SEK Stibor och USD Libor.

IBOR-räntor ersätts med nya alternativa referensräntor. Med IBOR-räntor avses nuvarande internbanksräntor som beräknas utifrån förväntningar, t.ex. SEK Stibor avser de räntesatser som bankerna är villiga att låna ut till varandra utan säkerhet, de nya alternativa referensräntorna är transaktionsbaserade räntesatser. Internationellt bedrivs arbete med att ta fram alternativa referensräntor, genom samarbete mellan branschorganisationer och myndigheter. KPA Tjänstepensionsförsäkring följer den internationella utvecklingen och arbete pågår fortlöpande med motparter och centrala motparter (clearinghus), för att genomföra och dokumentera förändringar i övergång av referensräntor. Byte av referensräntor bedöms endast innebära minimal eller ingen effekt på resultatet.

Finansiella instrument för vilka det ännu inte har skett någon övergång till en alternativ referensräntesats per slutet av rapportperioden:

- Stibor (SEK) kommer att finnas kvar 31 dec 2022 och slutdatum finns inte för när den referensräntan inte kommer att finnas kvar, alternativ referensränta finns benämnd Swestr.
- USD Libor kommer att finnas kvar 31 dec 2022 och slutdatum är angivet till 30 juni 2023, ny ränta benämns Sofr.

4.4 Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar består av Livförsäkringsavsättningar, Oreglerade skador och Övriga försäkringstekniska avsättningar (Garantifond). Förändring av försäkringstekniska avsättningar för försäkringsavtal redovisas över resultaträkningen under respektive rubrik. Se även not 31, Livförsäkringsavsättning och not 32, Oreglerade skador.

4.4.1 Livförsäkringsavsättningar

Livförsäkringsavsättningar beräknas som skillnaden mellan förväntat nuvärde av beräknade framtida utgifter och förväntat nuvärde av beräknade framtida intäkter. Samtliga förpliktelser och ingångna avtal vid rapporteringstillfället ska ingå i beräkningen. Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell ränta (per balansdag) som är av aktsam karaktär. Den aktsamma diskonteringsräntan beräknas utgående från marknadsräntor för ränteswappar på balansdagen, där marknadsnoteringarna justeras för kreditrisk genom ett avdrag om 15 baspunkter, samt på en modellerad långsiktig terminränta (UFR). Marknadsräntorna ges full vikt upp till tio år, varefter de fasas ut linjärt upp till tjugo års löptid. Negativa marknadsnoteringar efter justering för kreditrisk tillåts.

Därefter ska räntekurvan fullt ut konvergera mot den långsiktiga terminräntan (UFR). Metoden bakom bestämningen av UFR nivå är förenlig med Eiopas metodik för beräkning av UFR. Anpassning till denna metodik sker dock gradvis till utgången av 2026 på så sätt att UFR nivån vid utgången av 2021 är 4,2 procent och ändras successivt till den nivån som gäller år 2026.

4.4.2 Oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador består av ersättningsreserver för kända, och okända, inträffade skador, sjukreserver samt skadebehandlingsreserv. Sjukreserver diskonteras med aktsamt antagande om ränta som motsvarar aktuella marknadsräntor (per balansdag) på samma sätt som ovan.

4.4.3 Förlustprövning

KPA Tjänstepensionsförsäkrings tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar innebär automatiskt en prövning av att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

4.5 Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagarna bär risk

Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagarna bär risk består av Fondförsäkringsåtaganden. Se även not 33, Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk.

4.5.1 Fondförsäkringsåtaganden

Fondförsäkringsåtagande utgör en försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk. Såväl försäkringsdelen som investeringsdelen redovisas som fondförsäkringsåtaganden. Avsättningarna värderas till verkligt värde på de fonder som är kopplade till avtalen. Värdeförändringar redovisas över resultaträkningen. Det verkliga värdet fastställs med hjälp av aktuella fondvärden som speglar det verkliga värdet på de finansiella tillgångarna som finns i de fonder till vilka skulderna är länkade, multiplicerat med antalet andelar som tillräknas försäkringstagaren på balansdagen. Om de förväntade framtida intäkterna i en specifik portfölj är lägre än förväntade rörliga kostnader, måste en avsättning för förluster för denna portfölj göras.

4.6 Andra avsättningar

En avsättning är ovisst vad gäller förfallotidpunkt och/eller belopp. Avsättningar redovisas i när det uppstår en legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen. Ytterligare en förutsättning för redovisning av avsättning är att det är möjligt att göra en tillförlitlig uppskattning av beloppet. I de fall effekten är väsentlig av när i tiden betalning sker beaktas tidseffekten genom nuvärdesberäkning av framtida uppskattade kassaflöden, till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med avsättningen. Avsättningar omprövas vid varje bokslutstillfälle. Om kriterier för att redovisas som avsättning i balansräkningen inte är uppfyllda kan det ändå bli fråga om att upplysningar lämnas om dessa typer av förpliktelser i årsredovisningen, i det fall kriterierna är uppfyllda för en eventualförpliktelse, se avsnitt för Eventualförpliktelser.

4.6.1 Pensioner och liknande förpliktelser

Pensionsförpliktelserna i KPA Tjänstepensionsförsäkring omfattar avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner reglerade genom kollektivavtal samt individuella pensionsutfästelser. De förmånsbestämda pensionsplanerna är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse eller genom försäkring.

4.6.1.1 Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där KPA Tjänstepensionsförsäkrings förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen, ett försäkringsföretag eller tjänstepensionsföretag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställda som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

4.6.1.2 Förmånsbestämda pensionsplaner

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder; denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en svensk bostadsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser.

Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method. Vidare beräknas det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar per rapportdagen. Koncernens nettoförpliktelse utgörs av nuvärdet av förpliktelsen, minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna justerat för eventuella tillgångsbegränsningar. Räntekostnaden/intäkten netto på den förmånsbestämda förpliktelsen/tillgången redovisas i resultaträkningen. Räntenettet är baserat på den ränta som uppkommer vid diskontering av nettoförpliktelsen, det vill säga ränta på förpliktelsen, förvaltningstillgångar och ränta på effekt av eventuella tillgångsbegränsningar.

Omvärderingseffekter utgörs av aktuariella vinster och förluster, skillnad mellan faktisk avkastning på förvaltningstillgångar och den summa som inkluderas i räntenettet och eventuella ändringar av effekter av tillgångsbegränsningar (exklusive ränta som inkluderas i räntenettet). Omvärderingseffekterna redovisas i övrigt totalresultat. När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till det lägsta av överskottet i planen och tillgångsbegränsningen beräknad med hjälp av diskonteringsräntan. Tillgångsbegränsningen utgörs av nuvärdet av de framtida ekonomiska fördelarna i form av minskade framtida avgifter eller kontant återbetalning. Ändringar eller reduceringar av en förmånsbestämd plan redovisas vid den tidigaste av följande tidpunkter; I, när ändringen i planen eller reduceringen inträffar eller II, när företaget redovisar relaterade omstruktureringskostnader och ersättningar vid uppsägning. Ändringarna/reduceringarna redovisas direkt i årets resultat.

Den särskilda löneskatten utgör en del av de aktuariella antagandena och redovisas därför som en del av nettoförpliktelsen/-tillgången. Den del av särskild löneskatt som är beräknad utifrån tryggandelagen i juridisk person redovisas av förenklingsskäl som upplupen kostnad istället för som del av nettoförpliktelsen/-tillgången. Avkastningsskatt redovisas löpande i resultatet för den period skatten avser och ingår därmed inte i skuldberäkningen. Vid fonderade planer belastar skatten avkastningen på förvaltningstillgångar och redovisas i övrigt totalresultat. Vid ofonderade eller delvis ofonderade planer, belastar skatten årets resultat.

4.7 Eventualförpliktelser

Under eventualförpliktelser redovisas förpliktelser som härrör från inträffade händelser som inte uppfyller krav på att redovisas som skuld eller avsättning. Detta då det inte är troligt att en kostnad kommer att uppstå och/eller att förpliktelsen inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

5 Moderföretagets redovisningsprinciper

5.1 Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

Skillnaderna mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper framgår nedan. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderföretaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderföretagets finansiella rapporter, där inte annat anges.

5.1.1 Dotter-, intresse- och gemensamt styrda företag

Aktier i dotter-, intresse- och gemensamt styrda företag redovisas i moderföretaget till anskaffningsvärden efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. Aktieägartillskott som lämnas som kapitaltillskott bokförs som en höjning av andelsvärdet i balansräkningen.

I de tilläggsupplysningar som lämnas i årsredovisningen (se bland annat konsolideringskapitalet i femårsöversikten samt de uppgifter som framkommer i noter 16 och 17 om KPA Tjänstepensionsförsäkrings dotterföretag, gemensamt styrda företag och intresseföretag), beräknas uppgifter om innehavens verkliga värde utifrån olika principer beroende på företagets verksamhet och art. Vinstgenererande företag värderas utifrån kassaflöden och utdelningar. Icke vinstgenererande företag värderas utifrån substansvärde, samma värderingsmetod gäller för fastighetsföretag. I samband med förvärv eller andra strukturella förändringar görs en djupare analys av företagets värde som även tar hänsyn till kassaflöde, framtida vinster, varumärke och värdering av kundstocken.

För att fastställa huruvida det föreligger nedskrivningsbehov av placeringar i koncern-, intresse- och gemensamt styrda företag tillämpas IAS 36, Nedskrivningar.

5.1.2 Övriga företag som det finns ett ägarintresse i

Företag i vilka KPA Tjänstepensionsförsäkring innehar direkt en kapitalandel som uppgår till minst 20 procent av kapitalet i företaget, men där företaget i övrigt inte utövar inflytande i innehavet och därmed inte uppfyller villkoren på att utgöra ett dotter-, intresse- eller gemensamt styrt företag enligt ovan kriterier, utgör dess innehav i ”övriga företag som det finns ett ägarintresse i”.

Innehav i ”övriga företag som det finns ett ägarintresse i” upptas i KPA Tjänstepensionsförsäkrings redovisning som ”Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i”. Innehaven värderas förenligt med de värderingsprinciper som också tillämpas för företagets övriga innehav i Aktier och andelar. Värdering av finansiella tillgångar och skulder återfinns i avsnitt 4.3 i not 1 Redovisningsprinciper. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument beskrivs i not 27 Finansiella tillgångar och skulder.

5.1.3 Förmånsbestämda pensionsplaner

I moderföretaget tillämpas andra principer för redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner än de som anges i IAS 19. Moderföretaget följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter, eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De mest väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkningen av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

5.1.4 Skatter

I moderföretaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

5.1.5 Koncernbidrag

Erhållna koncernbidrag från dotterföretag redovisas i resultaträkningen som Kapitalavkastning intäkter/Erhållna koncernbidrag. Lämnade koncernbidrag till dotterföretag redovisas i balansräkningen som en ökning av värdet på aktier i dotterföretag. Skattekonsekvenser som kan uppstå i samband med koncernbidrag redovisas med utgångspunkt från den underliggande transaktionen, det innebär att skatt hänförlig till erhållna koncernbidrag redovisas i resultaträkningen. Skatt hänförligt till lämnade koncernbidrag redovisas i eget kapital.

Not 2. Upplysningar om risker

Denna not beskriver KPA Tjänstepensionsförsäkrings riskhantering och lämnar kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

Företagets riskhantering

Riskstrategi i sammandrag

KPA Tjänstepensionsförsäkrings riskstrategi är att risk ska tas medvetet och att risktagandet ska styras som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Företaget ska ta risker som förväntas addera sådant värde till kundnyttan att det motiverar tillskottet till det totala risktagandet. Risker som inte bedöms addera värde ska begränsas i den utsträckning som är ekonomiskt försvarbart. Företaget ska enbart ta risk inom områden där det finns ett stort kunnande och kapacitet att hantera risk.

KPA Tjänstepensionsförsäkring bedrivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att företagets risker ytterst bärs av försäkringstagarkollektivet. Eftersom syftet med risktagandet är att skapa värde för kunderna är risk en central komponent i KPA Tjänstepensionsförsäkrings affärsmodeller. Risktagandet i företaget ska ske medvetet och kunna ställas i relation till företagets solvens- och kapital situation.

Riskhanteringssystem

KPA Tjänstepensionsförsäkrings riskhanteringssystem syftar till att skapa struktur och stöd för verksamheten i arbetet med att hantera risker. Riskhanteringssystemet omfattar strategier, processer, rutiner och metoder för hur risker ska identifieras, mätas, hanteras, övervakas och rapporteras samt hur uppgifter och ansvar för detta är fördelat. Riskhanteringssystemet är formaliserat genom styrande regelverk i form av policyer, riktlinjer och instruktioner.

Risktagandet styrs genom den formaliserade struktur som ges av företagets riskhanteringssystem. För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten arbetar KPA Tjänstepensionsförsäkring kontinuerligt med att följa upp och stärka företagets riskkultur. Riskkulturen är resultatet av medarbetarnas värderingar, attityder och beteenden samt förståelse för riskernas natur och företagets principer för riskhantering.

Riskbaserad verksamhetsstyrning

KPA Tjänstepensionsförsäkrings riskhanteringssystem baseras på principen om riskbaserad verksamhetsstyrning. Detta innebär att förändringar i företagets riskexponering, som kan uppstå till följd av beslut på olika nivåer, styrs genom att riskerna på ett strukturerat och transparent sätt identifieras, mäts, övervakas, hanteras och rapporteras. Detta görs samordnat med övriga analyser som genomförs i verksamheten. Särskilt väsentliga områden som omfattas av riskbaserad verksamhetsstyrning är företagets strategi- och affärsplanering, förvaltning av kapital, produkt- och erbjudandehantering samt hantering av andra väsentliga verksamhetsförändringar.

Riskaptitramverket

Företagets riskaptitramverk, som beslutas årligen av styrelsen, är ett stöd för verksamheten vid styrning av företagets risktagande. Viktiga komponenter i riskaptitramverket är riskaptit, risktolerans, samt uppföljning och eskalering. Riskaptiten uttrycker styrelsens syn på vilka risker, i art och omfattning som företaget önskar exponera sig mot och risktoleransen uttrycker vilken nivå på dessa risker som styrelsen bedömer vara en nivå som företaget är villig att acceptera. Företagets riskexponering följs löpande upp och om risktoleransen bryts, eller riskerar att brytas, sker en eskalering enligt beslutade rutiner vilka anger de processer som ska initieras och vilka åtgärder som ska övervägas vid sådana situationer.

Riskaptitramverket binder samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Resultatet av företagets strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egen risk- och solvensbedömning, ska stämmas av med gällande riskaptitramverk. Företagets egen risk- och solvensbedömning utgör även underlag för eventuell uppdatering av riskaptitramverkets utformning.

Egen risk- och solvensbedömning

Den samlade effekten som KPA Tjänstepensionsförsäkrings övergripande strategier och affärsplaner har på riskexponering och kapitalbehov analyseras och stäms av mot riskaptiten genom en egen risk- och solvensbedömning. Styrelsen ges information om huruvida de långsiktiga mål och strategier samt affärsplaner och aktiviteter som föreslås, är förenliga med företagets riskaptit och kapitalisering både på kort och lång sikt. Styrelsen beslutar årligen vilka analyser som ska utföras och den rapport som sammanfattar den egna risk- och solvensbedömningen.

Företaget har under 2022 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för perioden 2023 till 2027. Det övergripande syftet med den egna risk- och solvensbedömningen är att utifrån företagets strategier, affärsplaner och exponeringar bedöma företagets solvensbehov samt säkerställa att företaget klarar att möta riskerna och det regulatoriska kapitalkravet.

Riskhanteringsprocessen

Företagets riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och består av de olika steg som beskrivs nedan.

Risker på både kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder beroende på kategorier av risk. Syftet med risk-identifieringen är att kartlägga vilka händelser som kan inträffa med negativ inverkan på företaget och vad konsekvenserna blir om dessa inträffar. Identifierade risker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras och kategoriseras. Därefter sker en bedömning av riskernas sannolikhet och konsekvens. Värdering av konsekvenser görs avseende kund- och varumärkespåverkan, ekonomisk påverkan samt påverkan på regel- efterlevnad.

Företagets riskaptitramverk är vägledande för beslut om hantering och risktagandet begränsas av företagets risktolerans. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens art, omfattning och komplexitet. Beslut tas om riskerna ska accepteras, reduceras, ökas eller elimineras. Verksamheten genomför beslutade åtgärder samt följer upp att åtgärderna får avsedd effekt. Riskhanteringsfunktionen övervakar och stödjer första ansvarslinjen och följer upp och utvärderar riskhanterande åtgärder. De risker som identifieras rapporteras kontinuerligt vidare i organisationen till berörda parter, inklusive riskhanteringsfunktionen. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori.

Minst två gånger per år sammanställer riskhanteringsfunktionen en riskrapport där en samlad bild av risknivån återges till vd och styrelse. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ information samt information om företagets risker samt övergripande status på riskhanterande åtgärder. Därutöver rapporterar riskhanteringsfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvarliga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets risk- eller kapitalposition.

Den egna risk- och solvensbedömningen visar att företaget har en stabil finansiell situation och är tillräckligt kapitaliserat för att genomföra sin affärsplan.

För kvantitativa upplysningar se avsnitt femårsöversikt.

Organisation och ansvar

Styrelsen i KPA Tjänstepensionsförsäkring har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Ansvaret för riskhantering inom företaget följer i övrigt principen om de tre ansvarslinjerna.

Styrelsens ansvar

Styrelsen är ytterst ansvarig för riskhanteringen. Ansvaret innebär bland annat att säkerställa att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Styrelsen ansvarar även för uppföljning av att företagets riskhanteringssystem fungerar i enlighet med styrelsens avsikter. Styrelsen beslutar om företagets riskaptit och risktolerans och säkerställer att riskaptiten och principerna för riskhantering ligger i linje med företagets långsiktiga mål, strategier och affärsplaner. Styrelsen ska även säkerställa att den får tillgång till information om och har förståelse för de materiella risker som företaget är eller kan bli exponerat för.

Slutligen ska styrelsen säkerställa att information från riskhanteringssystemet beaktats vid styrelsebeslut, hur detta sker ska dokumenteras. Styrelsen för KPA Tjänstepensionsförsäkring har utsett ett risk- och kapitalutskott. Utskottet har bland annat till uppgift att utvärdera riskhanteringssystemet och företagets väsentliga risker.

Verkställande direktörens ansvar

Vd ska leda företaget i enlighet med de regelverk styrelsen fastställt. Vd ska därutöver fastställa de styrande regelverk som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering.

Första ansvarslinjen

Den första ansvarslinjen utgörs av verksamheten där riskerna tas, vilket även innebär ansvar för att riskerna hanteras. Inom första ansvarslinjen är affärsområdeschefer och chefer för centrala enheter ansvariga för att identifiera, analysera, värdera, hantera och dokumentera risker inom sina ansvarsområden. Detta innefattar även eventuell utlagd verksamhet. I chefsansvaret ingår att säkerställa god intern kontroll genom att se till att de processer och rutiner som används möjliggör ett medvetet risktagande. Detta sker genom implementerade effektiva kontroller och övervakning av processer. Chefer på alla nivåer ansvarar för att den verksamhet de leder bedrivs enligt fastställda principer för riskhantering.

Alla medarbetare i företaget har, inom ramen för sina arbetsuppgifter, eget ansvar för att identifiera, hantera och rapportera risker. Medarbetarna ska även rapportera incidenter såväl som väsentliga brister, limitöverträdelser och andra avvikelser till närmaste chef och/eller till funktionerna i andra ansvarslinjen i enlighet med vid var tid gällande rutiner. Första ansvarslinjen ska ge andra och tredje ansvarslinjen tillgång till den information dessa behöver för att kunna genomföra kontroller och analyser av företagets riskexponering.

Andra ansvarslinjen

Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, riskhanterings- och compliancefunktionerna. Dessa funktioner är underställda vd och stödjer vd och styrelse i deras arbete med att fullgöra sitt ansvar för riskhantering och regelefterlevnad i företaget. Inom andra ansvarslinjen har riskhanteringsfunktionen ansvar för att utveckla och förvalta riskhanteringssystemet i enlighet med de krav och principer som anges i företagsstyrningspolicyn och övriga styrande regelverk för riskhantering.

Riskhanteringsfunktionen ska stödja, övervaka och vid behov utmana första ansvarslinjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. När det gäller risker i försäkringsrörelsen ansvarar aktuariefunktionen för motsvarande aktiviteter. Riskhanteringsfunktionen och aktuariefunktionen ska även tillhandahålla metod- och dokumentationsstöd och stödja första ansvarslinjen vid tillämpningen av dessa. Ansvar, uppgifter och rapporteringsrutiner för andra ansvarslinjens funktioner har fastställts i styrande regelverk. För att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna och öka kvalitén i beslutsunderlag och rapportering till vd och styrelse finns en riskkommitté där risk- och kapitalfrågor bereds och diskuteras. Första och andra ansvarslinjen är representerade i riskkommittén.

Tredje ansvarslinjen

Den tredje ansvarslinjen utgörs av internrevisionen som arbetar på styrelsens uppdrag. Internrevisionen granskar och utvärderar riskhanteringssystemet, samt första och andra ansvarslinjens arbete med intern styrning och kontroll inklusive riskhantering.

Ansvar och uppgifter för internrevisionen fastställs av styrelsen i styrande regelverk.

Kapitalhantering

I kapitalhanteringspolicyn fastställer styrelsen de övergripande principerna för kapital- och likviditetshantering i KPA Tjänstepensionsförsäkring. Policyn utgör styrelsens verktyg för styrning av företaget avseende hantering av kapitalbas och likviditet.

Kapitalhanteringen är samordnad med KPA Tjänstepensionsförsäkrings affärsplanering, egen risk- och solvensbedömning samt riskhantering. Kapitalhanteringen ska vara ändamålsenlig för styrning och måluppfyllnad, samt uppfylla alla gällande regelverkskrav.

Med ändamålsenlig kapitalisering avses den storlek på kapitalbas och dess poster som vid var tidpunkt möjliggör att klara den dagliga driften, täcka risker och åtaganden i verksamheten, genomföra beslutade strategier och affärsplaner och skapa god avkastning, i samtliga fall uppfyllande alla gällande regelverkskrav.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings ändamålsenliga kapitalisering regleras främst genom dess överskottshantering och riskapitramverk.

Kapitalbas

Förenligt med tjänstepensionsregleringen, ingår i KPA Tjänstepensionsförsäkrings kapitalbas aktiekapital, konsolideringsfond, övriga fonder, årets resultat, obeskattade reserver samt öppet redovisade övervärden (netto) i tillgångar. Avdrag görs för immateriella tillgångar.

Kapitalkrav

Förenligt med tjänstepensionsregleringen, och såväl externt som internt, rapporterar KPA Tjänstepensionsförsäkring kapitalkrav beräknade i enlighet med det riskkänsliga kapitalkravet. Dessutom rapporteras ett internt kapitalkrav (ICR) enligt egen bedömning.

Väsentliga risker i KPA Tjänstepensionsförsäkring

KPA Tjänstepensionsförsäkring definierar risk som osäkerhet om framtida händelser och deras effekter på företagets möjligheter att nå sina mål. Händelser kopplade till försäkringsavtalen eller finansiella händelser som kan påverka företagets möjligheter att nå sina mål kallas försäkringsrisker respektive finansiella risker. Risker kan även uppstå till följd av omvärldshändelser, internt beslutsfattande eller icke ändamålsenliga interna processer, system och bemanning. Dessa risker ryms inom kategorin verksamhetsrisker.

I kommande avsnitt beskrivs KPA Tjänstepensionsförsäkrings försäkringsrisker, finansiella risker samt verksamhetsrisker.

Försäkringsrisker

Målet för KPA Tjänstepensionsförsäkrings försäkringsverksamhet är att vara det marknadsledande pensionsföretaget inom kommunal sektor. KPA Tjänstepensionsförsäkring ska vara ett ansvarstagande och pålitligt företag med god kontroll av försäkringsriskerna.

KPA Tjänstepensionsförsäkring erbjuder tjänstepensionsförsäkringar som utgörs av både olika former av sparande-försäkring (förmånsbestämd och avgiftsbestämd samt fond-försäkring) och av riskförsäkring.

Den övergripande styrningen av försäkringsriskerna fastställs i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. De försäkringstekniska riktlinjerna innehåller bland annat principer för hur premier bestäms, försäkringstekniska avsättningar beräknas och hur överskott fördelas. Riktlinjerna beslutas av styrelsen och är styrande för uppföljningen av gjorda antaganden. I det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, som beslutas av vd, anges vilka antaganden och beräkningsmetoder som ska gälla för att riktlinjerna ska uppfyllas. Aktuariefunktionen föreslår förändringar av försäkringstekniska riktlinjer medan chefsaktuarien föreslår förändringar av försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

Hantering av försäkringsrisk

Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla tjänstepensionsföretag. Produktutbudet exponerar KPA Tjänstepensionsförsäkring för en mängd olika försäkringsrisker, vilka hänger samman med försäkrade händelser och produkternas utformning. Konsekvenser av dessa risker beaktas när försäkringsvillkor utformas, premier och åtaganden fastställs, försäkringstekniska avsättningar beräknas och överskott fördelas till försäkringsavtalen. Såväl risker som principer och verktyg för riskhantering kan skilja sig åt mellan olika typer av försäkringskontrakt. Ett brett produktutbud och stort försäkringstagarkollektiv bidrar till en utjämning av de olika riskerna.

Dödlighetsrisk

Med dödlighetsrisk avses risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en ökad eller minskad dödlighet bland de försäkrade. Om dödligheten överskattas vid tecknande av sparandeprodukter kan det leda till att för höga ersättningar utlovas. En överskattad dödlighet medför också att de beräknade avsättningarna blir otillräckliga, liksom att fördelningen av överskott blir felaktig.

Riskerna hanteras genom att dödligheten i bestånden följs upp, och genom att dödlighetsantaganden uppdateras. I samband med skadereglering av dödsfall sker också riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Sjuklighetsrisk

Med sjuklighetsrisk avses risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades sjuktillstånd.

Risken hanteras genom att sjukligheten i bestånden följs upp, och genom att sjuklighetsantaganden uppdateras. Sjuklighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring.

Driftskostnadsrisk

Med driftskostnadsrisk avses risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas av förändringar av drifts-, anskaffnings- och skadebehandlingskostnader.

Underskattade driftskostnader kan till exempel medföra förluster på grund av att för höga ersättningar utlovas eller att otillräckliga avsättningar beräknas. Även fördelning av överskott påverkas av belastning för driftskostnader. Förutsättningar för hantering av driftskostnadsrisken skapas genom uppföljning och utveckling av förbättrade metoder för att fördela driftskostnader.

Optionsrisk

Många försäkringsprodukter, främst produkter med sparandeinslag, innehåller optioner att avsluta försäkringen på grund av flytt eller att avsluta premiebetalningen. En del av optionsrisken är annullationsrisk, med annullationsrisk avses risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings finansiella resultat och ställning påverkas till följd av att premiebetalningar upphör och/eller att försäkringskapital flyttas eller återköps.

Försäkringstagaren har även en option att ändra till exempel utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd. I optionsrisk ingår, förutom annullationsrisk, även risken att KPA Tjänstepensionsförsäkring inte når sina mål på grund av att nyttjandet av dessa optioner avviker från vad som är förväntat. Dessa optionsrisker regleras i första hand genom försäkringsvillkor och ändringsregelverk. Målen är att avgiftsstrukturen ska vara utformad så att lönsamheten kan bibehållas och finansiell stabilitet upprätthållas även vid nyttjande av optioner. Vidare bör det säkerställas att avsättningarna är tillräckliga vid annullationer samt att annullationer inte medför att en oskälig andel av överskottet utbetalas så att kvarvarande/övriga kunder drabbas negativt.

Katastrof- och koncentrationsrisk

Med katastrofrisk avses risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har ett återförsäkringsprogram som omfattar katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall.

Koncentrationsrisk avser risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker inom och mellan verksamhetsgrenar. Koncentrationsrisk kan även uppstå om KPA Tjänstepensionsförsäkring är ensidigt exponerat mot till exempel ett begränsat produktutbud eller ett enskilt avtalsområde.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings försäkringsverksamhet är inriktad på stora kollektiv. Inom ett och samma kollektiv adderas en stor mängd oberoende risker vilket ger en riskutjämning i form av en större förutsägbarhet om den totala ersättningens omfattning. För kollektivavtalad försäkring har KPA Tjänstepensionsförsäkring begränsad möjlighet att styra över riskspridningen, men de stora bestånd som KPA Tjänstepensionsförsäkring försäkrar reducerar denna risk.

Katastrof- och koncentrationsrisker utvärderas löpande och återförsäkringsprogrammet justeras vid behov.

Övrigt

Utöver ovan nämnda försäkringsrisker så kan förändringar i lagar och externa regelverk samt inflationsökning också få betydelse för KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål. Dessa hanteras bland annat genom omvärldsbevakning och justerad prissättning.

Mätning och exponering av försäkringsrisk

För att mäta hur exponerat företaget är mot försäkringsrisker görs stresstester och framåtblickande analyser. Dessutom beräknas ett internt kapitalkrav. De största försäkringsriskerna företaget är exponerat för är ökad länglevnad (minskad dödlighet) samt ett ökat utnyttjande av optioner.

Mätning av försäkringsrisk sker även genom uppföljning. Bland annat sker uppföljning av det så kallade riskresultatet och driftskostnadsresultatet. Uppföljning sker också av använda antaganden och av hur känsliga avsättningarna är för en förändring av dessa. Avsättningarnas känslighet visas under rubriken "Känslighetsanalyser". Där illustreras hur resultatet och det egna kapitalet skulle påverkas vid en förändring av antaganden samt indikerar graden av exponering för olika typer av försäkringsrisker.

Koncentrationer av försäkringsrisk analyseras under rubriken "Koncentrationer av försäkringsrisk".

Känslighetsanalyser

I tabellen nedan visas hur de försäkringstekniska avsättningarna skulle förändras om antaganden om dödlighet, sjuklighet, driftskostnader eller utnyttjandet av optioner förändrades. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för ränteförändringar framgår av avsnittet om finansiella risker.

Antagandena om framtida dödlighet för sparförsäkring baseras på aktuell erfarenhet inom företaget kompletterat med antagna framtida dödlighetsreduktioner. I känslighetsanalysen antas att dödlighetsreduktionerna ökas med 50 procent. En minskad dödlighet ger ökade avsättningar för sparandeförsäkringar.

Känsligheten för utnyttjande av optioner visas genom att de antaganden om andelen försäkringar som annulleras minskar med 50 procent och ändrar utbetalningstid ökar med 10 procent.

Antaganden för sannolikheten att sjukfall upphör har stor påverkan på avsättningarna för sjuk- och premiebefrielseförsäkring. Känsligheten i avsättningarna för en förändring av dessa antaganden illustreras genom att anta att de minskas med 10 procent.

Känsligheten i avsättningarna för driftskostnader visas genom att kostnadsinflationen ökas med 1 procentenhet.

Analyserna är gjorda för respektive antagande oberoende från varandra.

Känslighetsanalys för försäkringsrisk

Moderföretaget 2022, Mkr	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Försäkringstekniska avsättningar	119 976	-	-
Långlevnadsrisk - dödlighetsreduktion	121 285	-1 309	-1 309
Optioner - ändring av utbetalningstid	120 677	-701	-701
Optioner - annullation	123 228	-3 252	-3 252
Sjuklighet - avveckling	119 976	-1	-1
Kostnadsinflation	120 410	-434	-434

Moderföretaget 2021, Mkr	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Försäkringstekniska avsättningar	131 047	-	-
Långlevnadsrisk - dödlighetsreduktion	132 686	-1 639	-1 639
Optioner - ändring av utbetalningstid	131 929	-882	-882
Sjuklighet - avveckling	131 048	-1	-1
Kostnadsinflation	131 614	-567	-567

Koncentrationer av försäkringsrisk

Koncentration av försäkringsrisk uppstår om riskexponeringen är koncentrerad till ett fåtal försäkrade eller viss geografisk plats. Försäkringar med risk för förhöjd dödlighet eller sjuklighet är geografiskt spridda över Sverige. De är även spridda på ett stort antal olika försäkringar. Detta illustreras i nedanstående tabell som visar antal försäkringsavtal som är exponerade mot en förhöjd dödlighet eller sjuklighet och försäkrat belopp i olika beloppsintervall.

Moderföretaget, Mkr	2022		2021	
	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp
Försäkrat belopp som betalas ut i händelse av dödsfall eller sjukfall				
Dödsfall				
Mindre än 20 prisbasbelopp	668 086	111 321	533 289	90 435
20-30 prisbasbelopp	7	7	5	5
30-45 prisbasbelopp	1	2	9	16
Mer än 60 prisbasbelopp	1	3	1	3
Summa	668 095	111 334	533 304	90 459
Sjukfall				
Mindre än 20 prisbasbelopp	30 584	2 515	8 122	2 525
20-30 prisbasbelopp	970	1 140	814	945
30-45 prisbasbelopp	609	1 067	504	868
45-60 prisbasbelopp	280	697	211	517
Mer än 60 prisbasbelopp	238	924	143	536
Summa	32 681	6 343	9 794	5 391

Rapportering av försäkringsrisk

Som ett led i KPA Tjänstepensionsförsäkrings interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsriskerna. I riskrapporten, riskhanteringsfunktionens rapport om risker till vd och styrelse, ges en samlad bild av riskläget, inklusive försäkringsrisker. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av risker.

I aktuarierapporten rapporterar aktuariefunktionen till styrelsen om förändrade metoder och modeller för hantering av försäkringsrisk i samband med tecknande av försäkring, överskottshantering och beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Extern rapportering sker i form av Aktuarieredogörelsen, i årsrapporten till Finansinspektionen, vilken innehåller en analys av årets legala riskresultat och driftsresultat. I KPA Tjänstepensionsförsäkrings egna risk- och solvensbedömning beskrivs de risker som KPA Tjänstepensionsförsäkring är, eller kommer att bli, exponerad för under perioden 2023-2027.

Finansiella risker

Med finansiell risk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av finansiella händelser. Exempel på händelser kan vara marknadshändelser såsom aktiekursfall eller förändring av marknadsräntor men även andra finansiella händelser så som förändrad kreditvärdighet eller fallissemang hos motparter.

Målet för förvaltningen av tillgångarna är att uppnå en långsiktigt konkurrenskraftig avkastning samt att över tid förbättra tillgångsportföljens kvalitet ur ett hållbarhetsperspektiv. KPA Tjänstepensionsförsäkring ska vara det ledande pensionsföretaget inom trygg pension och etiska placeringar. Ett steg i detta arbete är att företaget ställer etiska krav på de företag där placeringar görs. Valet av tillgångsportfölj görs med utgångspunkten att företaget ska tåla en mycket svag utveckling på de finansiella marknaderna. Ytterligare begränsningar vid valet av sammansättningen av tillgångsportföljer är att regulatoriska krav, så som solvens, ska uppfyllas med en marginal beslutat av styrelsen.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och anger ramar och limiter för exponeringar samt styrelsens policyer för verksamheten. Vd ansvarar för att förvaltningen av företagets tillgångar sker inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna. Finanskommittén är vd:s forum för styrning och uppföljning av placeringsverksamheten.

Vid valet av placeringsinriktning beaktas tillgångarnas och skuldernas egenskaper såsom förväntad avkastning, risk och korrelation, prognoser för försäkringsrörelsens utveckling samt möjlighet att använda tillgångarna för skuldtäckning. Därutöver gör företaget en miljö- och etikanalys av de företag där placeringar görs. Den placeringsinriktning som fastställs ger ramar för tillgångsförvaltningen. Inom dessa ramar och limiter ansvarar enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet för den löpande förvaltningen och för spridningen mellan olika tillgångs- slag såsom aktier, obligationer, valutor, fastigheter samt alternativa placeringar.

Placeringar sköts både internt och genom externt utlagda förvaltningsuppdrag. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappersadministration har lagts ut till Swedbank Robur. Placeringar vars huvudsyfte är att matcha placeringsrisker i åtagandena eller justera portföljens risknivå hanteras internt inom enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet. Även alternativa placeringar och placeringar i fastigheter sköts internt inom företaget.

Hantering av finansiella risker

Inom traditionell försäkring med avkastningsgaranti är utvecklingen på de finansiella marknaderna och avkastningen på placeringstillgångarna av stor betydelse, inte bara för försäkrings- tagarna/förmånstagarna utan även för företaget som helhet. Avkastningsgarantin i försäkringarna bestäms utifrån de långsiktiga avkastningsmålen så att garantin med betryggande säkerhet kan infrias.

Aktuariefunktionen ansvarar för att löpande avstämningar av garantinivåerna görs mot aktuella marknadsnoteringar, speciellt marknadsräntorna, för att säkerställa att framtida garantier är förenliga med avkastningsmålen samt följa att utbetalning av överskott är lämplig i förhållande till kort- och långsiktig avkastning eller legala krav (kontributionsprincipen).

Företagets kapitalförvaltning ansvarar för att styra, följa upp och utvärdera hur de utlagda förvaltningsuppdragen sköts. Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av efterlevnaden av gällande placeringsriktlinjer samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till Riskhanteringsfunktionen och företagets kapital- förvaltning. Riskhanteringsfunktionen genomför självständig uppföljning av exponeringar på daglig basis av de limiter som fastställts av styrelsen. Rapportering sker regelbundet till vd och styrelse avseende utvecklingen av de finansiella riskerna.

I placeringsriktlinjerna anges principerna för vilka instrument, emittenter och motparter som är tillåtna att använda i förvaltningen av placeringstillgångarna. Den totala tillgångs- portföljen i KPA Tjänstepensionsförsäkring är sammansatt av fem delpportföljer: aktier, räntor, fastigheter, alternativa placeringar och säkringsinstrument. I huvudsak används derivat för att skraddarsy portföljens risknivå. Ett annat syfte med derivat är att matcha marknadsrisker i åtagandena, exempelvis med ränte- swappar för att reducera balansräkningens räntekänslighet.

Marknadsrisker

Med marknadsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadspriser. Marknadsrisken är en betydande risk för KPA Tjänstepensions- försäkring och delas i sin tur in i ränterisk, aktiekursrisk, fastighetsprisrisk, spreadrisk samt valutarisk. Dessa risker mäts på flera sätt utöver att kapitalkravsberäkningar görs. Riskerna mäts bland annat via känslighetsanalyser och ett internt kapital- krav (ICR). I tabellerna nedan redovisas känslighetsanalyser för respektive risktyp. I beräkningarna tas hänsyn till effekten av eventuella derivatpositioner.

För tabellerna som visar känslighetsanalyser för aktiekursrisk, ränterisk, spreadrisk, valutakursrisk, valutakursexponering, maximal kreditriskexponering och kreditkvalité på klasser av finansiella tillgångar visas ingen tabell för koncernen då skillnaderna gentemot moderföretaget ej är väsentliga.

Känslighetsanalys av aktiekursrisk

Med aktiekursrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i aktiekurser. I tabellen nedan, Känslighetsanalys aktiekursrisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid en nedgång med 10 procent

i marknadsvärdet på samtliga aktieinnehav. För aktiederivat redovisas risken som värdeförändringen på derivatpositionen då den underliggande tillgången minskar i värde i samma utsträckning som övriga aktieinnehav.

Känslighetsanalys aktiekursrisk		2022		2021	
Moderföretaget, Mkr	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet	
Aktier	108 224	-10 822	112 221		-11 222
Investeringsfonder aktier	4 644	-464	5 548		-555
Övriga lån	706	-71	1 334		-133
Kapitalandelsbevis	365	-36	259		-26
Restitutioner	-	-	0		0
Aktierelaterade derivatinstrument	-	-217	-29		-18
Nettopåverkan resultat före skatt		-11 611			-11 954
Nettopåverkan eget kapital		-11 586			-11 941

Känslighetsanalys av fastighetsprisrisk

Med fastighetsprisrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadsvärde på fastigheter. I tabellen nedan, känslighetsanalys fastighetsprisrisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid en nedgång med tio procent i marknadsvärde på fastighetsinnehaven.

Värderingen av företagets tillgångar i tabellen nedan utgår ifrån gällande redovisningsprinciper. Moderföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring saknar innehav i direktägda fastigheter. Samtliga fastigheter ägs via dotterföretag, Övriga tillgångar som innehåller fastighetsprisrisk omfattar koncerninterna fastighetslån.

Känslighetsanalys fastighetsprisrisk		2022		2021	
Moderföretaget, Mkr	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet	
Fastighetsfonder	1 397	-140	405		-41
Övriga tillgångar som innehåller fastighetsprisrisk	46 779	-4 678	33 639		-3 364
Nettopåverkan resultat före skatt		-4 818			-3 404
Nettopåverkan eget kapital		-4 807			-3 401

Känslighetsanalys av ränterisk

Med ränterisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadsräntor.

Värderingen av företagets åtaganden är av stor betydelse för det finansiella resultatet och företagets stabilitet. Ränterisken, d v s risken för förändringar i marknadsräntor, påverkar företagets riskutrymme.

För KPA Tjänstepensionsförsäkring är det ofördelaktigt med fallande marknadsräntor eftersom den framtida kostnaden för att infria åtaganden ökar mer än värdet av räntebärande placeringar ökar. Tillgångarnas räntekänslighet justeras löpande till önskad nivå genom justering av utlagda räntemandat och genom handel med räntederivat.

I tabellen nedan, Känslighetsanalys ränterisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid ett ränteskifte av marknadsräntorna med - 1 procentenhet.

Känslighetsanalys ränterisk	2022		2021	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Moderföretaget, Mkr				
Minskning av marknadsräntan				
Värdeförändring räntebärande tillgångar	80 928	3 239	109 894	2 266
Redovisat värde på försäkringstekniska avsättningar	119 976	-11 538	131 047	-11 137
Nettopåverkan resultat före skatt		-8 299		-8 871
Nettopåverkan eget kapital		-8 281		-8 861

Följande tabell illustrerar hur företaget är exponerat för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindningstid.

Räntebindningstider för tillgångar och skulder

Ränteexponering				
Moderföretaget 2022, Mkr	< 5 år	5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inkl uppl ränteintäkt)	68 164	10 138	288	78 589
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	10 191	-	-	10 191
Övriga lån inklusive lån emitterade till intresseföretag och gemensamt styrda företag	2 228	13 497	-	15 725
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	80 582	23 636	288	104 505
Skulder och avsättningar				
Försäkringstekniska avsättningar	22 758	41 739	44 958	109 456
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	22 758	41 739	44 958	109 456
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	57 824	-18 103	-44 671	-4 950
Nominellt värde räntederivat	-3 822	3 822	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	54 002	-14 281	-44 671	-4 950

Ränteexponering				
Moderföretaget 2021, Mkr	< 5 år	5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inkl uppl ränteintäkt)	91 770	11 079	127	102 976
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	8 094	-	-	8 094
Övriga lån inklusive lån emitterade till intresseföretag och gemensamt styrda företag	3 445	2 401	-	5 847
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	103 309	13 480	127	116 916
Skulder och avsättningar				
Försäkringstekniska avsättningar	22 621	47 706	60 720	131 047
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	22 621	47 706	60 720	131 047
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	80 688	-34 225	-60 593	-14 131
Nominellt värde räntederivat	-2 508	2 508	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	78 179	-31 717	-60 593	-14 131

Någon tabell lämnas ej för koncernen då skillnaden i ränteexponering jämfört med koncernen är liten.

Ränterisk kassaflöde

I tabellen nedan framgår hur en ökning eller sänkning av marknadsräntan på 0,5 procentenheter påverkar ränteintäkter respektive räntekostnader för tillgångar och skulder med räntebindningstid på upp till ett år.

	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Ökning av marknadsräntan, Mkr				
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	-126	-192	-126	-192
Ränteintäkter för övriga lån	-	51	-	51
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	42	40	42	40
	-84	-100	-84	-100
Minskning av marknadsräntan, Mkr				
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	126	192	126	192
Ränteintäkter för övriga lån	-	-51	-	-51
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	-42	-40	-42	-40
	84	100	84	100

Duration

Den genomsnittliga ekonomiska durationen för livförsäkrings- tekniska avsättningar för hela beståndet i KPA Tjänstepensions- försäkring är 20 (21) år. Motsvarande uppgifter lämnas inte för koncernen då tillkommande likviditetsrisk bedöms som marginell.

Vad avser försäkringsskulder (avsättning) framgår den beräknade tiden för kassautflödet för skulderna av nedanstående tabell

Moderföretaget, Mkr	2022		2021	
	Sammanlagda avsättningar, brutto	Duration, år	Sammanlagda avsättningar, brutto	Duration, år
Förmånsbestämd försäkring	23 285	15	26 094	15
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	86 133	21	104 905	23
Sjuk- och premiefrielseförsäkring	36	7	48	10
Övrigt	10 521	-	-	-
Totalt	119 976	20	131 047	21

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i valutakurser. I de fall tillgångar eller skulder är denominerade i utländsk valuta, det vill säga en annan valuta än svenska kronor, uppstår valutarisk.

Valutaexponering får endast förekomma mot de valutor mot vilka exponering kan uppstå genom placeringar i räntor, aktier, fastigheter och alternativa placeringar eller där exponeringen har sitt ursprung i försäkringsåtagandena.

Valutaexponeringen begränsas genom fastställda limiter och styrs främst genom nyttjandet av valutaterminer och -swappar.

Företagets försäkringsåtaganden är enbart fastställda i svenska kronor. I tabellen känslighetsanalys – valutarisk, redovisas effekten på balansräkning och resultat av en förstärkning med 10 procent i den svenska kronan mot samtliga aktuella valutaexponeringar.

Företagets valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i nedanstående tabell.

Valutakursexponering					
Moderföretaget 2022, Mkr	USD	EUR	JPY	GBP	Övrigt
Placeringstillgångar					
Aktier och andelar	42 469	10 424	4 134	2 386	10 386
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	7 835	1 812	-	-	-
Övriga tillgångar	509	1 256	10	14	31
Summa tillgångar	50 813	13 491	4 143	2 400	10 418
Övriga skulder och avsättningar	-	-	-	-	-
Summa skulder och avsättningar	-	-	-	-	-
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	50 813	13 491	4 143	2 400	10 418
Nominellt värde valutaterminer	-42 122	-11 473	-	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	8 692	2 018	4 143	2 400	10 418
Moderföretaget 2021, Mkr	USD	EUR	JPY	GBP	Övrigt
Placeringstillgångar					
Aktier och andelar	44 310	7 214	4 064	2 502	7 215
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 611	221	-	-	-
Övriga tillgångar	342	3 553	41	12	59
Summa tillgångar	50 263	10 988	4 105	2 514	7 275
Övriga skulder och avsättningar	44	-	-	-	-
Summa skulder och avsättningar	44	-	-	-	-
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	50 219	10 988	4 105	2 514	7 275
Nominellt värde valutaterminer	-26 062	-7 495	-	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	24 157	3 493	4 105	2 514	7 275

Tabellen visar hur en ogynnsam förändring med tio procent av företagets nettoexponering mot respektive valuta (efter ekonomisk säkring med derivat) påverkar resultat före skatt och eget kapital.

Känslighetsanalys valutarisk	2022		2021	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Mkr				
USD	8 692	-1 528	24 157	-2 416
JPY	4 143	-414	4 105	-410
GBP	2 400	-240	2 514	-251
EUR	2 018	-353	3 493	-349
Övriga	10 418	-1 042	7 275	-727
Nettopåverkan resultat före skatt		-3 577		-4 154
Nettopåverkan eget kapital		-3 569		-4 150

Känslighetsanalys av spreadrisk

Med spreadrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av inbördes differenser av räntor för värdepapper. Företaget har som policy att endast

tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet. I tabellen nedan, känslighetsanalys – spreadrisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid en ökning av spreaden med 10 bp.

Känslighetsanalys spreadrisk	2022		2021	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Moderföretaget, Mkr				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	54 717	-220	86 039	-236
Nettopåverkan resultat före skatt		-220		-236
Nettopåverkan eget kapital		-219		-235

Kreditrisk

Med kredit-, motparts- och emittentrisk avses risker för att motparter eller emittenter inte fullgör sina finansiella förpliktelser och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Företaget har som policy att i huvudsak endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet och för en förteckning över godkända emittenter och motparter. Kredit- och motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små. Kreditrisk uppstår i placeringsverksamheten, men även inom återförsäkring.

Mätning av kreditrisk

Den kreditriskexponering (efter avdrag för förlustreserver, kvittning och efter värde av säkerheter) som företaget har i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av tabellen nedan, maximal kreditexponering. Kredit- och motpartsriskerna bedöms vara små.

Kreditrisk i derivat

För standardiserade derivat begränsas kreditrisken till medel på konto hos den så kallade clearingkontohållaren. För icke standardiserade derivat begränsas kreditrisken i enlighet med ISDA-avtal och CSA-avtal.

Maximal kreditriskexponering innan och efter hänsyn till säkerheter	2022			2021		
	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Koncernen, Mkr						
Tillgångsklass						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	78 242	-	78 242	102 596	-	102 596
Övriga lån	4 814	-	4 814	3 736	-	3 736
Utlåning till kreditinstitut	1 741	-	1 741	2 110	-	2 110
Derivat ²⁾	2 593	2 430	164	50	71	0
Fordringar ³⁾	398	-	398	287	-	287
Kassa och bank	10 048	-	10 048	9 550	-	9 550
Upplupna ränteintäkter	356	-	356	422	-	422
Övriga upplupna intäkter	12	-	12	8	-	8
Summa i balansräkningen	98 203	2 430	95 775	118 759	71	118 709
Åtaganden						
Kreditlöften	5 651	-	5 651	3 419	-	3 419
Summa utanför balansräkningen	5 651	-	5 651	3 419	-	3 419
Summa	103 854	2 430	101 426	122 178	71	122 128

¹⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

²⁾ Erhållna säkerheter för derivat avser kvittningsbar och ej kvittningsbar kontantsäkerhet. Derivat med kvittningsrätt återfinns i not Kvittning av finansiella instrument, fördelat på vad som kvittas och inte kvittas i balansräkning. För de derivattillgångar som relaterade belopp inte kvittas i balansräkningen finns säkerheter som reducerar kreditrisken, det avser dels kvittningsrätt enligt avtal, vilket i not Kvittning av finansiella instrument återfinns under rubrik Finansiella instrument dels erhållna kontantsäkerheter, i balansräkningen härrör posten från Skulder kreditinstitut. Derivat finns också utan avtal om kvittning eller erhållna kontantsäkerheter, vilket förklarar skillnad derivattillgångarnas värde i balansräkningen, benämnt Derivat/Brutto i ovan tabell och not Kvittning av finansiella instrument.

³⁾ Fordringar avseende direkt försäkring, återförsäkring och övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

Maximal kreditriskexponering innan och efter hänsyn till säkerheter	2022			2021		
	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Moderföretaget, Mkr						
Tillgångsklass						
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag	10 904	-	10 904	10 271	-	10 271
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	78 242	-	78 242	102 596	-	102 596
Övriga lån	4 763	-	4 763	3 736	-	3 736
Utlåning till kreditinstitut	1 741	-	1 741	2 110	-	2 110
Derivat ²⁾	2 593	2 430	164	50	71	0
Fordringar ³⁾	389	-	389	284	-	284
Kassa och bank	8 450	-	8 450	8 094	-	8 094
Upplupna ränteintäkter	403	-	403	422	-	422
Övriga upplupna intäkter	8	-	8	7	-	7
Summa i balansräkningen	107 492	2 430	105 064	127 570	71	127 520
Åtaganden						
Kreditlöften	5 651	-	5 651	3 419	-	3 419
Summa utanför balansräkningen	5 651	-	5 651	3 419	-	3 419
Summa	113 143	2 430	110 715	130 989	71	130 939

¹⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

²⁾ Erhållna säkerheter för derivat avser kvittningsbar och ej kvittningsbar kontantsäkerhet. Derivat med kvittningsrätt återfinns i not Kvittning av finansiella instrument, fördelat på vad som kvittas och inte kvittas i balansräkning. För de derivattillgångar som relaterade belopp inte kvittas i balansräkningen finns säkerheter som reducerar kreditrisken, det avser dels kvittningsrätt enligt avtal, vilket i not Kvittning av finansiella instrument återfinns under rubrik Finansiella instrument dels erhållna kontantsäkerheter, i balansräkningen härrör posten från Skulder kreditinstitut. Derivat finns också utan avtal om kvittning eller erhållna kontantsäkerheter, vilket förklarar skillnad derivattillgångarnas värde i balansräkningen, benämnt Derivat/Brutto i ovan tabell och not Kvittning av finansiella instrument.

³⁾ Fordringar avseende direkt försäkring, återförsäkring och övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdeskatt.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring

Koncernens kreditkvalitet skiljer sig inte väsentligt mot dessa.

Moderföretaget, Mkr, 2022

Låg-hög kreditrisk	Låg kreditrisk					Normal rating		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ³⁾	Brutto före kvittning och förlust-reserveringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
Tillgångsklass											
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	-	-	-	10 904	-	-	-	-	-	10 904
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	70 225	4 799	1 119	534	-	-	1 565	-	-	-	78 242
Övriga lån	-	-	-	-	-	-	4 763	-	-	-	4 763
Utlåning kreditinstitut	-	1 741	-	-	-	-	-	-	-	-	1 741
Derivat	-	5	2 588	-	-	-	-	-	-	-	2 593
Fordringar ²⁾	-	-	-	-	374	-	2	-	-	-	376
Kassa och bank	-	-	8 450	-	-	-	-	-	-	-	8 450
Upplupna ränteintäkter	312	14	10	9	58	-	-	-	-	-	403
Övriga upplupna ränteintäkter	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	8
Summa i balansräkningen	70 537	6 559	12 167	542	11 344	-	6 330	-	-	-	107 479
Åtagande											
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-	5 651	-	-	-	5 651
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-	5 651	-	-	-	5 651
Summa	70 537	6 559	12 167	542	11 344	-	11 981	-	-	-	113 130
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen</i>	-	-	2 826	-	168	-	2	-	-	-	2 996
<i>Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk</i>	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2

¹⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

²⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdeskatt.

³⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring

Koncernens kreditkvalitet skiljer sig inte väsentligt mot dessa.

Moderföretaget, Mkr, 2021

Låg-hög kreditrisk	Låg kreditrisk					Normal rating		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ³⁾	Brutto före kvittning och förlust-reserveringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
Tillgångsklass											
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	-	-	-	10 271	-	-	-	-	-	10 271
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	96 424	5 855	-	58	-	-	259	-	-	-	102 596
Övriga lån	-	-	-	-	-	-	3 736	-	-	-	3 736
Utlåning kreditinstitut	-	-	2 098	-	12	-	-	-	-	-	2 110
Derivat	-	23	27	-	-	-	-	-	-	-	50
Fordringar ²⁾	-	-	-	-	185	-	5	-	-	-	190
Kassa och bank	-	-	8 094	-	-	-	-	-	-	-	8 094
Upplupna ränteintäkter	367	55	-	-	-	-	-	-	-	-	422
Övriga upplupna ränteintäkter	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	7
Summa i balansräkningen	96 791	5 933	10 226	58	10 468	-	4 000	-	-	-	127 477
Åtagande											
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-	3 419	-	-	-	3 419
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-	3 419	-	-	-	3 419
Summa	96 791	5 933	10 226	58	10 468	-	7 419	-	-	-	130 896
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen</i>	-	-	3 146	-	142	-	5	-	-	-	3 293
<i>Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk</i>	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	5

¹⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

²⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

³⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditrisk i fordringar på återförsäkrare

Tjänstepensionsföretagens återförsäkringspolicy innebär att avtal endast ingås med återförsäkrare med kreditbetyg A eller högre.

Återförsäkrarnas kreditvärdighet ses över regelbundet för att säkerställa att det beslutade återförsäkringsskyddet upprätthålls. Per balansdagen finns inga fordringar på återförsäkrare.

Finansiell koncentrationsrisk

Med finansiell koncentrationsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig

diversifiering av tillgångar, motparter eller emittenter. Denna koncentrationsrisk beaktas vid valet av placeringsinriktning och särskilt vid sammansättningen av företagets aktieportfölj. I relation till marknadsriskerna bedöms övriga koncentrationsrisker vara låga genom den diversifiering som ges av företagets placeringsinriktning.

Mätning av finansiella koncentrationsrisker

Den finansiella koncentrationsrisken följs upp för stora koncentrationer av riskexponeringar.

Väsentliga koncentrationer av kreditexponering

Tabellerna avser koncernens största koncentrationer. Moderföretagets koncentrationer skiljer sig ej väsentligt.

Koncernen 2022, Mkr	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer
Handelsbanken	15 513	15 510
Swedbank	14 646	5 350
SEB	5 477	5 390
Nordea	7 926	7 913
Länsförsäkringar	4 073	4 073

Koncernen 2021, Mkr	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer
Handelsbanken	21 032	21 032
Swedbank	16 979	8 336
SEB	12 829	12 868
Nordea	11 909	11 909
Länsförsäkringar	6 113	6 113

Väsentliga koncentrationer av aktieinnehav

Tabellerna avser moderföretagets största koncentrationer. Koncernens koncentrationer skiljer sig inte mot dessa.

Moderföretaget 2022, Mkr	Totalt
Brunswick Real Estate Capital Holding AB	4 163
Atlas Copco	4 005
Swedbank	3 230
Ellevio	3 023
Apple Inc	2 637

Moderföretaget 2021, Mkr	Totalt
Atlas Copco	4 386
Swedbank	3 100
Apple Inc	3 016
Brunswick Real Estate Capital Holding AB	2 690
Microsoft	2 524

Likviditetsrisker

Företaget definierar likviditetsrisk som risken att företaget inte kan infria sina betalningsförpliktelser eller att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering.

Företaget hanterar likviditetsrisk med hjälp av buffertar som står i proportion mot prognoser av likviditetsbehov på kort och lång sikt. Likviditetsbehov på kort sikt hanteras genom att hålla en tillräcklig kassa i form av banktillgodohavanden. Likviditetsbehov på lång sikt hanteras genom att en tillräckligt hög andel av företagets tillgångar består av likvida värdepapper.

Företaget mäter och följer upp likviditetsrisk med hjälp av likviditetsriskkvoter. Kvoten för likviditetsrisk på kort sikt baseras på banktillgodohavanden, in- och utflöden. Likviditetsrisken på lång sikt mäter andelen likvida tillgångar i relation till företaget försäkringstekniska avsättningar. Per 2022-12-31 var andelen likvida tillgångar 58,7 (54,7) procent.

För att hantera risken att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering placeras tillgångarna i huvudsak i värdepapper med god likviditet. För derivat har handel i huvudsak skett i marknader med god likviditet, varför likviditetsrisken bedöms vara låg.

Företagets likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden.

Koncernen 2022, Mkr	Återstående löptider					Summa
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	10 520	-	-	-	-	10 520
Derivat	-	430	906	372	-	1 708
Andra finansiella skulder	2 224	967	-	-	145	3 336
Summa balansräkning	12 744	1 397	906	372	145	15 564
Kreditlöften	5 651	-	-	-	-	5 651
Summa utanför balansräkningen	5 651	-	-	-	-	5 651
Summa	18 395	1 397	906	372	145	21 215

Koncernen 2021, Mkr	Återstående löptider					Summa
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	12 705	-	-	-	-	12 705
Derivat	-	1 779	204	83	-	2 066
Andra finansiella skulder	-	960	-	-	10	970
Summa balansräkning	12 705	2 739	204	83	10	15 741
Kreditlöften	3 419	-	-	-	-	3 419
Summa utanför balansräkningen	3 419	-	-	-	-	3 419
Summa	16 124	2 739	204	83	10	19 160

För upplysningar om förväntade löptider, se not Förväntade återvinningstidpunkter.

Moderföretaget 2022, Mkr	Återstående löptider					Summa
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	10 520	-	-	-	-	10 520
Derivat	-	430	906	372	-	1 708
Andra finansiella skulder	2 224	92	-	-	145	2 462
Summa balansräkning	12 744	522	906	372	145	14 690
Kreditlöften	5 651	-	-	-	-	5 651
Summa utanför balansräkningen	5 651	-	-	-	-	5 651
Summa	18 395	522	906	372	145	20 340

Moderföretaget 2021, Mkr	Återstående löptider					Summa
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	12 705	-	-	-	-	12 705
Derivat	-	1 779	204	83	-	2 066
Andra finansiella skulder	-	123	-	-	10	133
Summa balansräkning	12 705	1 902	204	83	10	14 905
Kreditlöften	3 419	-	-	-	-	3 419
Summa utanför balansräkningen	3 419	-	-	-	-	3 419
Summa	16 124	1 902	204	83	10	18 324

För upplysningar om förväntade löptider, se not Förväntade återvinningstidpunkter.

Verksamhetsrisker

Med verksamhetsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i företagets omvärld, interna miljö eller till följd av strategiska, affärsrelaterade eller operativa beslut. Verksamhetsrisk delas in i underkategorierna affärsrisk och operativ risk.

Affärsrisk

Affärsrisk avser risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av strategiska och affärsrelaterade beslut eller händelser utanför företagets direkta kontroll. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar. Affärsrisk delas in i omvärldsrisk (händelser utanför företagets direkta kontroll) och beslutsrisk (att strategiska och affärsrelaterade beslut baseras på otillräckliga underlag och analyser).

Operativ risk

Med operativ risk avses risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i den löpande verksamhetens genomförande, orsakade av otillräckliga eller fallerade processer, personal, system eller av externa händelser.

Hantering av verksamhetsrisker

En grundläggande princip inom företaget är att risk tas medvetet och att riskhanteringen är en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Riskhanteringen i företaget sker därför systematiskt både i verksamhetsprocesserna (löpande verksamheten) som i affärsplanering samt inför beslut om väsentliga förändringar.

Vid riskidentifiering är utgångspunkten verksamhetens mål, en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning, informationsklassning samt incidenter. Omvärldsanalysen ska innefatta bevakning av nya riskområden.

Riskhanteringsprocessen för verksamhetsrisk följer i allt väsentligt den process som beskrivs under rubrik "Riskhanteringsprocessen". Rapportering av verksamhetsrisker sker två gånger per år till vd och styrelse i den riskrapport som sammanställs av riskhanteringsfunktionen.

Kontinuitetsplanering

Om händelser inträffar trots att riskreducerande åtgärder har vidtagits begränsas konsekvensen av dessa händelser med hjälp av kontinuitetsplaner och krisberedskap. Kris- och kontinuitetsplaner är upprättade inom företaget och övas i syfte att kunna hantera en eventuell krissituation och begränsa effekterna av negativa händelser. Styrelsens övergripande mål och krav när det gäller kontinuitetshantering tydliggörs i interna regelverk.

Incidenthantering

Incidenter rapporteras av alla medarbetare, åtgärder dokumenteras och följs upp. Rapporterade incidenter kategoriseras och värderas.

Not 3. Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Periodiska premier	596	625	596	625
Engångspremier	18 869	17 988	18 869	17 988
Premieinkomst	19 464	18 613	19 464	18 613
Premier för avgiven återförsäkring	0	0	0	0
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	19 464	18 613	19 464	18 613

Not 4. Kapitalavkastning, intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Hysesintäkter från byggnader och mark ¹⁾	1 160	929	-	-
Utdelning på aktier och andelar	4 133	2 509	2 997	2 787
Ränteintäkter mm	1 062	856	1 284	964
Valutakursvinst netto	2 244	3 261	2 244	3 261
Realisationsvinster netto, aktier och andelar	1 050	6 126	1 050	6 126
Realisationsvinster netto, obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	451	-	451
Summa	9 649	14 133	7 576	13 589

¹⁾ Hysesintäkter från byggnader och mark inkluderar mindre belopp för erhållet statligt stöd och lämnade hyresrabatter, relaterade till covid-19.

Not 5. Orealiserade vinster på placeringstillgångar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Byggnader och mark	619	1 828	-	-
Aktier och andelar	1 899	18 407	-	18 008
Fondförsäkringstillgångar	-	2 788	-	2 788
Summa	2 518	23 023	-	20 796

Not 6. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Kostnadsersättning från Robur	33	34	33	34
Övrigt	-	2	-	2
Summa	33	36	33	36

Not 7. Intäkter från avtal med kunder

Noten nedan visar till största delen intäkter från avtal inom KPA Tjänstepensionsförsäkrings fondförsäkringsverksamhet. Det innebär att avtal med en kund i detta sammanhang inte avser leasingavtal, försäkringsavtal eller avtal kopplat till finansiella instrument.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har kategoriserat intäkterna utifrån typ av tjänst. De olika tjänsterna är provisioner, administrationsavgift, flyttavgift samt övriga avgifter. Se avsnitt 3.2 Intäkter från investeringsavtal i not 1 - Redovisningsprinciper hur dessa intäkter redovisas.

Provisioner

För fondverksamheten erhåller KPA Tjänstepensionsförsäkring provision eller rabatt från respektive fondbolag, vilken beräknas i procent av respektive fonds nettoförvaltningsavgift och baseras på det totala värdet av innehavet i fonderna. Med nettoförsäljningsavgift avses gällande förvaltningsavgifter med avdrag för schablonkostnader samt avdrag för kostnader för externa förvaltare. Förvaltningsavgifterna kan variera från fond till fond. Rabatten regleras månadsvis eller kvartalsvis, efter utgången av aktuell månad eller kvartal och beräknas dagligen. En viss del av provisionerna kan utbetalas till kunderna i form av rabatter.

Administrationsavgift

I fondförsäkringsverksamheten uppkommer kostnader för bland annat administration, försäljning och kapitalförvaltning. Kostnadstäckning sker bland annat genom avdrag på premier eller genom inlösen av fondandelar. Administrationsavgift belastar fondvärdet månadsvis genom inlösen av fondandelar och kan bestå av ett fast belopp och/eller en viss procent av fondvärdet.

Flyttavgift

För att täcka kostnader tas en fast avgift ut i samband med utflytt från KPA Tjänstepensionsförsäkring och dras vid utflyttstillsfallet.

Övriga intäkter

Här redovisas övriga intäkter såsom erhållen försäkringsersättning för direkt pension.

Tabellen nedan visar intäkter per typ av tjänst:

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Typ av tjänst				
Provisioner	33	34	33	34
Administrationsavgift	3	4	3	4
Flyttavgifter	0	1	0	1
Övriga intäkter	1	0	1	0
Summa	37	39	37	39

Not 8. Utbetalda försäkringsersättningar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Utbetalda försäkringsersättningar	-4 647	-5 295	-4 647	-5 295
Arvsvinst	-4	-4	-4	-4
Skaderegleringskostnader	-26	-26	-26	-26
Rabatter till försäkringstagarna	-11	-11	-11	-11
Summa	-4 688	-5 336	-4 688	-5 336

Not 9. Driftskostnader

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Anskaffningskostnader	-71	-73	-71	-73
Administrationskostnader	-305	-283	-291	-274
Summa	-376	-355	-362	-346
Övriga driftskostnader				
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-26	-26	-26	-26
Kostnader för kapitalförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-80	-132	-80	-132
Summa	-106	-158	-106	-158
Summa driftskostnader	-482	-513	-468	-504

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Personalkostnader ¹⁾	-245	-227	-231	-218
Lokalkostnader	-20	-19	-20	-19
Avskrivningar	-9	-8	-9	-8
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-209	-260	-209	-260
Summa	-482	-513	-468	-504

Tkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Ernst & Young AB				
Revisionsuppdrag ²⁾	-1 498	-1 244	-1 498	-1 244

¹⁾ KPA Tjänstepensionsförsäkring har erhållit återbäring inom kollektivavtalet KTP2 från Folksam Sak via befintlig kostnadsfördelningsmodell. Återbäringen redovisas som kostnadsreduktion och påverkar koncernen och moderföretaget med 12 miljoner kronor. Personalkostnader för 2021 inkluderar mindre belopp för erhållit statligt stöd för sjuklönekostnader relaterade till covid-19.

²⁾ Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av års- och koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och vd:s förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagens revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Not 10. Kapitalavkastning, kostnader

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Driftskostnader för byggnader och mark	-324	-243	-	-
Kapitalförvaltningskostnader	-80	-132	-80	-132
Räntekostnader m m				
Övriga räntekostnader	-37	-20	-20	-9
Realisationsförlust, netto				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-2 496	-	-2 496	-
Övriga finansiella kostnader	-42	-29	-31	-30
Summa	-2 979	-423	-2 627	-171

Not 11. Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Byggnader och mark	-	0	-	-
Lån till koncernföretag	-	-	-392	-
Aktier och andelar	-22 625	-90	-21 792	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-7 010	-1 940	-7 010	-1 940
Fondförsäkringstillgångar	-1 712	-	-1 712	-
Summa	-31 347	-2 030	-30 906	-1 940

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2022, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffningsvärde	Summa
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa		
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	0	-9 686	-9 686	-	-9 686
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-4 618	-4 618	-	-4 618
Övriga lån ¹⁾	-	357	357	-	357
Utlåning till kreditinstitut	-	-63	-63	-	-63
Fondförsäkringstillgångar	-	-1 712	-1 712	-	-1 712
Övriga fordringar	-	2	2	0	3
Kassa och bank	-	159	159	4	163
Summa	0	-15 561	-15 561	4	-15 557
Finansiella skulder					
Fondförsäkringsåtaganden ²⁾	-	1 712	1 712	-	1 712
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-15	-15
Derivat, netto	-7 959	-	-7 959	-	-7 959
Övriga skulder	-	-	-	-4	-4
Summa	-7 959	1 712	-6 247	-19	-6 267
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	-7 959	-13 849	-21 808	-15	-21 823

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar

4

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder

15

¹⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader, Realiserade vinster och förluster på placeringstillgångar samt Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Koncernen 2021, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffningsvärde	Summa
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa		
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	0	32 558	32 558	-	32 558
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	364	364	-	364
Övriga lån ¹⁾	-	264	264	-	264
Utlåning till kreditinstitut	-	-4	-4	-	-4
Fondförsäkringstillgångar	-	2 788	2 788	-	2 788
Övriga fordringar	-	0	0	0	0
Kassa och bank	-	81	81	-	81
Summa	0	36 050	36 050	0	36 050
Finansiella skulder					
Fondförsäkringsåtaganden ²⁾	-	-2 788	-2 788	-	-2 788
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-1	-1
Derivat, netto	-3 724	-	-3 724	-	-3 724
Övriga skulder	-	0	-	0	0
Summa	-3 724	-2 788	-6 512	-1	-6 514
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	-3 725	33 263	29 538	-2	29 536

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar

0

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder

0

¹⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader, Realiserade vinster och förluster på placeringstillgångar samt Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Moderföretaget 2022, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffningsvärde	Summa
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa		
Finansiella tillgångar					
Lån till koncernföretag	-	-155	-155	-	-155
Aktier och andelar	0	-12 164	-12 164	-	-12 164
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-4 618	-4 618	-	-4 618
Övriga lån ¹⁾	-	357	357	-	357
Utlåning till kreditinstitut	-	-63	-63	-	-63
Fondförsäkringstillgångar	-	-1 712	-1 712	-	-1 712
Övriga fordringar	-	2	2	0	3
Kassa och bank	-	159	159	4	163
Summa	0	-18 193	-18 193	4	-18 189
Finansiella skulder					
Fondförsäkringsåtaganden ²⁾	-	1 712	1 712	-	1 712
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-15	-15
Derivat, netto	-7 959	-	-7 959	-	-7 959
Övriga skulder	-	-	-	-4	-4
Summa	-7 959	1 712	-6 247	-19	-6 267
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	-7 959	-16 481	-24 440	-15	-24 455

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar

4

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder

-15

¹⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader, Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar samt Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Moderföretaget 2021, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffningsvärde	Summa
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa		
Finansiella tillgångar					
Lån till koncernföretag	-	111	111	-	111
Aktier och andelar	0	32 133	32 133	-	32 133
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	364	364	-	364
Övriga lån ¹⁾	-	264	264	-	264
Utlåning till kreditinstitut	-	-4	-4	-	-4
Fondförsäkringstillgångar	-	2 788	2 788	-	2 788
Övriga fordringar	-	0	0	0	0
Kassa och bank	-	81	81	0	81
Summa	0	35 736	35 736	0	35 736
Finansiella skulder					
Fondförsäkringsåtaganden ²⁾	-	-2 788	-2 788	-	-2 788
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-1	-1
Derivat, netto	-3 724	-	-3 724	-	-3 724
Övriga skulder	-	-	-	0	0
Summa	-3 724	-2 788	-6 512	-1	-6 514
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	-3 724	32 948	29 224	-1	29 222

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar

0

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder

0

¹⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader, Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar samt Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.

Not 13. Skatter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Skatt på årets resultat				
Aktuell skattekostnad	-386	-339	-332	-282
varav avkastningsskatt	-163	-137	-163	-137
varav inkomstskatt	-58	-63	-5	-6
varav kupongskatt	-164	-139	-164	-139
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	-288	-335	-1	4
Summa	-674	-674	-333	-278
Aktuell skattekostnad avseende avkastningsskatt				
Periodens skattekostnad	-163	-137	-163	-137
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	0	0	0	0
Summa	-163	-137	-163	-137
Aktuell skattekostnad avseende inkomstskatt och kupongskatt				
Periodens skattekostnad	-59	-68	-5	-6
Kupongskatt	-164	-139	-164	-139
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	1	6	0	0
Summa	-222	-202	-169	-145
Specifikation av uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader andra finansiella placeringstillgångar	-1	4	-1	4
Uppskjuten skatt avseende förändring i skattesats	0	-	-	-
Uppskjuten skatt avseende utnyttjade underskottsavdrag	-2	-	-	-
Uppskjuten skatt övriga temporära skillnader	-285	-348	0	0
Uppskjuten skatt avseende obeskattade reserver	0	8	-	-
Summa	-288	-335	-1	4
Skatt avseende inkomstskatt				
Aktuell skatt avseende inkomstskatt	-222	-202	-169	-145
Uppskjuten skatt	-288	-335	-1	4
Summa	-510	-537	-170	-141
Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt				
Resultat före skatt	15 639	45 239	11 807	42 779
Avgår resultat i avkastningsbeskattad verksamhet	-11 830	-42 727	-11 830	-42 727
Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet	3 809	2 511	-23	52
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretag, 20,6%	-784	-517	5	-11
Skatteeffekt kupongskatt	-164	-139	-164	-139
Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter ¹⁾	455	96	-11	9
Skatteeffekt av förändring av underskottsavdrag	-	5	-	-
Skatteeffekt hänförlig till tidigare år samt ändrade skattesatser	-17	19	0	-
Skatteeffekt hänförlig till avräkning av utländsk skatt	0	-	0	-
Summa	-510	-536	-170	-141
Effektiv skatt	-13,4%	-21,3%	732,8%	-269,2%

¹⁾Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter i koncernen avser till största delen resultat i kommanditbolag.

Skatt hänförlig till övrigt totalresultat	2022			2021		
	Före skatt	Skatt	Efter skatt	Före skatt	Skatt	Efter skatt
Koncernen						
Aktuariella vinster och förluster inkl löneskatt	142	0	142	-63	0	-63

Not 13. Skatter forts.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Uppskjutna skattefordringar (-) och skatteskulder (+)				
Andra immateriella och materiella tillgångar	4	-	0	0
Byggnader och mark	1 443	1 156	-	-
Aktier och andelar ¹⁾	16	12	16	12
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-2	0	-2	0
Derivat	0	1	0	1
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	0	0
Obeskattade reserver	36	34	-	-
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1	0	-	-
Underskottsavdrag	0	0	-	-
Summa	1 497	1 203	14	13
Uppskjuten skattefordran	82	88	-	-
Uppskjuten skatteskuld	1 579	1 291	14	13
	1 497	1 203	14	13

Samtliga förändringar mellan åren i posten uppskjuten skatt har redovisats som uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt i resultaträkningen.

¹⁾ Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i ingår i tillgångsslaget Aktier och andelar. Innehaven har samma skattemässiga hantering och med hänsyn till materialitet presenteras de inte på separata rader.

Not 14. Andra immateriella tillgångar¹⁾

Moderföretaget, Mkr	Internt upparbetat		Separat förvärvat		Summa immateriella tillgångar	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Akkumulerade anskaffningsvärden						
Ingående balans	23	33	9	34	56	42
Investeringar	16	-	15	-	16	15
Utrangeringar	-	-	-	-1	-	-1
Utgående balans	39	33	23	33	72	56
Akkumulerade avskrivningar						
Ingående balans	-1	-33	-	-34	-34	-34
Årets avskrivningar	-2	-	-1	-	-2	-1
Utrangeringar	-	-	-	1	-	1
Utgående balans	-3	-33	-1	-33	-36	-34
Redovisade värden	36	-	22	-	36	22
Årets avskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen						
Driftskostnader	-2	-	-1	-	-2	-1

Avskrivningstider

Typ av immateriell tillgång	Nyttjande period	Avskrivningsmetod
Internt upparbetat - IT-system	10 år	Linjär
Internt upparbetat – Tjänstepensionsreglering	5 år	Linjär

Under 2022 har moderföretaget kostnadsfört 4 (3) miljoner kronor avseende utgifter för forskning, samt 41 (25) miljoner kronor avseende utgifter för utveckling. Utgifter för forskning och utveckling innefattar samtliga utgifter som direkt kan hänföras till forsknings- eller utvecklingsinvesteringar.

¹⁾ Koncernen har samma värde som moderföretaget.

Not 15. Byggnader och mark

Mkr	Koncernen	
	2022	2021
Marknadsvärde		
Redovisat värde vid årets ingång	24 003	19 592
Förvärv via företag	5 629	2 498
Investeringar	88	118
Orealiserad värdeförändring ¹⁾	542	1 795
Redovisat värde vid årets utgång	30 262	24 003
Anskaffningsvärde vid årets ingång	18 364	15 748
Förvärv av företag	5 629	2 498
Investeringar	88	118
Anskaffningsvärde vid årets utgång	24 081	18 364
Taxeringsvärden		
Byggnader	9 670	6 104
Mark	5 198	3 691
Summa	14 867	9 795

¹⁾ Orealiserade värdeförändringar bokförs i resultaträkningen i posterna orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar.

Ingen av den uthyrningsbara ytan används i Folksams verksamhet. Samtliga fastigheter har därmed klassats som förvaltningsfastigheter och marknadsvärderats.

Mkr	Koncernen	
	2022	2021
Påverkan på periodens resultat		
Hysesintäkter	1 160	929
Direkta kostnader för fastigheter som genererat hyresintäkter under perioden	-324	-243
Summa	836	686

Not 15. Byggnader och mark forts.

Bedömt marknadsvärde

Geografisk marknad, Mkr	Typ av fastighet	Kontrakterad årshyra ¹⁾	Driftsöverskott ²⁾	Direktavkastning ³⁾	Marknadsvärde	Marknadsvärde ⁴⁾	Avkastningskrav
Koncernen 2022							
Stockholm med närförorter	Bostäder ⁶⁾	154	113	3,2%	3 507	49 355	2,2-4,1
	Kommersiella fastigheter	965	773	3,5%	22 070	124 438	3,3-4,0%
Övriga Sverige	Bostäder ⁶⁾	258	177	3,8%	4 685	29 785	2,8-4,5%
Summa		1376	1062	3,5%	30 262	74 592	2,2 - 4,5%

Geografisk marknad, Mkr	Typ av fastighet	Kontrakterad årshyra ¹⁾	Driftsöverskott ²⁾	Direktavkastning ³⁾	Marknadsvärde	Marknadsvärde ⁴⁾	Avkastningskrav
Koncernen 2021							
Stockholm med närförorter	Bostäder ⁶⁾	147	109	3,0%	3 630	51 122	2,2 - 3,8%
	Kommersiella fastigheter	685	548	3,4%	15 910	112 866	3,5 - 4,0%
Övriga Sverige	Bostäder ⁶⁾	227	162	3,6%	4 463	30 896	2,6 - 4,2%
Summa		1058	818	3,4%	24 003	67 343	2,2 - 4,2%

¹⁾ Hyreskontrakt per 1 januari omräknat till helår.

²⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari.

³⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari i förhållande till marknadsvärde.

⁴⁾ Marknadsvärde i kronor per kvm lokalarea (exkl garage).

⁵⁾ Vid värderingarna antaget direktavkastningskrav för bedömning av restvärde.

⁶⁾ Vårdboende ingår i kategori bostäder.

Fastställande av verkligt värde

Marknadsvärdebedömningarna har genomförts i enlighet med riktlinjer framtagna av RICS "The red book" och har utförts av externa oberoende värderingsmän auktoriserade av Samhällsbyggarna. Marknadsvärdet har bedömts med en marknadsanpassad flerårig kassaflödesanalys. Kalkylperioden uppgår till 5 alternativt 10 år. Metoden innebär en analys av de förväntade framtida betalningsströmmar (hyror, vakans, drift- och underhållskostnader med mera) som en förvaltning av

fastigheten kan antas generera. I kassaflödeskalkylen görs en nuvärdesberäkning av de bedömda framtida betalningsströmmarna. Som grund för bedömningar om marknadens avkastningskrav ligger ortsprisanalys av genomförda jämförbara fastighetsköp.

Balansposten har kategoriserats som tillhörande nivå 3 i värderingshierarkin.

Not 15. Byggnader och mark forts.

Koncernen, 2022	Stockholm	Stockholm	Övriga Sverige
	Kommersiella fastigheter	Bostäder (inkl vårdboende)	Bostäder
Värderingsantaganden			
Viktat inflationsantagande År 1	4,0%	4,0%	4,0%
Viktad kalkylränta restvärde	5,9%	4,9%	6,0%
Viktat direktavkastningskrav restvärde	3,7%	3,2%	3,8%
Långsiktig vakansgrad	4,1%	0,5%	0,4%
Drift & Underhållskostnader År 1	464 kr/kvm	508 kr/kvm	486 kr/kvm
Investeringar År 1 (i genomsnitt)	540 kr/kvm	10 kr/kvm	184 kr/kvm
Marknadshyra vid noll vakans (i genomsnitt)	5363 kr/kvm	2124 kr/kvm	1644 kr/kvm

Koncernen, 2021	Stockholm	Stockholm	Övriga Sverige
	Kommersiella fastigheter	Bostäder (inkl vårdboende)	Bostäder
Värderingsantaganden			
Viktat inflationsantagande År 1	2,0%	2,0%	2,0%
Viktad kalkylränta restvärde	5,7%	5,0%	5,6%
Viktat direktavkastningskrav restvärde	3,7%	3,0%	3,5%
Långsiktig vakansgrad	4,3%	0,5%	0,7%
Drift & Underhållskostnader År 1	388 kr/kvm	470 kr/kvm	421 kr/kvm
Investeringar År 1 (i genomsnitt)	539 kr/kvm	51 kr/kvm	132 kr/kvm
Marknadshyra vid noll vakans (i genomsnitt)	4898 kr/kvm	2073 kr/kvm	1567 kr/kvm

Känslighetsanalys

Det uppskattade verkliga värdet skulle minska om:

- Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter var lägre;
- Förväntade drifts- och underhållskostnader var högre;
- Direktavkastningskravet var högre.

Nedan presenteras en känslighetsanalys som visar effekter på verkligt värde om väsentliga antaganden skulle förändras.

Antaganden, Mkr	2022	2022	2021	2021
Koncernen	Förändring antagande	Effekter på verkligt värde	Förändring antagande	Effekter på verkligt värde
Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter	-5%	-1 472	-5%	-1 268
Förväntade drifts- och underhållskostnader	+5%	-264	+5%	-225
Direktavkastningskrav	+50 punkter	-2 461	+50 punkter	-2 152

Not 16. Aktier och andelar i koncernföretag¹⁾

Mkr	Organisationsnummer	Typ av verksamhet	Antal aktier och andelar	Ägarandel ²⁾ %	Resultat 2022 ³⁾	Eget kapital 2022 ³⁾	Moderföretaget	
							Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2021
Koncernföretag								
Fastighets KB Adonis 2 ⁵⁾	969796-3685	Fastighetsbolag	999	99,9	-13	269	284	-
Fastighets KB Adonis 16 ⁵⁾	969795-6457	Fastighetsbolag	999	99,9	21	1 159	1 152	-
Fastighets AB Kungsbrohus	556891-1670	Fastighetsbolag	700	70	627	2 547	450	450
Fastighets KB Limhamns Sjöstad	969778-3117	Fastighetsbolag	999	99,9	-22	430	351	355
Fastighets KB Lommanian	969778-3380	Fastighetsbolag	999	99,9	-18	266	227	229
Fastighets KB Majfisken 1 ⁷⁾	969790-9720	Fastighetsbolag	999	99,9	-1	77	82	-
Fastighets KB Mariaporten	969771-7156	Fastighetsbolag	999	99,9	-12	242	185	189
Fastighets KB Sejen	969778-3158	Fastighetsbolag	999	99,9	6	133	124	126
Fastighets KB Spårvagnen	969778-3125	Fastighetsbolag	999	99,9	-5	91	82	85
Fastighets KB Tesarom 24 ⁵⁾	969796-3701	Fastighetsbolag	999	99,9	-17	702	728	-
Hyresbostäder i Pålsjö KB	969778-3414	Fastighetsbolag	999	99,9	-13	176	156	159
Hyresbostäder Sköndal KB	969770-9542	Fastighetsbolag	999	99,9	-13	571	392	395
KB Sandspridaren	969747-2950	Fastighetsbolag	99	99	-24	299	60	55
KPA Pension Specialplaceringar AB	559230-0858	Värdepappersholdingföretag	50 000	100	2 477	17 383	14 365	10 165
Litreb III AB ⁴⁾	559062-0984	Fastighetskoncern	50 000	100	798	24 610	6 759	4 678
Litreb Fridhem Fastigheter KB ⁶⁾	969790-9753	Fastighetsbolag	99	99	3	228	251	-
Stopstorp KB	969715-6249	Fastighetsbolag	99	99	-62	1 086	724	699
Summa bokfört värde							26 371	17 585
Summa verkligt värde							35 414	23 366

¹⁾ Säte för samtliga koncernföretag är Stockholm. Röstandelen är densamma som ägarandelen. Samtliga aktier och andelar är onoterade.

²⁾ Med ägarandel avses moderföretagets kapitalandel i företagen i tabellen.

³⁾ Resultat och eget kapital visar koncernmässiga värden beräknad enligt lagbegränsad IFRS samt justerat till koncernens redovisningsprinciper. För information om resultat och eget kapital i juridisk person hänvisas till årsredovisningarna för respektive företag.

⁴⁾ Företaget är moderföretag till en koncern, som konsolideras in i koncernredovisningen för det överordnade moderföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring.

⁵⁾ Företaget förvärvades den 1 mars 2022.

⁶⁾ Företaget förvärvades den 7 juli 2022.

⁷⁾ Företaget förvärvades den 13 december 2022.

Not 16. Aktier och andelar i koncernföretag forts.

Mkr	Moderföretaget	
	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2021
Akkumulerade anskaffningsvärden¹⁾		
Ingående balans	17 585	8 353
Aktieägartillskott	8 759	9 227
Resultatandelar	28	5
Utgående balans	26 371	17 585
Summa bokfört värde	26 371	17 585
Summa verkligt värde	35 414	23 366

¹⁾ Ränta är inte inräknat i anskaffningsvärdet

Uppskattningar och bedömningar

KPA Tjänstepensionsförsäkrings ägarintressen i koncernföretag bedöms inte vara av strategisk eller operativ väsentlig betydelse för KPA Tjänstepensionsförsäkring, utan syftet med att äga dessa innehav är endast att erhålla god avkastning till gagn för försäkringstagaren.

Tabellen ovan visar endast direktägda dotterföretag. För mer information om indirektägda dotterföretag hänvisas till Folksam Livskoncernens Solvens- och verksamhetsrapport (SFCR) som finns på www.folksam.se. Litreb III AB är moderföretag i en fastighetskoncern, som konsolideras in i koncernredovisningen för det överordnade moderföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Åtaganden och övrigt ansvar till förmån för koncernföretag finns i not 39 Eventualförpliktelser samt not 40 Ekonomisk arrangemang som inte redovisas i balansräkningen. För övrigt finns inga betydande begränsningar för ovan innehav.

Information om närstående och transaktioner med närstående finns i not 42 Upplýsningar om närstående. Där framgår även företagets bedömningar och antaganden i samband med transaktioner, utestående mellanhavanden samt åtaganden.

Principerna för koncernredovisningen finns i not 1 Redovisningsprinciper avsnitt 2.6.

Not 17. Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag¹⁾

Mkr	Organisations- nummer	Typ av verksamhet	Antal aktier och andelar	Ägar- andel ²⁾ %	Resultat 2022 ³⁾	Total- resultat 2022	Eget kapital 2022 ³⁾	Koncernen		Moderföretaget	
								Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2021	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2021
Intresseföretag											
Sinoma Fastighets AB ⁴⁾	559161-0836	Fastighetskoncern	11 700	23	63	271	1 764	413	349	207	207
Summa bokfört värde								413	349	207	207
Summa verkligt värde								413	349	413	349

¹⁾Säte är i Stockholm. Röstandelen är densamma som ägarandelen. Samtliga aktier och andelar är onoterade.

²⁾Med ägarandel avses moderföretagets kapitalandel i företaget i tabellen.

³⁾Resultat, totalresultat och eget kapital visar koncernmässiga värden beräknad enligt lagbegränsad koncernredovisning. För information och resultat- och balansräkning i juridisk person hänvisas till årsredovisningarna för respektive företag. Koncernens andel av resultatet och totalresultat uppgår till 63 (59) miljoner kronor.

⁴⁾Företaget är moderföretag till en koncern, som ingår i koncernredovisningen för det överordnande moderföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Not 17. Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag forts.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2021	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2021
Akkumulerade anskaffningsvärden¹⁾²⁾				
Ingående balans	349	290	319	319
Resultatandelar	63	59	-	-
Utgående balans	413	349	319	319
Akkumulerade nedskrivningar				
Ingående balans	-	-	-112	-112
Utgående balans	-	-	-112	-112
Summa bokfört värde	413	349	207	207
Summa verkligt värde	413	349	413	349

¹⁾ Ränta är inte inräknat i anskaffningsvärdet

²⁾ Gällande det bokförda värdet, är samtliga innehav i moderföretaget redovisat till anskaffningsvärde efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. I koncernredovisningen är innehaven redovisade enligt kapitalandelsmetoden.

Uppskattningar och bedömningar

KPA Tjänstepensionsförsäkrings ägarintressen i intresseföretag bedöms inte vara av strategisk eller operativt väsentlig betydelse för KPA Tjänstepensionsförsäkring utan syftet med att äga dessa innehav är endast att erhålla god avkastning till gagn för försäkringstagarna.

Åtaganden och övrigt ansvar till förmån för intresseföretag finns i not 39 Eventualförpliktelser samt not 40 Ekonomisk arrangemang som inte redovisas i balansräkningen. För övrigt finns inga betydande begränsningar för ovan innehav.

Information om närstående och transaktioner med närstående finns i not 42 Upplýsningar om närstående. Där framgår även företagets bedömningar och antaganden i samband med transaktioner, utestående mellanhavanden samt åtaganden.

Principerna för koncernredovisningen finns i not 1 Redovisningsprinciper avsnitt 2.6.

Not 18. Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i¹⁾

Mkr	Organisations- nummer	Typ av verksamhet	Ägar- andel ²⁾ %	Resultat 2022	Eget kapital 2022	Koncernen		Moderföretaget	
						Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2021	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2021
Övriga företag som det finns ett ägarintresse i³⁾									
AIPP Folksam Europe II KB	969778-3281	Alternativ- investeringsbolag	24,39	105	1010	413	334	413	334
Summa bokfört värde						413	334	413	334
Summa anskaffningsvärde						334	316	334	316

¹⁾Säte för AIPP Folksam Europe II KB är Stockholm. KPA Tjänstepensionsförsäkring har inga röstandelar i företagen. Andelarna är onoterade.

²⁾Ägarandel för koncernen motsvarar ägarandel i de koncernföretag som konsolideras, vilket i detta fall består av moderföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkrings ägarandel. Se förtydligande not 3 nedan

³⁾Övriga företag som det finns ett ägarintresse i avser sådana innehav där konsoliderade koncernföretags ägarandel uppgår till minst 20 procent, men där ägarintresset förenligt med ÅRL/ÅRFL inte klassificeras som dotterföretag, intresseföretag eller gemensamt styrt företag.

⁴⁾Till följd av att en beståndsoverlåtelse skett från Folksam Liv till Folksam Tjänstepension AB den 1 november 2022, har ägarandelarna omdisponerats mellan de fyra delägarna i detta företag, vilket föranlett att KPA Tjänstepensionsförsäkrings ägarandel minskat från 32,26 procent till 24,39 procent.

Not 18. Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i forts.

Uppskattningar och bedömningar

KPA Tjänstepensionsförsäkring äger 24,39 (32,26) procent av AIPP Folksam Europe II KB. Innehavet redovisas varken som dotterföretag eller som intresse- eller gemensamt styrt företag då varken bestämmande, gemensamt bestämmande eller betydande inflytande föreligger. Med anledning av att innehavet uppgår till minst 20 procent av kapitalet i företaget ska innehavet anses utgöra övrigt ägarintresse och redovisas som "Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i". Till skillnad från aktier och andelar i koncernföretag och intresse- eller gemensamt

styrda företag redovisas innehavet i AIPP Folksam Europe II KB till verkligt värde i enlighet med IFRS 9 Finansiella instrument. Detta innebär att innehavet upptas enligt samma värderingsprinciper i moderföretaget som på koncernnivå. Målet och investeringssyftet med kommanditbolaget är att erbjuda en väl diversifierad fastighetsexponering över Europa genom förvärv, innehav, finansiering, refinansiering och disposition av intressen i onoterade fastighetsrelaterade investeringsinstrument samt likvärdiga strukturer.

Not 19. Aktier och andelar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Svenska och utländska				
Anskaffningsvärde	97 858	76 442	81 946	66 157
Verkligt värde	134 122	128 580	116 741	117 876
varav:				
Noterade aktier	106 793	112 128	106 793	112 128
Onoterade aktier	27 329	16 452	9 947	5 748

Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i har exkluderats från tillgångsslaget Aktier och andelar och presenteras i separat not, jämförelsetal har räknats om.

Not 20. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Upplupet anskaffningsvärde				
Svenska staten	10 404	9 735	10 404	9 735
Svenska kommuner ¹⁾	10 141	14 285	10 141	14 285
Svenska bostadsinstitut	41 714	53 305	41 714	53 305
Övriga svenska emittenter	7 897	13 854	7 897	13 854
Utländska stater	3 869	-	3 869	-
Övriga utländska emittenter	9 443	10 807	9 443	10 807
Summa	83 467	101 986	83 467	101 986
varav:				
Noterade	81 938	101 734	81 938	101 734
Onoterade	1 529	252	1 529	252
Verkligt värde				
Svenska staten	9 862	10 207	9 862	10 207
Svenska kommuner ¹⁾	9 470	14 306	9 470	14 306
Svenska bostadsinstitut	38 811	53 206	38 811	53 206
Övriga svenska emittenter	7 489	13 851	7 489	13 851
Utländska stater	3 689	-	3 689	-
Övriga utländska emittenter	8 920	11 026	8 920	11 026
Summa bokfört värde	78 242	102 596	78 242	102 596
varav:				
Noterade	76 677	102 337	76 677	102 337
Onoterade	1 565	259	1 565	259
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden	1 715	3 810	1 715	3 810
Negativ skillnad till följd av att bokfört värde understiger nominella värden	-5 308	-148	-5 308	-148

¹⁾ Svenska kommuner har exkluderats från rad Övriga svenska emittenter och presenteras på egna rader, ändring har gjorts av jämförelsetal.

Not 21. Övriga lån

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Verkligt värde				
Vinstandelslån avseende fastighetsplaceringar	-	1	-	1
Efterställda lån alternativa placeringar	2 545	2 401	2 545	2 401
Övriga lån	2 269	1 334	2 218	1 334
Summa	4 814	3 736	4 763	3 736
Summa bokfört värde	4 814	3 736	4 763	3 736
Upplupet anskaffningsvärde för tillgångar bokförda till verkligt värde	4 664	3 656	4 612	3 656

Not 22. Utlåning till kreditinstitut

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Verkligt värde				
Kreditinstitut Sverige	1 486	1 462	1 486	1 462
Kreditinstitut inom EU	255	648	255	648
Summa	1 741	2 110	1 741	2 110
Summa bokfört värde	1 741	2 110	1 741	2 110
Upplupet anskaffningsvärde för tillgångar bokförda till verkligt värde	1 741	2 110	1 741	2 110

Posten avser kontantsäkerheter.

Not 23. Fondförsäkringstillgångar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Bokfört värde	10 520	12 705	10 520	12 705
Verkligt värde	10 520	12 705	10 520	12 705

Not 24. Derivat

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Derivatinstrument med positiva värden				
Verkligt värde				
Aktieterminer	1	-	1	-
Ränteswappar	5	23	5	23
Ränteterminer	-	0	-	0
Valutaterminer	2 588	27	2 588	27
Summa verkligt värde	2 593	50	2 593	50
Derivatinstrument med negativa värden				
Verkligt värde				
Aktieterminer	17	29	17	29
Ränteswappar	1 491	291	1 491	291
Ränteterminer	11	2	11	2
Valutaterminer	189	1 744	189	1 744
Summa verkligt värde	1 708	2 066	1 708	2 066

Nominellt belopp/återstående kontraktsenlig löptid, Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Derivat med positiva värden				
Under 1 år				
Aktieterminer	0	-	0	-
Ränteswappar	-	3 762	-	3 762
Ränteterminer	-	266	-	266
Valutaterminer	42 611	3 501	42 611	3 501
Summa	42 611	7 529	42 611	7 529
1-5 år				
Ränteswappar	-	6 716	-	6 716
Summa	-	6 716	-	6 716
Över 5 år				
Ränteswappar	1 450	229	1 450	229
Summa	1 450	229	1 450	229
Derivatinstrument med negativa värden				
Under 1 år				
Aktieterminer	2	2	2	2
Ränteswappar	10 873	2 328	10 873	2 328
Ränteterminer	15 350	4 501	15 350	4 501
Valutaterminer	11 825	35 346	11 825	35 346
Summa	38 051	42 178	38 051	42 178
1-5 år				
Ränteswappar	15 548	28 359	15 548	28 359
Summa	15 548	28 359	15 548	28 359
Över 5 år				
Ränteswappar	2 372	5 357	2 372	5 357
Summa	2 372	5 357	2 372	5 357

Not 25. Upplysningar om kvittning

Företaget har ISDA avtal för OTC derivatavtal. Detta avtal ger parterna en kvittningsrätt av marknadsvärdet på skulder mot marknadsvärdet på fordringarna på motparten i fall av allvarligt betalningsfallissemang. Vidare har företaget i flera fall CSA avtal som kräver att den ena parten i derivatavtalet ska ställa säkerhet till den andra om marknadsvärdet på en skuldposition överstiger en överenskommen nivå under en överenskommen tidsperiod. OTC-derivat som är föremål för central clearing regleras via avtal Client cleared OTC Derivatives Addendum.

		Brutto-belopp	Kvittning i balans-räkningen	Redovisat belopp	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen			Netto-belopp
					Finansiella instrument	Erhållen/ Erlagd säkerhet värdepapper	Erhållen/ Erlagd kontant säkerhet	
Koncernen 2022, Mkr								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	2 604	-	2 604	-205	-	-2 224	175
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	1 695	-	1 695	-205	-1 490	-	-
Koncernen 2021, Mkr								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	71	-	71	-71	-	-	-
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	2 013	-	2 013	-71	-225	-1 633	84
Moderföretaget 2022, Mkr								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	2 604	-	2 604	-205	-	-2 224	175
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	1 695	-	1 695	-205	-1 490	-	-
Moderföretaget 2021, Mkr								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	71	-	71	-71	-	-	-
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	2 013	-	2 013	-71	-225	-1 633	84

Not 26. Övriga fordringar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Fordringar på koncernföretag	170	147	170	147
Hysesfordringar	6	1	-	-
Sålda ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	204	38	204	38
Övriga fordringar	9	12	5	8
Summa	388	199	378	193

Not 27. Finansiella tillgångar och skulder

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2022	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt						Nivåindelning verkligt värde		
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa	Upplupet anskaffningsvärde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Mkr									
Tillgångar									
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i ¹⁾	-	413	413	-	413	413	-	-	413
Aktier och andelar	38	134 085	134 122	-	134 122	134 122	106 793	-	27 329
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	78 242	78 242	-	78 242	78 242	76 677	365	1 201
Övriga lån	-	4 814	4 814	-	4 814	4 814	-	-	4 814
Utlåning till kreditinstitut	-	1 741	1 741	-	1 741	1 741	1 741	-	-
Derivat	2 593	-	2 593	-	2 593	2 593	1	2 593	-
Fondförsäkringstillgångar	-	10 520	10 520	-	10 520	10 520	10 520	-	-
Övriga fordringar	-	211	211	173	385	385	211	-	-
Kassa och bank	-	5 624	5 624	4 424	10 048	10 048	5 624	-	-
Upplupna ränteutgifter	-3	360	356	-	356	356	350	-3	10
Övriga upplupna intäkter	-	8	8	5	12	12	8	-	-
Summa finansiella tillgångar	2 628	236 017	238 645	4 602	243 247	243 247	201 924	2 954	33 767
Byggnader och mark ²⁾	-	-	-	-	30 262	30 262	-	-	30 262
Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	413	413	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	513	513	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	31 187	31 187	-	-	30 262
Summa tillgångar	2 628	236 017	238 645	4 602	274 434	274 434	201 924	2 954	64 028
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	-	10 520	10 520	-	10 520	10 520	-	10 520	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	2 224	2 224	2 224	-	-	-
Derivat	1 708	-	1 708	-	1 708	1 708	28	1 680	-
Övriga skulder	48	-	48	771	819	819	48	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	292	292	292	-	-	-
Summa finansiella skulder	1 756	10 520	12 276	3 288	15 564	15 564	76	12 200	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	111 279	111 279	-	-	-
Summa skulder	1 756	10 520	12 276	3 288	126 842	126 842	76	12 200	-

¹⁾Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i har exkluderats från tillgångsslaget Aktier och andelar och presenteras på separat rad, jämförelsetal har räknats om.

²⁾För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till not Byggnader och mark.

Not 27. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2021	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt						Nivåindelning verkligt värde		
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa	Upplupet anskaffningsvärde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar									
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i ¹⁾	-	334	334	-	334	334	-	-	334
Aktier och andelar	35	128 545	128 580	-	128 580	128 580	112 128	-	16 452
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	102 596	102 596	-	102 596	102 596	102 337	259	-
Övriga lån	-	3 736	3 736	-	3 736	3 736	-	-	3 736
Utlåning till kreditinstitut	-	2 110	2 110	-	2 110	2 110	2 110	-	-
Derivat	50	-	50	-	50	50	-	50	-
Fondförsäkringstillgångar	-	12 705	12 705	-	12 705	12 705	12 705	-	-
Övriga fordringar	1	44	45	151	196	196	45	-	-
Kassa och bank	-	4 948	4 948	4 602	9 550	9 550	4 948	-	-
Upplupna ränteutgifter	42	380	422	-	422	422	380	42	-
Övriga upplupna intäkter	-	7	7	1	8	8	7	-	-
Summa finansiella tillgångar	129	255 405	255 534	4 754	260 288	260 288	234 661	351	20 522
Byggnader och mark ²⁾	-	-	-	-	24 003	24 003	-	-	24 003
Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	349	349	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	584	584	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	24 936	24 936	-	-	-
Summa tillgångar	129	255 405	255 534	4 754	285 224	285 224	234 661	351	44 525
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	-	12 705	12 705	-	12 705	12 705	-	12 705	-
Derivat	2 066	-	2 066	-	2 066	2 066	31	2 035	-
Övriga skulder	44	-	44	634	678	678	44	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	292	292	292	-	-	-
Summa finansiella skulder	2 110	12 705	14 815	926	15 741	15 741	75	14 740	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	132 806	132 806	-	-	-
Summa skulder	2 110	12 705	14 815	926	148 547	148 547	75	14 740	-

¹⁾Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i har exkluderats från tillgångsslaget Aktier och andelar och presenteras på separat rad, jämförelsetal har räknats om.

²⁾För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till not Byggnader och mark.

Not 27. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget 2022	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen						Nivåindelning verkligt värde		
	Obligatoriskt						Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Mkr	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa	Upplupet anskaffningsvärde	Redovisat värde	Verkligt värde			
Tillgångar									
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	10 904	10 904	-	10 904	10 904	-	-	10 904
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i ¹⁾	-	413	413	-	413	413	-	-	413
Aktier och andelar	38	116 703	116 741	-	116 741	116 741	106 793	-	9 947
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	78 242	78 242	-	78 242	78 242	76 677	365	1 201
Övriga lån	-	4 763	4 763	-	4 763	4 763	-	-	4 763
Utlåning till kreditinstitut	-	1 741	1 741	-	1 741	1 741	1 741	-	-
Derivat	2 593	-	2 593	-	2 593	2 593	1	2 593	-
Fondförsäkringstillgångar	-	10 520	10 520	-	10 520	10 520	10 520	-	-
Övriga fordringar	-	205	206	170	376	376	206	-	-
Kassa och bank	-	5 624	5 624	2 826	8 450	8 450	5 624	-	-
Upplupna ränteutgifter	-3	406	403	-	403	403	348	-3	58
Övriga upplupna intäkter	-	8	8	-	8	8	8	-	-
Summa finansiella tillgångar	2 628	229 528	232 156	2 996	235 152	235 152	201 917	2 954	27 286
Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	26 578	35 826	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	245	245	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	26 823	36 071	-	-	-
Summa tillgångar	2 628	229 528	232 156	2 996	261 975	271 223	201 917	2 954	27 286
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	-	10 520	10 520	-	10 520	10 520	-	10 520	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	2 224	2 224	2 224	-	-	-
Derivat	1 708	-	1 708	-	1 708	1 708	28	1 680	-
Övriga skulder	48	-	48	167	215	215	48	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	22	22	22	-	-	-
Summa finansiella skulder	1 756	10 520	12 276	2 414	14 690	14 690	76	12 200	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	109 690	109 690	-	-	-
Summa skulder	1 756	10 520	12 276	2 414	124 379	124 379	76	12 200	-

¹⁾Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i har exkluderats från tillgångsslaget Aktier och andelar och presenteras på separat rad, jämförelsetal har räknats om.

Not 27. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget 2021	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Obligatoriskt			Nivåindelning verkligt värde		
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa				Upplupet anskaffningsvärde	Redovisat värde	Verkligt värde
Mkr									
Tillgångar									
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	10 271	10 271	-	10 271	10 271	-	-	10 271
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i ¹⁾	-	334	334	-	334	334	-	-	334
Aktier och andelar	35	117 841	117 876	-	117 876	117 876	112 128	-	5 748
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	102 596	102 596	-	102 596	102 596	102 337	259	-
Övriga lån	-	3 736	3 736	-	3 736	3 736	-	-	3 736
Utlåning till kreditinstitut	-	2 110	2 110	-	2 110	2 110	2 110	-	-
Derivat	50	-	50	-	50	50	0	50	-
Fondförsäkringstillgångar	-	12 705	12 705	-	12 705	12 705	12 705	-	-
Övriga fordringar	1	42	43	147	190	190	43	-	-
Kassa och bank	-	4 948	4 948	3 146	8 094	8 094	4 948	-	-
Upplupna ränteintäkter	42	380	422	-	422	422	380	42	-
Övriga upplupna intäkter	-	7	7	-	7	7	7	-	-
Summa finansiella tillgångar	129	254 971	255 100	3 293	258 393	258 393	234 659	351	20 089
Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	17 792	23 715	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	325	325	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	18 117	24 040	-	-	-
Summa tillgångar	129	254 971	255 100	3 293	276 510	282 433	234 659	351	20 089
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	-	12 705	12 705	-	12 705	12 705	-	12 705	-
Derivat	2 066	-	2 066	-	2 066	2 066	31	2 035	-
Övriga skulder	44	-	44	48	92	92	44	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	31	31	31	-	-	-
Summa finansiella skulder	2 110	12 705	14 815	79	14 895	14 895	75	14 740	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	131 338	131 338	-	-	-
Summa skulder	2 110	12 705	14 815	79	146 233	146 233	75	14 740	-

¹⁾Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i har exkluderats från tillgångsslaget Aktier och andelar och presenteras på separat rad, jämförelsetal har räknats om.

Not 27. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om finansiella instruments verkliga värden

I ovanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Inga betydande överföringar mellan nivå 1, 2 och 3 har skett under året. Överföringen till nivå 3 under 2021 avser effekt av ändrad redovisningsprincip, se nedan tabell Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3.

Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder klassificerade till upplupet anskaffningsvärde

Bokfört värde för finansiella tillgångar och skulder, klassificerade till upplupet anskaffningsvärde, anses reflektera det verkliga värdet. Finansiella tillgångar och skulder klassificerade till upplupet anskaffningsvärde avser betalningsmedel hänförliga till kassa och bank samt kortfristiga finansiella fordringar och skulder.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och

företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument; obligationer, derivat, vissa innehav i så kallade alternativa placeringar, fond- i fondinnehav samt onoterade innehav av aktier vilka redovisas i balansposten aktier och andelar.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

För innehav i onoterade andelar, främst riskkapitalbolag, ska värderingen i första hand följa IPEVCs principer eller likvärdiga värderingsprinciper och ska i första hand vara baserad på tillgängliga marknadspriser, men även andra värderingsmetoder som t ex diskonterat kassaflöde, substansvärderingsmetoden, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering används. Generellt gäller att innehaven ska uppvisa verkligt värde med beaktande av försiktighet och konsekvens i värderingen. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

Verkligt värde för så kallade fond-i-fond fastställs utifrån underlag erhållet från extern part utsedd av fond- i fond-förvaltaren. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kurssätts. Värderingen uppdateras när ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

För aktier som inte noterade på en aktiv marknad används värderingstekniker för att bestämma det verkliga värdet. Tekniken som används är diskonterade kassaflöden.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

För instrument utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva. Obligationer och andra räntebärande värdepapper utan officiell handel marknadsvärderas med hjälp av en yieldkurva baserad på STIBOR (för löptider upp till 9 månader) respektive swapräntor (för löptider över 1 år) samt en marknadsmässig justering med en för respektive värdepapper bedömd rimlig creditspread.

Not 27. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Derivat

Derivat värderas till verkligt värde. Börshandlade ränte- och aktieterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senast officiella köp- eller säljkurs. Ränteswappar och swaptions värderas med hjälp av yieldkurvor baserad på köp- och säljkurs samt avseende swaptions; även volatilitetsytor. OTC-aktieindexoptioner marknadsvärderas med hjälp av Black & Scholes värderingsmodell, med marknadsdata som input. Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid. Transaktionskostnader för derivat kostnadsförs.

Värderingsprocessen för finansiella instrument

Verkliga värden för finansiella tillgångar och skulder som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade priser. För övriga finansiella instrument använder sig företaget av andra värderingstekniker. Finansiella instrument där handeln inte är frekvent och det verkliga värdet därför mindre objektivt, krävs i varierande utsträckning att företaget gör bedömningar beroende på likviditet, koncentrationer, osäkerheter beträffande marknadsfaktorer, prisantaganden och andra risker som påverkar ett specifikt instrument.

Företaget har ett värderingsforum för att uppfylla intern kontroll med hänsyn till finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Värderingsforum, där CFO är

beslutande, har övergripande ansvar för att kontrollera alla väsentliga värderingar till verkligt värde.

Värderingsforum hålls kvartalsvis för att analysera väsentliga ej observerbara indata och justeringar i värderingar. Om tredjepartsinformation används vid värdering utvärderas om informationen uppfyller kraven enligt IFRS, inklusive i vilken nivå i verkligtvärdehierarkin som innehavet ska kategoriseras.

Värderingsforumets huvuduppgift är att fastställa värderingsramverket för samtliga finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Detta innefattar en värderingsinstruktion som är gemensam för samtliga försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag. Väsentliga värderingsfrågor rapporteras till Revisionskommittén.

Företaget har ett flertal kontroller för att säkerställa korrekt värdering för finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Det inbegriper bland annat oberoende kontroller av priser, uppföljning av avkastning mot index mm.

Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara marknadsdata (nivå 3).

	Aktier och andelar				Obligationer				Övriga finansiella placeringstillgångar			
	Koncernen		Moderföretaget		Koncernen		Moderföretaget		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Ingående balans	16 786	7 318	6 082	5 308	-	-	-	-	14 008	1 150	14 008	1 150
Effekt ändrad redovisningsprincip	-	-	-	-	-	-	-	-	-10 271	2 270	-	11 080
Redovisat värde vid årets ingång	16 786	7 318	6 082	5 308	-	-	-	-	3 736	3 420	14 008	12 230
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	3 266	809	2 215	500	1	-	1	-	315	250	161	361
Anskaffningsvärde förvärv	7 796	9 738	2 170	1 352	1 200	-	1 200	-	773	191	2 554	1 648
Försäljningslikvid ²⁾	-106	-1 079	-106	-1 079	-	-	-	-	-	-	-808	-
Andra erhållna betalningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-1	-124	-190	-230
Utgående balans	27 742	16 786	10 360	6 082	1 201	-	1 201	-	4 824	3 736	15 725	14 008

Varav orealiserade vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen

	3 269	786	2 217	477	1	-	1	-	317	253	-27	253
--	-------	-----	-------	-----	---	---	---	---	-----	-----	-----	-----

¹⁾Redovisas i kapitalavkastning, intäkter och kostnader samt orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar i årets resultat.

²⁾I Försäljningslikvid ingår lösen av lån som ersatts av aktieägartillskott.

I belopp för Aktier och andelar ingår Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i.

Not 27. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Värderingstekniker och väsentliga indata för innehav tillhörande nivå 2

KPA Tjänstepensionsförsäkring har innehav i valutaterminer, swappar samt kapitalandelsbevis vilka hänförs till värderingskategori 2. Finansiella skulder som hänförs till nivå 2 utgörs av fondförsäkringsåtaganden.

Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot svenska kronor för aktuell valuta och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid.

Swappar värderas med hjälp av yieldkurvor.

Kapitalandelsbevis/vinstandelsbevis avser lån till alternativa investeringsfonder, värdering baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren som följer värderingsprinciper enligt årsredovisningslagen (1995:1554). Fonderna offentliggör substansvärdet per andel för kapitalandelsbevisen/vinstandelsbevisen och innehaven är noterade på Nordic Growth Market NGM i Stockholm för NDX-segmentet.

Fondförsäkringsåtaganden utgör försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk. Avsättningarna värderas till verkligt värde utifrån de fonder som är kopplade till avtalen. Fondförsäkringsåtaganden hänförs till nivå 2 i värderingshierarkin eftersom värderingen motsvarar värdet på fondförsäkringstillgångarna dvs värderingen utgår från indirekt observerbara marknadsdata.

Värderingstekniker och väsentliga ej observerbara indata för innehav tillhörande nivå 3

Till nivå 3 hänförs onoterade andelar i investeringsfonder, onoterade aktier samt lån.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings innehav i onoterade investeringsfonder avser private equityfonder, private equityfond-i-fonder, hedgefond-i-fonder samt fastighetsfond-i-fonder. Fonderna värderas med alternativ värderingsmetod för vilka observerbara indata inte finns tillgänglig.

För private equityfonder och private equity-fond-i-fonder baseras värdering på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren. Värderingen följer IPEVCs principer (International Private Equity and Venture Capital) utfärdade av EVCA (European Venture Capital Association), som är en sammanlutning av riskkapitalföreningar som har gått samman och tagit fram värderingsprinciper för beräkning av verkliga värden. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kurssätts. IPEVCs värderingsmetoder inkluderar användning av diskonterat kassaflöde, substansvärdemetoden, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering, som innebär att jämförelse görs av relativa värden för aktie och/eller företaget s.k. multiplar (nyckeltal).

Värdering av fastighetsfond-i-fond baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren och följer INREVs principer (Investors in Non-listed Real Estate Vehicles). Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas.

Onoterade aktier värderas antingen med hjälp av prognosticerade diskonterade kassaflöden med icke noterad indata som input eller till substansvärdet.

Samtliga lån hänförs till nivå 3. Lån som avser lån till alternativa investeringsfonder värderas med hjälp av NAV som erhålls från respektive fond. Koncerninterna fastighetslån värderas utifrån diskonterade kassaflöden med icke noterade indata som input. I de fall det har förekommit nyligen genomförda transaktioner utgör dessa det verkliga värdet.

För innehav i aktier och andelar samt lån i nivå 3 redovisas ingen känslighetsanalys. Anledningen är att värderingen, till övervägande del, utförs av extern part.

Not 28. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

	2022			2021		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Koncernen, Mkr						
Tillgångar						
Andra immateriella tillgångar	-	36	36	-	22	22
Byggnader och mark	-	30 262	30 262	-	24 003	24 003
Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	413	413	-	349	349
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i ¹⁾	-	413	413	-	334	334
Aktier och andelar	13 685	120 438	134 122	19 222	109 358	128 580
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 152	73 090	78 242	14 250	88 347	102 596
Övriga lån	-	4 814	4 814	1	3 735	3 736
Utlåning till kreditinstitut	1 741	-	1 741	2 110	-	2 110
Derivat	2 589	5	2 593	29	21	50
Fondförsäkringstillgångar	732	9 788	10 520	700	12 006	12 705
Fordringar avseende direkt försäkring	13	-	13	94	-	94
Aktuell skattefordran	248	-	248	276	-	276
Uppskjuten skattefordran	-	82	82	-	88	88
Övriga fordringar	388	-	388	199	-	199
Pensioner och liknande förpliktelser	-	7	7	-	-	-
Kassa och bank	10 048	-	10 048	9 550	-	9 550
Upplupna ränteintäkter	356	-	356	422	-	422
Övriga förutbetalda kostnader	137	-	137	108	-	108
Summa tillgångar	35 088	239 346	274 434	46 961	238 264	285 224
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar						
Livförsäkringsavsättning	4 503	104 829	109 333	4 139	126 796	130 934
Oreglerade skador	11	105	116	9	97	106
Övriga försäkringstekniska avsättningar	-	7	7	-	7	7
Fondförsäkringsåtaganden	732	9 788	10 520	700	12 006	12 705
Pensioner och liknande förpliktelser	-	-	-	-	96	96
Aktuell skatteskuld	24	-	24	93	-	93
Uppskjuten skatteskuld	-	1 579	1 579	-	1 291	1 291
Skulder avseende direkt försäkring	51	-	51	124	-	124
Skulder till kreditinstitut	2 224	-	2 224	-	-	-
Derivat	430	1 278	1 708	1 779	288	2 066
Övriga skulder	984	-	984	827	-	827
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	297	-	297	298	-	298
Summa skulder och avsättningar	9 256	117 586	126 842	7 967	140 580	148 547

¹⁾Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i har exkluderats från tillgångsslaget Aktier och andelar och presenteras på separat rad, jämförelsetal för 2021 har räknats om.

Not 28. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder forts.

	2022			2021		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Moderföretaget, Mkr						
Tillgångar						
Andra immateriella tillgångar	-	36	36	-	22	22
Aktier och andelar i koncernföretag	-	26 371	26 371	-	17 585	17 585
Lån till koncernföretag	-	10 904	10 904	-	10 271	10 271
Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	207	207	-	207	207
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i ¹⁾	-	413	413	-	334	334
Aktier och andelar	13 685	103 056	116 741	19 222	98 654	117 876
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 152	73 090	78 242	14 250	88 347	102 596
Övriga lån	-	4 763	4 763	1	3 735	3 736
Utlåning till kreditinstitut	1 741	-	1 741	2 110	-	2 110
Derivat	2 589	5	2 593	29	21	50
Fondförsäkringstillgångar	732	9 788	10 520	700	12 006	12 705
Fordringar avseende direkt försäkring	13	-	13	94	-	94
Aktuell skattefordran	190	-	190	202	-	202
Övriga fordringar	378	-	378	193	-	193
Kassa och bank	8 450	-	8 450	8 094	-	8 094
Upplupna ränteintäkter	403	-	403	422	-	422
Övriga förutbetalda kostnader	11	-	11	11	-	11
Summa tillgångar	33 342	228 633	261 975	45 327	231 182	276 510
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar						
Livförsäkringsavsättning	4 503	104 829	109 333	4 139	126 796	130 934
Oreglerade skador	11	105	116	9	97	106
Övriga försäkringstekniska avsättningar	-	7	7	-	7	7
Fondförsäkringsåtaganden	732	9 788	10 520	700	12 006	12 705
Uppskjuten skatteskuld	-	14	14	-	13	13
Skulder avseende direkt försäkring	51	-	51	124	-	124
Skulder till kreditinstitut	2 224	-	2 224	-	-	-
Derivat	430	1 278	1 708	1 779	288	2 066
Övriga skulder	380	-	380	241	-	241
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	27	-	27	37	-	37
Summa skulder och avsättningar	8 358	116 021	124 379	7 027	139 205	146 233

¹⁾Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i har exkluderats från tillgångsslaget Aktier och andelar och presenteras på separat rad, jämförelsetal för 2021 har räknats om.

Not 29. Aktiekapital

	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Antal aktier	300 000	300 000	300 000	300 000
Kvotvärde, kronor	1 000	1 000	1 000	1 000

Not 30. Obeskattade reserver

Periodiseringsfond, Mkr	2022	2021
Ingående balans	67	68
Avsättning	8	9
Upplösning	-9	-10
Utgående balans	66	67

Periodiseringsfond	2022	2021
Avsättning 2016	-	9
Avsättning 2017	13	13
Avsättning 2018	11	11
Avsättning 2019	12	12
Avsättning 2020	13	13
Avsättning 2021	9	9
Avsättning 2022	8	-
Summa	66	67

Not 31. Livförsäkringsavsättning

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Ingående balans	130 934	131 248	130 934	131 248
Effekt av ny metod för diskonteringsränta ¹⁾	-2 874	-	-2 874	-
Effekt av ändrat antagande, förväntade framtida flyttar ²⁾	-7 144	-	-7 144	-
Effekt av ändrade modellantaganden för diskonteringsränta ³⁾	1 755	-	1 755	-
Premiernas påverkan på avsättning	9 480	10 023	9 480	10 023
Utbetalningar	-3 976	-3 751	-3 976	-3 751
Utbetalningar på grund av flytt	-392	-1 104	-392	-1 104
Riskresultat	-3	-31	-3	-31
Uppräkning diskonteringsränta	1 365	-	1 365	-
Effekt av ändrade marknadsräntor	-19 209	-5 078	-19 209	-5 078
Avgiftsbelastning	-482	-469	-482	-469
Avkastningsskatt	-233	-104	-233	-104
Tekniska ändringar som påverkar reserven	219	229	219	229
Andra förändringar	-109	-29	-109	-29
Utgående balans brutto	109 333	130 934	109 333	130 934

¹⁾KPA Tjänstepensionsförsäkring har från och med 1 januari 2022 ändrat antagande om aktsam räntesats vilket ger påverkan på den diskonteringsränta som används vid värdering av livförsäkringsavsättningarna. Se not 1, Redovisningsprinciper avsnitt 2.3.1.1.

²⁾KPA Tjänstepensionsförsäkring har från och med 30 juni 2022 ändrat antagande om förväntade framtida flyttar vilket ger påverkan på värdering av livförsäkringsavsättningarna. Se not 1, Redovisningsprinciper avsnitt 2.3.1.1.

³⁾Den långsiktiga terminsräntan (UFR) har sänkts från 4,20% till 4,05%. Se not 1, Redovisningsprinciper avsnitt 2.3.1.1.

Vid beräkning av livförsäkringsavsättningar har följande beräkningsantaganden använts:

Ränteantaganden

Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell ränta (per balansdag). Se not 1 Redovisningsprinciper.

Dödlighetsantaganden

KPA Tjänstepensionsförsäkring tillämpar köns- och födelseårsberoende dödlighetsantagande vid beräkning av livförsäkringsavsättning. De dödlighetsantaganden som tillämpas vid beräkningen av livförsäkringsavsättning motsvarar aktuell erfarenhet inom KPA Tjänstepensionsförsäkring, kompletterade med årliga procentuella dödlighetsreduktioner för att uppskatta den framtida dödligheten. Dödlighetsreduktionerna är framtagna av SCB för hela befolkningen.

Driftskostnadsantaganden

Driftskostnadsantaganden är beräknade med utgångspunkt i aktuella driftskostnader. Avsättningen beräknas med procentuella belastningar på premie, avsättning och utbetalning.

Skattekostnadsantaganden

För att bestämma antagandet om statslåneränta vid beräkningen av avkastningsskatt används den statsobligationsränta som har en löptid närmast 10 år, dock minst 0,5 procent.

Optionsantaganden

Vid beräkning av livförsäkringsavsättning tillämpas antaganden om försäkringstagarnas utnyttjande av optioner att premieannullera eller ändra utbetalningstiden. De antaganden som tillämpas baseras på försäkringstagarnas beteende i KPA Tjänstepensionsförsäkring. Antagandet om ändrad utbetalningstid innebär att hänsyn tas till att en andel av försäkringstagarna, vid tidpunkten för utbetalning, förändrar den tidsperiod under vilken pensionen betalas ut. Antaganden om premieannullation avser enbart annullation av äkta löpande premier, eftersom framtida engångspremier i serie inte ingår i beräkning av livförsäkringsavsättning.

Not 32. Oreglerade skador

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
IB rapporterade skador	71	66	71	66
IB inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	34	40	34	40
Ingående balans	106	105	106	105
Kostnad för skador som inträffat innevarande år	51	40	51	40
Utbetalt/överfört till försäkringsskulder	-28	-26	-28	-26
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-6	-13	-6	-13
Andra förändringar ¹⁾	-7	0	-7	0
Utgående balans brutto	116	106	116	106
UB rapporterade skador	81	71	81	71
UB inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	35	34	35	34
Avsättning för oreglerade skador	116	106	116	106
Total förändring	10	0	10	0

¹⁾Ändrat avvecklingsantagande

Vid beräkning av avsättning avseende pågående ersättningsfall med premiebefrielse har följande beräkningsantaganden använts:

Ränteantaganden

Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell ränta (per balansdag). Se not 1 Redovisningsprinciper.

Sjuklighetsantaganden

För premiebefrielsesreserver baseras beräkningen på antagande om sannolikheten för avveckling genom tillfrisknande eller dödsfall. En avsättning görs även för inträffade men ännu inte inrapporterade skador baserad på KPA Tjänstepensionsförsäkrings historiska erfarenheter och skadeutfall.

Not 33. Fondförsäkringsåtaganden

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Fondförsäkringsåtagande				
Ingående balans	12 705	10 384	12 705	10 384
Inbetalningar	375	406	375	406
Utbetalningar *	-849	-875	-849	-875
Avgifter	-2	-2	-2	-2
Värdeförändring på placeringstillgångar	-1 712	2 788	-1 712	2 788
Rabatter till försäkringstagarna	11	11	11	11
Avkastningsskatt	-10	-8	-10	-8
Övrigt	1	2	1	2
Utgående balans	10 520	12 705	10 520	12 705

* Varav 616 (599) hänför sig till Smart Pension, vilket innebär att innehav i fondförsäkring flyttar över till traditionell livförsäkring i företaget.

Not 34. Pensioner och liknande förpliktelser

Koncernen, Mkr	2022	2021
Pensionsförpliktelser		
Nuvärde av helt eller delvis fonderade förpliktelser	247	380
Totalt nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser	247	380
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	254	284
Netto redovisat avseende förmånsbestämda planer i balansräkning (negativt värde=fordran)	-7	96
Nettobeloppet för förmånsbestämda planer redovisas i följande poster i balansräkning		
Avsättningar till pensioner (negativt värde=fordran)	-7	96
Nettobeloppet i balansräkning (negativt värde=fordran)	-7	96
Förändring av nuvärdet för fonderade förpliktelser		
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 1 januari	380	308
Utbetalda ersättningar	-10	-11
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	5	4
Räntekostnad	5	4
Omvärderingar:		
Aktuariella vinster och förluster avseende ändrade finansiella antaganden	-133	75
Effekt av ändrad fördelningsmodell inom Folksamkoncernerna ¹⁾	-	-
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 31 december	247	380

Nuvärdet av förpliktelsen fördelar sig på planerna / medlemmar enligt följande	2022	2021
Aktiva medlemmar	18%	20%
Fribrevsinnehavare	40%	38%
Pensionärer	42%	42%

Koncernen, Mkr	2022	2021
Förändringar av förvaltningstillgångarnas verkliga värde		
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 1 januari	284	271
Avgifter från arbetsgivaren	6	1
Utbetalda ersättningar	-21	-17
Ränteintäkt redovisad i resultatet	5	3
Reduceringar och regleringar	-1	2
Avkastning på förvaltningstillgångar exklusive ränteintäkt	-18	24
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 31 december	254	284

Not 34. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Koncernen, Mkr	2022	%	2021	%
Förvaltningstillgångarna består av följande				
Eget kapitalinstrument	84	33%	99	35%
Skuldinstrument	127	50%	148	52%
Fastigheter	38	15%	37	13%
Alternativa placeringar	5	2%	-	-
Summa	254	100%	284	100%
Skuldinstrument				
Bostadsobligationer	79	31%	88	31%
Statsobligationer	30	12%	40	14%
Realränteobligationer	10	4%	14	5%
Kassa	8	3%	6	2%
Summa	127	50%	148	52%
varav				
Noterade innehav	127	100%	148	100%
Eget kapitalinstrument				
Sverige	30	12%	40	14%
Nordamerika	36	14%	40	14%
Europa exkl. Sverige	8	3%	9	3%
Japan	3	1%	3	1%
Asien exkl. Japan	3	1%	3	1%
Utvecklingsmarknader	5	2%	6	2%
Summa	84	33%	99	35%
varav				
Noterade innehav	84	100%	99	100%

Förvaltningstillgångar

Pensionsstiftelsens tillgångar utgör förvaltningstillgångar för pensioner och värderas till marknadsvärde. Pensionsstiftelsen investerar på sådant sätt att likviditeten för pensionsstiftelsen är säkrad. Investeringstiden är långsiktig och ska täcka ökningarna av pensionsförpliktelser. Den genomsnittliga löptiden på pensionsförpliktelserna uppgår till cirka 15 (18) år.

Förvaltningen av Folksam:s tillgångar i pensionsstiftelsen har en fördelning där tillgångsfördelningen är cirka 50 (52) procent skuldinstrument, cirka 33 (35) procent eget kapitalinstrument och cirka 15 (13) procent fastigheter, samt cirka 2 (0) procent alternativa placeringar. Alla fastigheter är belägna i Sverige.

Investeringsplaner beslutas av styrelsen för Pensionsstiftelsen och en gång per år görs en översyn av strategierna och tillgångsfördelningen.

Not 34. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Koncernen	2022	2021
Kostnad redovisad i årets resultat		
Kostnader avseende tjänstgöring innevarande period	5	2
Netto ränteintäkt/räntekostnad	1	1
Nettokostnad (+) / Intäkt (-) avseende förmånsbestämda pensionsplaner	6	2
Nettokostnad (+) / Intäkt (-) avseende avgiftsbestämda pensionsplaner	-	0
Total pensionskostnad i årets resultat	6	2
Kostnaden redovisas i följande rader ingående i årets resultat		
Administrationskostnader	5	2
Kapitalavkastning intäkter	-5	-3
Kapitalavkastning kostnader	5	4
Summa	6	2
Verklig avkastning på förvaltningstillgångar	-22	18
Kostnad redovisad i övrigt totalresultat		
Aktuariella vinster (-) och förluster (+) inkl löneskatt	169	-77
Skillnad mellan faktisk avkastning och avkastning enligt diskonteringsräntan på förvaltningstillgångarna	-27	-1
Netto redovisat i övrigt totalresultat	142	-79

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser	2022	2021
Diskonteringsränta	4,10%	1,23%
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	4,10%	1,23%
Framtida löneökning	3,40%	4,20%
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	3,40%	4,20%
Framtida ökning av pensioner (inflation)	1,90%	2,70%
Avgångsintensitet	5,00%	5,00%
Livslängdsantaganden	DUS14 Tjänstemän	FFFS 2007:31

Not 34. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Livslängd

Antagandena om livslängd följer Finansinspektionens tryggningsgrunder (generationsödlichkeit). Tabellen nedan visar förväntad återstående livslängd för män och kvinnor i olika åldrar. Samma antaganden om livslängd används för Folksam samtliga pensionsplaner.

Förväntad återstående livslängd, år

Ålder	Man	Kvinna
30	58	60
50	37	39
70	16	19

Aktuariella antaganden

Den aktuariella beräkningen av pensionsförpliktelser och pensionskostnader baseras på följande antaganden.

Diskonteringsränta

För att bestämma diskonteringsräntan använder KPA Tjänstepensionsförsäkring den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelsen.

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar beräknas baserat på den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelsen.

Framtida löneökning

Framtida löneökning avspeglar förväntade framtida procentuella löneökningar som en sammansatt effekt av inflation, tjänsteålder och befordran.

Inflation

KPA Tjänstepensionsförsäkring använder den förväntade inflationen på balansdagen. Denna bestäms som skillnaden mellan nominella och reala nollkupongsräntor – statsobligationer.

Framtida ökning av pensioner

Inflationsantaganden används för uppräknig av framtida ökning av pensioner.

Inkomstbasbeloppet

Inkomstbasbeloppet fastställs årligen av regeringen och används bland annat för att bestämma taket i pensionsgrundande lön i det allmänna pensionssystemet.

Känslighetsanalys

Koncernen, Mkr	Ökning	Minskning
Diskonteringsränta 1% förändring på pensionsskuld	-19	3
Framtida löneökning 1% förändring på pensionsskuld	2	-0

Känslighetsanalyserna baseras på en förändring i ett antagande medan det andra antagandet är konstant.

Finansiering

Koncernen uppskattar att 0 (0) miljoner kronor blir betalda under 2023 till fonderade och ofonderade förmånsbestämda planer.

Fördelning mellan Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna

Aktuariella beräkningar görs för Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna på förmånsbestämda pensionsavsättningar enligt IAS 19. Beräkningarna görs per pensionsplan och arbetsgivare.

KTP planen, som är den största pensionsplanen inom Folksam, är tryggsad i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Folksam Sak har betalningsansvaret för pensionsplanen för samtliga anställda inom Folksam.

Inom Folksam fördelas kostnaderna och åtaganden inom respektive koncern enligt en fördelningsnyckel baserad på lönesummor för respektive företag som ingår i Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna. Detta görs för att återspegla en så korrekt bild som möjligt av kostnader och åtaganden inom koncernerna.

Lönesummorna varierar mellan åren varför den procentuella fördelningen av utgående pensionsavsättningen ändras mellan Folksam Liv- och Folksam Sak koncernerna. Fördelningsnyckeln avseende ingående pensionsskuld baseras på ett vägt tal av historisk data medan fördelningsnyckeln avseende årets avsättning baseras på årets fördelade lönekostnader. Mer om pensionsplaner och pensionsåtaganden finns att läsa i not 43 Medelantal anställda samt löner och ersättningar samt i not 1 Redovisningsprinciper.

Not 35. Skulder till kreditinstitut

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Kreditinstitut Sverige	1 224	-	1 224	-
Kreditinstitut inom EU	1 000	-	1 000	-
Totalt	2 224	-	2 224	-

Posten avser i sin helhet kontantsäkerheter hos kreditinstitut.

Not 36. Övriga skulder

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Skulder till koncernföretag	445	19	11	19
Skulder till övriga närstående företag	2	14	2	14
Leverantörsskulder	19	15	9	5
Köpta ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	145	10	145	10
Övriga skulder	373	769	212	193
Summa	984	827	380	241

Not 37. Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Upplupna kostnader	297	298	27	37
Summa	297	298	27	37

Not 38. Ställda säkerheter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Övriga ställda säkerheter (bokfört värde)				
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar				
Byggnader och mark	30 262	24 003	-	-
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	26 289	17 585
Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	207	-	207	-
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i ¹⁾	413	-	413	-
Lån till koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	9 039	10 271
Aktier och andelar	116 703	116 014	116 703	116 014
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	76 020	100 195	76 020	100 195
Övriga lån	4 763	3 684	4 763	3 684
Derivat	885	-268	885	-268
Kassa och bank	3 459	3 854	3 459	3 854
Upplupna räntor och hyresintäkter	386	418	386	418
Fondförsäkringstillgångar	10 520	12 705	10 520	12 705
Summa	243 617	260 605	248 684	264 458
För andras räkning pantsatta tillgångar				
Aktier och andelar	17 382	10 704	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 228	2 147	2 228	2 147
Likvida medel	1 741	2 110	1 741	2 110
Totalt ställda säkerheter	264 968	275 566	252 652	268 715

¹⁾Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i har exkluderats från tillgångsslaget Aktier och andelar och presenteras på separat rad, med hänsyn till materialitet har jämförelsetal för 2021 inte räknats om.

Ställda säkerheter

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. KPA Tjänstepensionsförsäkring har rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som tillgångarna, enligt Lag om tjänstepensionsföretag 6 kapitlet och FFFS 2019:21 5 kapitlet, överstiger de åtaganden som företaget har mot försäkringstagarna. De försäkringstekniska åtagandena uppgår till 119 976 (143 752) miljoner kronor för koncernen och 119 976 (143 752) miljoner kronor för moderföretaget.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser obligationer och/eller likvida medel pantsatta för positioner i börshandlade derivat. Pantsättning är ett krav från clearinginstitutet och således en förutsättning för handel.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser också obligationer och/eller likvida medel pantsatta för positioner i OTC-derivat. Pantsättningen för positioner i OTC-derivat avser reglering av orealiserat resultat och regleras via med motparterna ingångna ISDA-avtal samt via avtal Client cleared OTC Derivatives Addendum för OTC-derivat som är föremål för central reglering.

Säkerheter har ställts i enlighet med clearinginstitutens angivna marginalsäkerhetskrav.

Not 39. Eventualförpliktelser

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Solidariskt betalningsansvar för skulder i handelsbolag	-	-	226	204
Garantier	-	23	-	23
Summa	-	23	226	227
Varav till förmån för koncernföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag och övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	-	226	204

Not 40. Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Avtalad, ännu ej utbetalat lån	5 651	3 419	5 651	3 419
Avtalad, ännu ej investerat riskkapital	6 810	5 406	6 810	5 406
Avtalad, ännu ej investerad del i fastighet	884	3 379	884	3 379
Summa	13 344	12 204	13 344	12 204
Varav till förmån för koncernföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag och övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	-	-	-

För upplysningar om åtaganden för operationella leasingavtal, se not 41 Leasing, avsnitt Likviditetsrisker - framtida leasingavgifter.

Not 41. Leasing

Operationella leasingavtal - företaget är leasegivare

Operationella leasingavtal - leasegivare

Avtal klassificeras som operationella leasingavtal. De underliggande tillgångarna som hyrs ut avser förvaltningsfastigheter, se balansräkning rad Byggnader och mark. Upplysningar lämnas i not Byggnader och mark om värdering av förvaltningsfastigheterna till verkligt värde, kriterier för klassificering, begränsningar och förpliktelser.

Leasingintäkter från operationella leasingavtal

Leasingintäkter för lokaler omfattar avgifter som till sin substans är fasta, hit förs lokalhyra och variabla avgifter för fastighetsindex. Hyresintäkter inkluderar även variabla avgifter som inte beror på index, det avser tillägg för t.ex. underhåll, el, vatten och avgift för fastighetsskatt, försäkringar och underhåll. Hyresintäkter inklusive tillägg aviseras i förskott och redovisas linjärt som hyresintäkt i resultaträkningen över kontraktperiodens längd. I not Kapitalavkastning, intäkter, benämns leasingintäkter som Hyresintäkter från byggnader och mark.

Direkta kostnader för förvaltningsfastigheter

Upplysning om driftskostnader för förvaltningsfastigheter lämnas i not Kapitalavkastning, kostnader på rad Driftskostnader för byggnader och mark. Kostnaderna omfattar bl a fastighetsförvaltning, underhåll, hyresgästanpassningar och fastighetsskatt.

Periodens leasingintäkter	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Mkr				
<i>Förvaltningsfastigheter</i>				
Leasingavgifter	1 160	929	-	-
varav variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta	136	96	-	-

Löptidsanalys framtida leasingintäkter	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Mkr				
<i>Förvaltningsfastigheter</i>				
Inom ett år	1 094	746	-	-
2 år	766	596	-	-
3 år	612	416	-	-
4 år	423	304	-	-
5 år	359	190	-	-
Senare än 5 år	1 324	522	-	-
Summa leasingavgifter exkl. variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta	4 579	2 774	-	-

Not 41. Leasing forts.

Leasingavtal - företaget är leasetagare

Operationella leasingavtal - leasetagare

Avtal klassificeras som operationella leasingavtal. En väsentlighetsbedömning har gjorts i samband med upplysningar om leasingavtal där företaget är leasetagare, uppgifter presenteras endast för tomrättsavtal.

Löptider leasingavtal - leasetagare

Förvaltningsfastigheter - tomträter

Löptiden anses vara evig för hyresavtal för tomträter.

Tomträttsavtalen (leasetagaren) har inte rätt att säga upp

avtalet. Fastighetsägare (leasegivare) får däremot säga upp avtalet vid bestämda tidpunkter. Betalning görs vanligtvis kvartalsvis i förskott. Avgäld (leasingavgift) är oförändrad under bestämda perioder (avgäldsperioder), vanligtvis med en löptid på tio år men kan vara längre, efter avgäldsperioden görs en omprövning av avgälden.

Leasingavgifter - leasetagare

Förvaltningsfastigheter - tomträter

Leasingavgift motsvarar tomrättsavgäld och redovisas inom driftsnettot.

Leasingkostnader - leasetagare	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Mkr				
Fasta (bashyra) och variabla leasingavgifter (index)	20	25	-	-
Summa	20	25	-	-

Avtalade belopp	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Mkr				
Inom ett år	25	25	-	-
Längre än ett år är men högst 5 år	102	102	-	-
Senare än 5 år	25 345	25 263	-	-
Summa fasta leasingavgifter och variabla avgifter kopplade till index eller ränta	25 473	25 390	-	-

Not 42. Upplysningar om närstående

Närstående parter

Noten innehåller beskrivningar av transaktioner och utestående mellanhavanden inklusive åtaganden mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och närstående enligt definitionen i IAS 24, Upplysningar om närstående.

KPA Tjänstepensionsförsäkring betraktar följande juridiska och fysiska personer som närstående enligt denna definition:

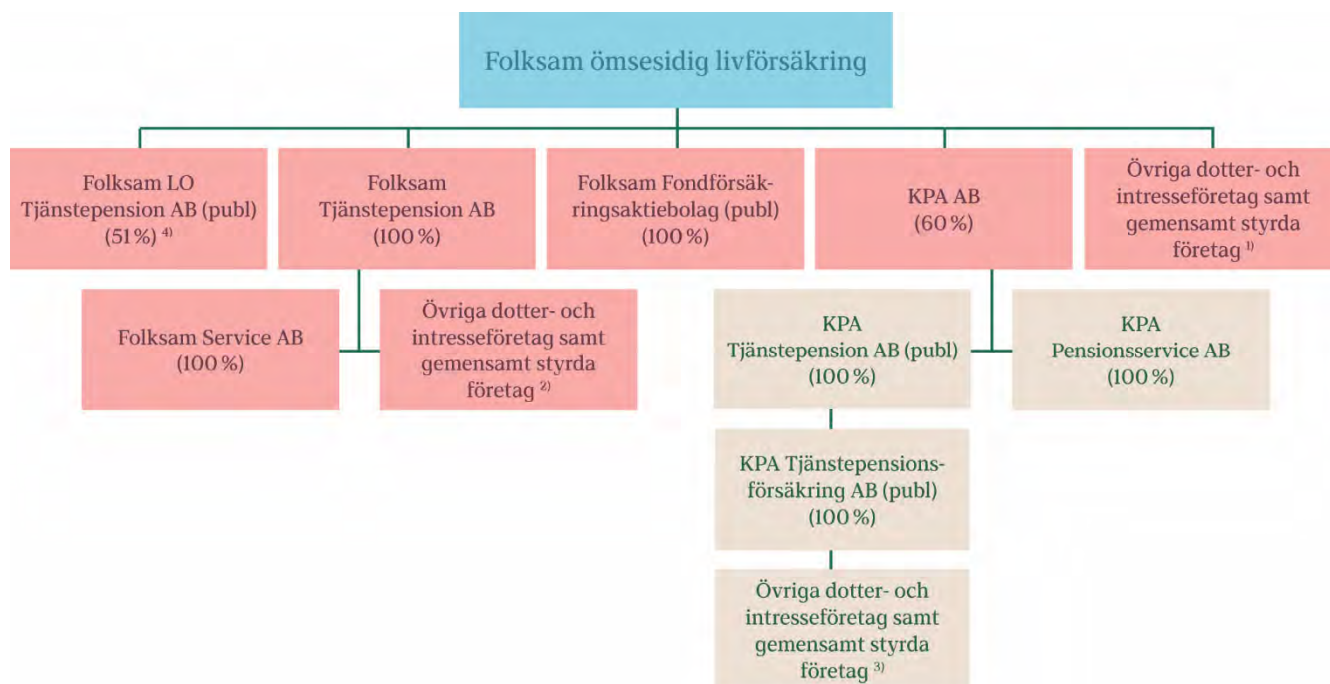
- Samtliga företag i Folksam (Folksam Sak-koncernen samt Folksam Liv-koncernen inklusive KPA Pension)
- Nyckelpersoner i ledande ställning¹⁾
- Nyckelpersoners nära familjemedlemmar
- Samtliga företag i SKR-koncernen
- Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

Företag eller fysiska personer anses inte vara närstående enbart på grund av normala kund- eller affärskontakter på marknads-mässiga villkor. Som närstående räknas inte de organisationer som har styrelserepresentation i företag i Folksamgruppen. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkrings-tagarna.

¹⁾Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysningar lämnas i not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar.

Bolagsstruktur i Folksam

Folksam består av två koncerner. Folksam Liv-koncernen inklusive KPA Pension och Folksam Sak-koncernen. Bilden nedan visar legal struktur för Folksam Liv-koncernen. Detaljerad redovisning av samtliga Folksam Sak-koncernföretag finns i Folksam ömsesidig sakförsäkrings årsredovisning och detaljerad redovisning av samtliga Folksam Liv-koncernföretag finns i Folksam ömsesidig livförsäkrings årsredovisning. Årsredovisningarna finns på www.folksam.se.

¹⁾ Detaljerad redovisning av samtliga koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag finns i not 18-19 i årsredovisningen för Folksam Liv.

²⁾ Detaljerad redovisning av samtliga koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag finns i not 16-17 i årsredovisning för Folksam Tjänstepension AB.

³⁾ Detaljerad redovisning av koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag finns i not 17-18 i årsredovisning för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ).

⁴⁾ Fd Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ) t o m 2022-12-31.

Not 42. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om hur transaktioner, mellan-havanden samt åtaganden ingås och följs upp

Varje år beslutar styrelsen om en affärsplan som bland annat beskriver nyttjandet av gemensamma resurser. Affärsplanen ska vara på tre års sikt och uppdateras årligen, eller då väsentliga behov uppstår. Vd ska regelbundet redovisa utfall gentemot affärsplanen för styrelsen. I samband med affärsplanen antar styrelsen även en budget för det kommande kalenderåret, inklusive fördelning av kostnader för gemensamma resurser.

Gemensam operativ organisation

Folksam Liv-koncernen tillsammans med Folksam Sak-koncernen bedriver sin verksamhet i samverkan med en i huvudsak gemensam operativ organisation samt delvis gemensam infrastruktur (IT, inventarier, immateriella rättigheter med mera). Beskriven samverkan gäller de företag som namnges i bilden ovan, ej namngivna företag i kategorin Övriga dotter- och intresseföretag ingår inte.

En central del av samverkan mellan Folksam Liv- och Sak koncernerna är de gemensamma personalresurserna i form av tillikaanställning, vilket innebär att medarbetarna är anställda i samtliga företag, med vissa undantag. Utgångspunkten är att de samlade personalresurserna över tid ska vara lämpligt dimensionerade för att kostnadseffektivt kunna tillgodose personalbehovet för moder- och dotterföretag i båda koncernerna. Tillikaanställningen medför att företagen som delar operativ organisation inte köper och säljer tjänster som tillhandahålls av den tillikaanställda personalen, annat än i undantagsfall där det är särskilt motiverat. Istället tillämpas fördelning av kostnader enligt principerna som beskrivs i avsnitt *Principer för kostnadsfördelning* nedan.

Gemensamma inköp

Mot bakgrund av den samverkan som bedrivs mellan koncernerna kan även inköp samordnas. Inköp till fler än ett företag ska som huvudregel ingås med Folksam Liv, Folksam Sak respektive KPA Tjänstepensionsförsäkring, som part och inköpsföretag för respektive berörd koncern. Avtal kan ingås separat för varje inköpsföretag eller i ett för dessa företag gemensamt avtal.

Kostnader för gemensamma inköp fördelas enligt de generella principer som beskrivs i avsnitt *Principer för kostnadsfördelning* nedan.

Principer för kostnadsfördelning

Respektive företag, verksamhetsgren och produkt ska bära sina direkt eller indirekt hänförliga driftskostnader kopplade till den gemensamma operativa organisationen samt gemensam infrastruktur. Vidare ska respektive företag endast belastas med de kostnader som uppstår baserat på faktiskt nyttjande, om inte en annan fördelning är särskilt motiverad i det enskilda fallet.

Baserat på behoven i affärsplanen upprättas interna överenskommelser om kostnadsfördelning mellan enhet och företag inom ramen för budgetprocessen. Överenskommelserna dokumenteras och innehåller specifikation per avdelning/kostnadsställe, samt uppgifter om hur uppföljning ska utföras. Fördelning av kostnader per företag sker sedan i varje månadsboks slut, utifrån procentuell andel av månadsvis utfall på kostnadsställe eller ordernummer.

Fördelade kostnader och mottagna kostnader

Kostnader som fördelas mellan företagen inom Folksam består bland annat av personalkostnader, lokalkostnader, marknadsförings- och försäljningskostnader samt IT-kostnader såsom datautrustning, drift, utveckling av system. I det avlämnande företaget uppstår en koncernintern intäkt och i det mottagande företaget uppstår en koncernintern kostnad. Både intäkten och kostnaden redovisas under raden Driftskostnader i resultaträkningen. I samband med kostnadsfördelningen uppstår en koncernintern fordran och en koncernintern skuld mellan företagen inom Folksam. Utöver driftskostnader fördelas skadehanteringskostnader och andra försäkringsadministrativa kostnader samt kapitalförvaltningskostnader.

Pensionsvalet PV

KPA Pensionservice administrerar val och förmedling av pensionspremier inom region, kommun, PA-KFS och de kooperativa avtalen. Pensionsvalet hanterar även kapitalflyttar, värdebesked och övrig förmedlingsadministration så som fakturering. Pensionsvalet PV är ett så kallat särskilt företagsnamn inom KPA Pensionservice, som är oberoende och arbetar helt neutralt mot de olika försäkringsföretagen och tjänstepensionsföretagen.

Transaktioner mellan Pensionsvalet PV och KPA Tjänstepensionsförsäkring

KPA Tjänstepensionsförsäkring är valbart bolag inom kommun, region och den kooperativa sektorn. Transaktioner mellan Pensionsvalet PV och KPA Tjänstepensionsförsäkring är följande; Förmedling av premier, Fakturering vid återtag av premier, Transaktioner i samband med kapitalflyttar, Fakturering för utfört uppdrag enligt avtal.

Not 42. Upplysningar om närstående forts.

Administrativa kostnader

KPA Tjänstepensionsförsäkring har kostnader för de tjänster som Pensionsvalet PV utför åt företaget, för mer information se rubrik *Transaktioner mellan Pensionsvalet PV och KPA Tjänstepensionsförsäkring*. KPA Tjänstepensionsförsäkring har även kostnader mot KPA Pensionservice för ett gemensamt använt system. När systemet köptes in förvärvades det av KPA Pensionservice. Under första åren skedde både utveckling och förbättring av systemet vilket aktiverades i ägande bolaget. Dessa förbättringar skrivs fortlöpande av och kostnaden faktureras KPA Tjänstepensionsförsäkring. Kostnaden för systemet delas in i två delar, avskrivningen avseende förvärvet samt avskrivning av förbättringsarbete.

Koncerninterna fordringar och skulder samt ränta

Ränta på mellanhavandet beräknas månadsvis och Folksam tillämpar STIBOR 1 vecka. Reglering av mellanhavanden sker dagligen, veckovis, månadsvis eller kvartalsvis beroende på rörelse och belopp. Vid behov kan även fordringarna regleras vid anfordran.

Koncerninterna lånefordringar och låneskulder samt ränta

Moderföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring har lämnat lån till direkt- och indirektägda fastighetsdotter- och intresseföretag i samband med fastighetsinvesteringar. Samtliga lån är amorteringsfria och löper med marknadsmässig fast ränta om 1,08–4,35 procent. Belåningsgrad och storleken på ränta är olika beroende på fastighet. Räntan erläggs kvartalsvis i efterskott. Samtliga lån har en ursprunglig löptid på sju år och därefter är avsikten att parterna ska ingå ett nytt låneavtal med fast ränta som ska löpa i ett antal år, beroende på vad som anses vara lämpligt vid den tidpunkten. I annat fall förnyas lånen med ett år i taget. Lånen redovisas under balansposterna Ränkebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag samt Ränkebärande värdepapper emitterade av, och lån till intresseföretag och gemensamt styrda företag. Räntan redovisas under raden Kapitalavkastning, intäkter i resultaträkningen samt under raden Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter i balansräkningen.

Återbäring

Folksam Liv har betalat ut återbäring till berörda arbetsgivare och försäkringstagare inom kollektivavtalad kooperativ förmånsbestämd tjänstepension, KTP 2. De berörda arbetsgivarna och försäkringstagarna inom Folksamgruppen är Folksam ömsesidig sakförsäkring som erhållit 179,0 miljoner kronor, samt KPA AB som erhållit 3,9 miljoner kronor, totalt utbetald återbäring inom Folksamgruppen uppgår till 182,9 miljoner kronor.

Den återbäring som tilldelats Folksam ömsesidig sakförsäkring har därefter fördelats vidare till övriga företag inom Folksam i enlighet med befintlig kostnadsfördelningsmodell. Det innebär att övriga företag inom Folksam Liv-koncernen indirekt erhållit 74,1 miljoner kronor i återbäring samt att övriga företag inom Folksam Sak-koncernen indirekt erhållit 5,9 miljoner kronor i återbäring, totalt fördelad återbäring till övriga företag inom Folksamgruppen uppgår därmed till 80 miljoner kronor.

Övriga transaktioner

Övriga transaktioner mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och närstående består av lämnat aktieägartillskott i samband med investeringar. Övriga transaktioner från närstående till KPA Tjänstepensionsförsäkring består av lämnade utdelningar eller lämnade resultatandelar.

Eventualförpliktelser

Solidariskt betalningsansvar för handelsbolagets skulder redovisas bland ansvarsförbindelser. För mer information hänvisas till not 39.

Transaktioner, utestående mellanhavanden och åtaganden mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och SKR-koncernen

Det har inte skett några transaktioner med företagen i SKR-koncernen under perioden. Det finns heller inga utestående mellanhavanden eller åtaganden mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och företagen i SKR-koncernen.

Transaktioner, utestående mellanhavanden och åtaganden mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

Det har inte skett några transaktioner med Konsumentkooperationens pensionsstiftelse under perioden. Det finns heller inga utestående mellanhavanden eller åtaganden mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och Konsumentkooperationens pensionsstiftelse.

Not 42. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om transaktioner mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och närstående inom:

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
2022, Tkr							
Fördelade kostnader	3 238	92 363	-	-	-	-	-
Mottagna kostnader	-109 798	-8 590	-	-148 083	-	-	-
Administrativa kostnader	-	-15 023	-	-	-	-	-
Ränteintäkter	3	237 411	-	-	-	-	-
Räntekostnader	-66	-12	-100	-	-	-	-
Lämnade aktieägartillskott	-	-6 670 827	-	-	-	-	-
Erhållna utdelningar	-	191 000	-	-	-	-	-
Erhållna resultatandelar	-	70 929	-	-	-	-	-
Summa	-106 623	-6 102 750	-100	-148 083	-	-	-

Upplysningar om KPA Tjänstepensionsförsäkrings utestående mellanhavanden och åtaganden till närstående per 31 december

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
2022, Tkr							
Fordringar	-	169 923	-	-	-	-	-
Skulder	11 036	10	-	2 027	-	-	-
Lånefordringar	-	10 903 970	-	-	-	-	-
Upplupna ränteintäkter	-	48 124	-	-	-	-	-
Eventualförpliktelser	-	225 520	-	-	-	-	-
Summa	11 036	11 347 547	-	2 027	-	-	-

Not 42. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om transaktioner mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och närstående inom:

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
2021, Tkr							
Fördelade kostnader	828	83 704	-	-	-	-	-
Mottagna kostnader	-162 397	-10 397	-	-125 858	-	-	-
Administrativa kostnader ¹⁾	-	-15 487	-	-	-	-	-
Ränteintäkter ²⁾	10	110 522	-	9	-	-	-
Räntekostnader	-	-42	-	-	-	-	-
Lämnade aktieägartillskott	-	-9 227 341	-	-	-	-	-
Erhållna utdelningar ²⁾	-	320 000	-	-	-	-	-
Erhållna resultatandelar	-	69 940	-	-	-	-	-
Summa	-161 558	-8 669 101	-	-125 849	-	-	-

¹⁾Siffrorna har räknats om och inkluderar även administrativa kostnader för ett gemensamt system.

²⁾Siffrorna har justerats p g a att omklassificering gjorts mellan koncernföretag och intresseföretag avseende transaktioner med Fastighets AB Kungbrohus.

Upplysningar om KPA Tjänstepensionsförsäkrings utestående mellanhavanden och åtaganden till närstående per 31 december

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
2021, Tkr							
Fordringar	-	147 042	-	-	-	-	-
Skulder	18 610	105	-	14 363	-	-	-
Lånefordringar ¹⁾	-	10 271 443	-	-	-	-	-
Eventualförpliktelser	-	204 380	-	-	-	-	-
Summa	18 610	10 622 970	-	14 363	-	-	-

¹⁾Siffrorna har justerats p g a att omklassificering gjorts mellan koncernföretag och intresseföretag avseende transaktioner med Fastighets AB Kungbrohus.

Not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar

Medelantal anställda ¹⁾

Medelantalet anställda uppgick i koncernen till 163 (166) tjänstemän. Andelen män uppgick till 30 (30) procent och andelen kvinnor till 70 (70) procent. I moderföretaget uppgick medelantalet anställda till 163 (166) tjänstemän. Andelen män uppgick till 30 (30) procent och andelen kvinnor till 70 (70) procent.

- 1) Företagen inom Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att personalen är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställen inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Utifrån tillikaanställningsmodellen är medelantalet anställda i KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) 239 (239) personer.

Fördelning kvinnor och män, styrelse och ledande befattningshavare Antal, Koncernen	2022		2021	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelse	7	3	8	3
Vd	1	-	1	-
Andra ledande befattningshavare	-	3	-	3
Summa kvinnor och män, styrelse och ledande befattningshavare	8	6	9	6

Löner, ersättningar och övriga förmåner, Tkr 1)	Koncernen		Moderföretaget	
	2022	2021	2022	2021
Styrelse	-1 200	-1 272	-1 200	-1 471
Vd	-2 216	-1 700	-2 216	-1 700
Andra ledande befattningshavare	-2 781	-2 659	-2 781	-2 659
Summa ledande befattningshavare	-6 197	-5 631	-6 197	-5 830
Tjänstemän	-140 356	-134 343	-140 356	-134 343
Totalt	-146 553	-139 974	-146 553	-140 173
Sociala kostnader	-76 670	-74 946	-76 670	-74 946
varav pensionskostnader vd, inklusive löneskatt.	-911	-930	-911	-930
varav pensionskostnader andra ledande befattningshavare, inklusive löneskatt.	-1 125	-827	-1 125	-827
varav pensionskostnader tjänstemän, inklusive löneskatt.	-27 218	-26 675	-27 218	-26 675

¹⁾ Vd är även vd i andra KPA-företag. Lönekostnaderna fördelas därför mellan dessa företag. Lönekostnader för tf vd redovisas i KPA Pensionservice. Ledande befattningshavare består av företagsledningen, som är tillika engagerad av samtliga företag i KPA Pension. Därför fördelas lönerna mellan företagen.

Not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättningspolicy

Folksamns ersättningspolicy är gemensam för samtliga företag inom Folksam och utgår från de grundläggande värderingarna inom Folksam och har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens vilka bidrar till att KPA Tjänstepensionsförsäkring når sina mål och strategier på kort och lång sikt. Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på KPA Tjänstepensionsförsäkring. Ersättningarna ska utformas och bestämmas utan hänsyn till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar. För att minimera överdrivet risktagande samt undvika intressekonflikter där kundens intressen inte tas till vara med tillbörlig omsorg så utgår inga rörliga ersättningar inom KPA Tjänstepensionsförsäkring utöver kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål fastställda av styrelsen för Folksam Liv och som gäller för alla anställda inom Folksam inklusive dotterföretag. För vd och tillikaanställd chef för internrevision utgår ingen rörlig ersättning.

Beslutsgång för ersättningspolicy

Folksamns ersättningspolicy är fastställd av KPA Tjänstepensionsförsäkrings styrelse.

Ersättningsutskott

Inom KPA Tjänstepensionsförsäkring har styrelseordföranden ersättningsutskottets roll.

Anställda som kan påverka risknivån i KPA Tjänstepensionsförsäkring

KPA Tjänstepensionsförsäkring har identifierat de anställda som väsentligen kan påverka risknivån i företaget. Denna grupp av anställda utvärderas löpande och kan ändras beroende på den påverkan de har från tid till annan. Anställda som kan påverka risknivån i KPA Tjänstepensionsförsäkring är vd samt tillikaanställd chef för internrevision.

Folksam belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram som omfattar samtliga medarbetare inom Folksam inklusive dotterföretag utom vd, koncernledning, vd i dotterföretag och chef för internrevision. Syftet med belöningsprogrammet för 2022 var att skapa fokus på Folksamns strategi och övergripande mål; att Folksam ska ha försäkrings- och pensionssparandebansens mest nöjda kunder samt att ha en lönsam tillväxt. Dessa områden utgjorde de belöningsgrundande målen i programmet samt att det finns en tröskel för driftkostnader i belöningsprogrammet. Denna tröskel innebär att utbetalning i programmet endast kan ske om driftkostnaderna uppgår till en viss nivå oaktat hur väl de belöningsgrundande målen uppnås.

Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor till maximalt 20 000 kronor per medarbetare beroende på grad av måluppfyllelse. Utfallet i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en avsättning i en individuell tjänstepensionsförsäkring.

Not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättning styrelse och utskott					
2022, Tkr	Styrelse- arvode	Risk- och kapital- utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ¹⁾	Totalt
Styrelsens ordförande					
Anders Knape, t o m maj	-86	-30	-	-12	-128
Styrelsens ordförande					
Sture Nordh, fr o m juni	-161	-60	-	-23	-244
Övriga styrelseledamöter					
Lena Dahl	-124	-30	-	-49	-203
Eva Fagerberg	-132	-54	-	-59	-245
Karin George af Klercker ²⁾	-	-	-	-	-
Lenita Granlund, t o m maj	-49	-	-	-16	-65
Anna-Karin Laurell ²⁾	-	-	-	-	-
Ulf Olsson	-139	-	-	-44	-182
Annika Wallenskog	-130	-	-	-41	-171
Helene Odenjung, fr o m juni	-122	-	-	-38	-161
Johan Ingelskog, fr o m maj	-81	-	-	-25	-106
Katrin Röcklinger ²⁾ fr o m jan	-	-	-	-	-
Elisabeth Sasse ²⁾ , t o m jan	-	-	-	-	-
Summa ersättning styrelse och utskott	-1 026	-174	-	-305	-1 505

Ersättning styrelse och utskott					
2021 Tkr	Styrelse- arvode	Risk- och kapital- utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ¹⁾	Totalt
Styrelsens ordförande					
Anders Knape	-209	-58	-	-84	-351
Övriga styrelseledamöter					
Lena Dahl	-153	-6	-	-50	-209
Eva Fagerberg	-145	-58	-	-64	-267
Karin George af Klercker ²⁾	-	-	-	-	-
Lenita Granlund	-145	-	-	-46	-191
Anna-Karin Laurell ²⁾	-	-	-	-	-
Sture Nordh	-161	-58	-	-22	-242
Ulf Olsson	-161	-6	-	-53	-220
Carina Sandor, t o m maj	-48	-	-	-15	-63
Annika Wallenskog	-161	-6	-	-53	-220
Helene Odenjung, fr o m juni	-89	-6	-	-30	-126
Elisabeth Sasse ²⁾	-	-	-	-	-
Summa ersättning styrelse och utskott	-1 272	-199	-	-416	-1 887

¹⁾ Varav inga pensionskostnader.

²⁾ Interna ledamöter erhåller inget arvode.

Arvodesnivåer styrelsen, Tkr	2022	2021
Styrelseordförande, fast årsarvode	-125	-121
Övriga ex vd, fast årsarvode	-84	-81
Sammanträdesarvode per tillfälle	-8	-8

Arvoden till ledamöter i Risk- och kapitalutskott	2022	2021
Ordinarie ledamot	-36	-35
Sammanträdesarvode per tillfälle	-6	-6

Not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Löner, ersättningar, arvoden och förmåner, Tkr	Grundlön	Övriga förmåner och ersättningar, ³⁾	Pensionskostnad, ⁵⁾	Summa	Rörlig ersättning, ⁴⁾	Avgiftsbestämda pensionskostnader
Moderföretaget, 2022						
Vd						
Camilla Larsson Vd	-2 210	-6	-911	-3 127	-	-911
Andra ledande befattningshavare 3 personer varav 3 personer med rörlig ersättning ^{2), 6)}	-2 754	-27	-1 125	-3 906	-42	-237
Övriga tjänstemän						
Övriga anställda 235 personer varav 235 personer med rörlig ersättning	-138 338	-2 018	-27 218	-167 574	-1 815	-3 661
Summa	-143 302	-2 051	-29 254	-174 607	-1 857	-4 809
Moderföretaget, 2021						
Vd						
Camilla Larsson Vd fr om 22 mars 2021	-1 696	-4	-930	-2 630	-	-930
Ninni Wibeck tf Vd, t o m 21 mars 2021 ¹⁾	-	-	-	-	-	-
Andra ledande befattningshavare 3 personer varav 3 personer med rörlig ersättning ^{2), 6)}	-2 612	-47	-827	-3 486	-31	-260
Övriga tjänstemän						
Övriga anställda 235 personer varav 235 personer med rörlig ersättning	-132 552	-1 791	-26 675	-161 018	-4 048	-3 094
Summa	-136 860	-1 842	-28 432	-167 134	-4 079	-4 284

¹⁾Lönekostnader för tf vd redovisas i KPA Pensionservice.

²⁾Vd och ledande befattningshavare tillhör även KPA Pensions företagsledning. Lönekostnaderna fördelas därför mellan KPA Pensions företag.

³⁾Övriga förmåner och ersättningar avser huvudsakligen tjänstebil.

⁴⁾Rörlig ersättning avser Folksams belöningsprogram.

⁵⁾Pensionskostnader avser kostnader hänförligt till respektive år.

⁶⁾Ledande befattningshavare består av koncernens företagsledning som är tillika engagerad av samtliga företag i KPA Pension.

Övrig information om ersättningar till anställda enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2019:23

Under 2022 har det utbetalats 4 806 (3 810) tusen kronor inklusive särskildlöneskatt avseende utfall från belöningsprogrammet för 2021. För räkenskapsåret 2022 har det avsatts 2 655 (5 251) tusen kronor inklusive särskild löneskatt, för utbetalning under 2023. Belöningsprogrammet är inte föremål för uppskjuten utbetalning.

Räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 449 (641) tusen kronor. Räkenskapsårets ackumulerade totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 281 (837) tusen kronor och räkenskapsårets utbetalda avgångsvederlag uppgick till 1 457 (3 622) tusen kronor. Överenskommelserna om avgångsvederlag har alla haft individuella behov. I avgångsvederlagen ingår en tidigare anställd i ledande position.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Principer

Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive arbetstagarrepresentanter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Ersättningen till vd och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner och tjänstepension. Det finns inga rörliga ersättningar eller övriga ersättningar till vd. För övriga ledande befattningshavare utgår inga rörliga ersättningar utöver Folksams belöningsprogram.

Med andra ledande befattningshavare avses de 3 personer som tillsammans med vd utgör KPA Pensions företagsledning. För företagsledningens sammansättning, se ovan.

Not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Pensioner

Pensionsåldern för vd är 65 år. Vd har en premiebaserad pensionsförmån med en premieavsättning som motsvarar 31 procent av den årliga bruttolönen. Övriga ledande befattningshavare omfattas av den kollektivavtalade tjänstepensionsplanen. Pensionsålder för övriga ledande befattningshavare är 65 år.

Avgångsvederlag

Avgångsvederlag utgår för vd med 12 månadslöner och uppsägningstiden är 6 månader från företagets sida. Inga avtal om avgångsvederlag eller liknande förmåner finns för andra ledande befattningshavare utan dessa har i likhet med alla anställda 6 månaders uppsägningstid enligt kollektivavtal.

Pensionsupplysningar (moderföretag)

KPAs pensionsåtagande till anställda för kollektivavtalade tjänstepensioner tryggas i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse sedan 1 juli 2011. Pensionsplanen, KTP-planen, består av en förmånsbestämd plan för de som är födda 1 juli 1978 eller tidigare eller en premiebaserad plan för de som är födda senare än 1 juli 1978.

Premierna för de förmånsbestämda och premiebestämda delarna redovisas löpande som kostnader i arbetsgivaren KPA ABs resultaträkning. Kostnaden för särskild löneskatt på pensionskostnader periodiseras i takt med att de uppstår i KPA ABs resultaträkning. Pensionsåtagandena redovisas inte i KPA ABs balansräkning.

Tidigare intjänade pensionsrätter enligt KPA-planen tryggas med försäkring. KPA Pension har även tryggt pensionsrätter i KPA ABs Pensionsstiftelse för före detta anställda enligt pensionsavtalet PA-KL och några äldre kommunala pensionsbestämmelser. Även dessa pensionsåtaganden har lösts in i försäkring. Under 2022 har KPA ABs Pensionsstiftelse upplösts. Pensionsåtaganden tryggade i stiftelsen har beräknats enligt Finansinspektionens tryggningsgrund FFFS 2007:24 som ska användas vid beräkning av pensionsskuld för företaget.

Vid redovisning av pensionsåtaganden i juridisk person tillämpas reglerna i tryggningslagen och Finansinspektionens föreskrifter. Tillämpning av tryggningslagen är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. Reglerna i IAS 19 avseende förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas därför inte utan upplysningar lämnas enligt relevanta delar av vad som anges i IAS 19. Pensionsberäkningarna bygger på löne- och pensionsnivåer på balansdagen.

Tkr	Koncernen och moderföretaget	
	2022	2021
Specifikation av redovisade pensionskostnader i KPA Pension, pensionering genom försäkring		
Försäkringspremier	587	739
Särskild löneskatt på pensionskostnader	143	221
Årets pensionskostnad	730	960
Pensionsåtagande tryggade i KPA AB:s Pensionsstiftelse		
Verkligt värde på tillgångar i stiftelsen	-	18 936
Finansiella skulder	-	-9 869
Pensionsåtagande tryggade i stiftelsen	-	-
Övervärde	-	9 067

Not 44. Avstämning av totalavkastningstabell

Mkr	Not	Ingående marknads- värde 2022-01-01	Utgående marknads- värde 2022-12-31	Total- avkastning 2022
Räntebärande				
Obligationer	20	102 596	78 242	
Upplupen ränta på räntebärande värdepapper		380	348	
Omklassificering till alternativa placeringar		-259	-1 565	
Räntederivat		-227	-1 501	
Valutaderivat		-1 717	2 399	
Utlåning till kreditinstitut		2 110	1 741	
Skulder till kreditinstitut		0	-2 224	
Likvida medel		4 089	4 722	
Räntebärande innan värderingsskillnader		106 972	82 162	-12 434
Prisskillnader		67	97	60
Värderingsprinciper terminer		14	16	-27
Räntebärande enligt TAT		107 053	82 275	-12 401
Aktier				
Aktier och andelar ¹⁾	19	117 841	116 703	
Omklassificering till alternativa placeringar ¹⁾		-5 745	-9 928	
Restitutioner		63	74	
Aktiederivat	24	-29	-16	
Likvida medel		746	784	
Aktier innan värderingsskillnader		112 876	107 617	-14 846
Skillnad värderingskurs bid/traded		-3	-44	-35
Värderingsprinciper terminer		29	16	-15
Aktier enligt TAT		112 902	107 589	-14 896
Alternativa placeringar				
Omklassificering från aktier ¹⁾		5 745	9 928	
Omklassificering från ränta		259	1 565	
Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag		207	207	
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i ¹⁾		334	413	
Övriga lån		3 736	4 773	
Omklassificering från Fastigheter		10 165	14 365	
Likvida medel		140	176	
Alternativa placeringar innan värderingsskillnader		20 586	31 427	2 805
Värderingsskillnader		683	3 225	2 541
Alternativa placeringar enligt TAT		21 269	34 652	5 346
Fastigheter				
Aktier i dotterföretag	16	17 585	26 371	
Lån till koncernföretag		10 271	10 953	
Omklassificering till Alternativa placeringar		-10 165	-14 365	
Fastigheter innan värderingsskillnader		17 691	22 959	135
Värderingsskillnader		5 241	6 024	784
Fastigheter enligt TAT		22 932	28 983	919

¹⁾Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i har exkluderats från tillgångslaget Aktier och andelar och presenteras på separat rad under avsnitt Alternativa placeringar.

Not 44. Avstämning av totalavkastningstabell forts.

Mkr	Not	2022
Kapitalavkastning intäkter	4	7 576
Kapitalavkastning kostnader	10	-2 627
Värdeförändring fondförsäkringstillgångar	11	-1 712
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar	11	-29 194
Kapitalavkastning enligt resultaträkningen		-25 957
Justeringar för poster i kapitalavkastningen som inte ingår i totalavkastningstabellen (TAT) ¹⁾		1 785
Justeringar pga skillnad i prisprofiler mellan resultaträkningen och TAT		-183
Justeringar pga skillnad i värderingsprinciper mellan resultaträkningen och TAT ²⁾		3 324
Totalavkastning enligt TAT		-21 031

¹⁾ Avser avkastning på tillgångar och skulder som inte ingår i placeringsriktlinjerna. Ingår därför inte i TAT.

²⁾ Avser avkastning på tillgångar som värderas till anskaffningsvärde i balansräkningen men till marknadsvärde i TAT. Avser aktier i dotter- och intresseföretag.

Not 45. Tvister

Det förekommer inte några tvister som i väsentligt avseende kan påverka företagets finansiella ställning.

Not 46. Disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsens förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står enligt balansräkningen

Konsolideringsfond	125 719 974 851
Årets resultat	11 473 846 231
Totalt, kronor	137 193 821 082

Styrelsen och vd föreslår stämman att den för år 2022 redovisade vinsten 11 473 846 231,19 kronor förs över till konsolideringsfonden. En överföring har gjorts under året av aktiverade utvecklingskostnader om 15 719 713 kronor från konsolideringsfonden till fond utvecklingsutgifter. Fonden får inte användas för förlusttäckning.

Not 47. Väsentliga händelser efter balansdagen

KPA Tjänstepension fusioneras med KPA Tjänstepensionsförsäkring

I syfte att renodla tjänstepensionsverksamheten och förenkla koncernstrukturen föreslås styrelserna i KPA Tjänstepension och KPA Tjänstepensionsförsäkring att i mitten av mars 2023 fatta beslut om att moderföretaget KPA Tjänstepension fusioneras in i dotterföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring genom så kallad omvänd fusion. Genom fusionen upphör KPA Tjänstepension att existera och KPA AB blir direkt ägare av aktierna i KPA Tjänstepensionsförsäkring. KPA AB är moderföretag i KPA-koncernen och ägs till 60 procent av Folksam Liv. Resterande 40 procent ägs av SKR. KPA Pension består förutom av tjänstepensionsholdingföretaget KPA AB, av de helägda dotterföretagen KPA Tjänstepension, KPA Tjänstepensionsförsäkring och KPA Pensionservice.

Fusionsplanen ska läggas fram på bolagsstämman i KPA Tjänstepension den 23 maj 2023. Styrelserna i KPA Tjänstepension och KPA Tjänstepensionsförsäkring ska därefter gemensamt ansöka hos Finansinspektionen om tillstånd att verkställa fusionsplanen. Erhållet tillstånd att verkställa fusionen ska ges in till Bolagsverket för registrering. Genom registrering upplöses KPA Tjänstepension och tillgångar och skulder övergår till KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Fusionen föreslås genomföras den 1 november 2023. En viktig förutsättning för genomförandet av fusionen är att KPA Tjänstepensionsförsäkring får tillstånd från allmän domstol att verkställa bolagsstämmans beslut att minska aktiekapitalet för att återbetala till KPA Tjänstepension. Aktiekapitalet minskas för att förhindra fusionsförlust för försäkringstagarna i KPA Tjänstepension vid fusionstillfället. På styrelsemötet den 22 februari 2023 beslutade styrelsen att föreslå stämman att besluta om en ändrad bolagsordning samt minskning av aktiekapital och antal aktier. På samma möte togs även beslut att ge vd mandat att ta fram en med KPA Tjänstepension gemensam fusionsplan. Den 24 februari 2023 hölls en extra stämma där det beslutades om att ändra bolagsordning samt minskning av aktiekapital och antal aktier. Efter stämman skickades ansökan till Finansinspektionen om godkännande av bolagsordningsändringen samt en anmälan till Bolagsverket. När Finansinspektionens godkännande erhållits kommer ansökan om tillstånd att verkställa minskningsbeslutet att lämnas till tingsrätt. Tingsrättens beslut väntas i oktober 2023.

Not 48. Hållbarhetsrapport

KPA Tjänstepensionsförsäkring upprättar enligt ÅRL (ÅRFL) inte någon lagstadgad hållbarhetsrapport utan hänvisar till hållbarhetsredovisningen som upprättats av KPA AB där KPA Tjänstepensionsförsäkring ingår. KPA AB har organisationsnummer 556527-7182 och sitt säte i Stockholm. Hållbarhetsredovisningen finns tillgänglig på www.kpa.se.

Not 49. Intäkter, kostnader samt förändring i försäkringstekniska avsättningar för övrig försäkringsverksamhet

KPA Tjänstepensionsförsäkring har per den 1 januari 2022 omvandlats från ett försäkringsföretag till ett tjänstepensionsföretag. Från det datumet följer därmed företaget den nya rörelse-regleringen för tjänstepensionsföretag. KPA Tjänstepensionsförsäkring bedriver till största delen tjänstepensionsverksamhet men till viss del bedriver företaget även verksamhet avseende försäkringar som inte är tjänstepensionsförsäkringar enligt den nya lagen för tjänstepensionsföretag. Av punkten 3 i övergångsbestämmelserna till lag (2019:742) om tjänstepensionsföretag framgår att ett tjänstepensionsföretag under vissa förutsättningar får driva verksamhet avseende andra försäkringar än tjänstepensionsförsäkringar som avses i 1 kap. 4§ samma lag. Det gäller endast till utgången av år 2034 och under förutsättningen att verksamheten avseende de försäkringar som inte är tjänstepensionsförsäkringar utgör mindre än fem procent av företagens verksamhet. Per den 31 december 2022 (2021) utgör övrig försäkringsverksamhet cirka 0,6 (0,7) procent av KPA Tjänstepensionsförsäkrings totala försäkringstekniska avsättningar och eget kapital.

Ett tjänstepensionsföretag som tillämpar punkten 3 i övergångsbestämmelserna till lag (2019:742) om tjänstepensionsföretag ska i noter till balansräkningen specificera förändringen i försäkringstekniska avsättningar och förutbetalda anskaffningskostnader som härrör från försäkringar som inte är tjänstepensionsförsäkringar. I noter till resultaträkningen ska även intäkter och kostnader specificeras som härrör från försäkringar som inte är tjänstepensionsförsäkringar.

Nedan har KPA Tjänstepensionsförsäkring specificerat de poster i resultat- och balansräkningen som är aktuella för övrig försäkringsverksamhet. Uppgifterna lämnas inte för koncernen då förändringen från motsvarande poster i moderföretaget bedöms som marginell.

Resultaträkning

Mkr	Moderföretaget			
	2022		2021	
	Totalt	Varav Övrig livförsäkring	Totalt	Varav Övrig livförsäkring
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen				
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	19 464	1	18 613	0
Intäkter från investeringsavtal	4	1	4	1
Kapitalavkastning, intäkter	7 576	51	13 589	104
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	-	-	20 796	183
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	33	1	36	1
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-4 698	-81	-5 336	-93
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	21 602	202	314	115
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk	1 721	28	-2 780	-45
Driftskostnader	-362	0	-346	0
Kapitalavkastning, kostnader	-2 627	-18	-171	-1
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-30 906	-223	-1 940	-15
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	11 806	-37	42 778	250
Icke-teknisk redovisning				
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	11 806	-37	42 778	250
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	11 806	-37	42 778	250
Bokslutsdispositioner	1	-	1	-
Resultat före skatt	11 807	-37	42 779	250
Skatt på årets resultat	-333	-2	-278	-2
Årets resultat	11 474	-39	42 502	248

Not 49. Intäkter, kostnader samt förändring i försäkringstekniska avsättningar för övrig försäkringsverksamhet forts.

Livförsäkringsavsättning

Mkr	Moderföretaget Övrig livförsäkring	
	2022	2021
Ingående balans	976	1091
Effekt av ny metod för diskoneringsräntan ¹⁾	-12	-
Effekt av ändrat antagande, förväntade framtida flyttar ²⁾	-24	-
Effekt av ändrade modellantaganden för diskoneringsränta ³⁾	10	-
Premiernas påverkan på avsättning	1	0
Utbetalningar	-78	-88
Utbetalningar på grund av flytt	0	-3
Riskresultat	0	0
Uppräkning diskoneringsränta	10	-
Effekt av ändrade marknadsräntor	-107	-26
Avgiftsbelastning	-2	-1
Avkastningsskatt	-2	-1
Tekniska ändringar som påverkar reserven	1	4
Andra förändringar	1	0
Utgående balans brutto	774	976

¹⁾KPA Tjänstepensionsförsäkring har från och med 1 januari 2022 ändrat antagande om aktsam räntesats vilket ger påverkan på den diskoneringsränta som används vid värdering av livförsäkringsavsättningarna. Se not 1, Redovisningsprinciper avsnitt 2.3.1.1.

²⁾KPA Tjänstepensionsförsäkring har från och med 30 juni 2022 ändrat antagande om förväntade framtida flyttar vilket ger påverkan på värdering av livförsäkringsavsättningarna. Se not 1, Redovisningsprinciper avsnitt 2.3.1.1.

³⁾Den långsiktiga terminsräntan (UFR) har sänkts från 4,20% till 4,05%. Se not 1, Redovisningsprinciper avsnitt 2.3.1.1.

Fondförsäkringsåtaganden

Mkr	Moderföretaget Övrig livförsäkring	
	2022	2021
Fondförsäkringsåtagande		
Ingående balans	206	168
Inbetalningar	0	0
Utbetalningar	-7	-7
Avgifter	-1	-1
Värdeförändring på placeringstillgångar	-27	46
Rabatter till försäkringstagarna	0	0
Avkastningsskatt	0	0
Övrigt	0	0
Utgående balans	171	206

Årsredovisningens undertecknande

Stockholm det datum som framgår av elektronisk signering

Sture Nordh
Ordförande

Ulf Olsson

Johan Ingelskog

Katrín Röcklinger

Eva Fagerberg

Annika Wallenskog

Helene Odenjung

Lena Dahl

Karin George af Klercker

Anna-Karin Laurell

Camilla Larsson
VD

Vår revisionsberättelse har lämnats det datum som framgår av elektronisk signering

-----
Ernst & Young AB
Daniel Eriksson
Auktoriserad revisor

Definitioner och begrepp

Avkastningsränta

Den avkastning med vilken de försäkrades sparande (pensionskapitalet) ökar.

Direktavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter, minskat med driftskostnader för byggnader och mark, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placerings-tillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyres-intäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m m.

Duration

Löptid.

ERSB (enligt IORP II)

ERSB utgör förkortning för egen risk- och solvensbedömning. Detta utgör ett tjänstepensionsföretags egen analys av dess risker och kapitalbehov för att driva verksamheten.

Försäkringstekniska avsättningar

En skuldpost i balansräkningen i livförsäkringsföretagen som avser garanterade åtaganden gentemot försäkringstagarna.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placerings-tillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med driftskostnader menas anskaffningskostnader, förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader, administrationskostnader samt provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring.

IORP II

De regler som gäller för tjänstepensionsföretag, en typ av företag som driver tjänstepensionsverksamhet på försäkringsområdet och som enbart meddelar tjänstepensionsförsäkringar.

Regleringen för tjänstepensionsföretag utgår från andra tjänstepensionsdirektivet (IORP II), och omfattar bland annat regler för tjänstepensionsföretags ekonomiska ställning och styrka (solvens). Utöver de regler som följer av direktivet, kompletteras regleringen i svensk rätt av bland annat en förstärkt solvensreglering med ett riskkänsligt kapitalkrav (RKK). Reglerna började gälla den 1 december 2019, men lagen blir först tillämplig vid antingen omvandling till tjänstepensionsföretag eller vid bildande av ett helt nytt tjänstepensionsföretag.

Kapitalbas (enligt IORP II)

Kapitalbasen består av eget kapital inklusive obeskattade reserver. I förekommande fall och där tillstånd erhållits från Finansinspektionen, får också öppet redovisade övervärden i placeringstillgångar inkluderas i kapitalbasen.

Avräkning sker från kapitalbasen i det fall att de försäkringstekniska avsättningarna för solvensändamål uppgår till ett högre värde än motsvarande belopp som finns upptaget i företagets finansiella rapporter.

Kapitalbas (enligt solvens I)

Kapitalbasen består av eget kapital inklusive obeskattade reserver samt öppet redovisade övervärden i placeringstillgångar och latent skatt i orealiserade vinster och förluster. Avdrag görs för immateriella tillgångar samt innehav i kreditinstitut som inte omfattas av gruppbaserad tillsyn.

Kapitalbas (enligt solvens II)

Kapitalbasen består av primärkapital och tilläggskapital som har godkänts av Finansinspektionen.

I primärkapital ingår följande poster, den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska skulder samt efterställda skulder. Tilläggskapital är en post som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster.

Kollektiv konsolidering

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med aktiekapital, finansiella skulder och företagets totala åtagande (garanterade och icke garanterade).

Kollektiv konsolideringsnivå

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets totala åtagande.

Konsolideringskapital

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, uppskjuten skatt samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen.

Minimikapitalkrav (enligt IORP II)

I tjänstepensionsregleringen finns bestämmelser om kapitalkrav för tjänstepensionsinstitut – den s k solvensmarginalen. Det kapitalkravet är i svensk rätt genomfört i form av ett minimikapitalkrav (ett minsta kapitalkrav gällande utöver det risk-känsliga kapitalkravet).

Minimikapitalkravet beräknas enligt huvudregeln med utgångspunkt i storleken på de försäkringstekniska avsättningarna, s k positiva risksummor och netto-driftskostnaderna. För tilläggsförsäkringar gäller att minimikapitalkravet beräknas med utgångspunkt i premiebasen och ersättningsbasen. Minimikapitalkravet får inte understiga en lagstadgad minsta nivå, det s k garantibeloppet. Enligt lagen ska kapitalbasen (enligt IORP II) aldrig vara mindre än det högsta av minimikapitalkravet eller garantibeloppet.

Riskkänsligt kapitalkrav (enligt IORP II)

Det riskkänsliga kapitalkravet (RKK) utgör den minsta storlek på kapitalbasen som krävs för att tjänstepensionsföretaget med 97 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna, de försäkrade och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

RKK-kvot (enligt IORP II)

Med RKK-kvot avses kapitalbas i förhållande till det riskkänsliga kapitalkravet (RKK).

Solvensgrad

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets garanterade åtagande.

Solvenskapitalkrav (enligt solvens II)

Solvenskapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Solvenskvot

Förhållandet mellan kapitalbas och legalt solvenskrav. I det fall ett försäkringsföretag driver tjänstepensionsverksamhet, gäller under övergångsregleringen att solvensregler enligt Solvens II tillämpas för övrig livförsäkringsverksamhet medan Solvens I tillämpas för tjänstepensionsverksamhet. Då KPA Tjänstepensionsförsäkringsverksamhet väsentligen utgörs av tjänstepensionsverksamhet gäller att solvenskravet är erforderlig solvensmarginal för all dess verksamhet. Vid utgången av 2022 upphörde övergångsreglerna, vilket innebär att efter det datumet ska Solvens II regleringen fullt ut tillämpas för all försäkringsverksamhet som drivs i försäkringsföretag. Solvenskravet är RKK för tjänstepensionsföretag.

Solvensmarginal (enligt solvens I)

Solvensmarginalen, eller erforderlig solvensmarginal, den lägsta nivå som kapitalbasen ska uppgå till enligt solvens I. Den beräknas utifrån verksamhetens art och omfattning.

Totalavkastning

Summan av direktavkastning (före avdrag för förvaltningskostnader) samt realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångarna.

Totalavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteutgifter m m.

Bolagsbenämningar

Folksam

Folksam omfattar Folksam Liv-koncern och Folksam Sak-koncern. I begreppet koncern ingår konsoliderade och ej konsoliderade företag.

Folksam Liv-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Liv konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag och gemensamt styrda företag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. Folksam Liv är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar dels helägda dotterföretag som Folksam Tjänstepension AB (Folksam Tjänstepension) och Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam Fondförsäkring), dels delägda företag som företagen inom KPA Pension, som ägs till 60 procent och Folksam LO Tjänstepension AB (publ) (fd Folksam LO Fondförsäkring), som ägs till 51 procent. KPA Pension omfattar KPA AB, KPA Tjänstepension AB (publ) (KPA Tjänstepension), KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (KPA Tjänstepensionsförsäkring) samt KPA Pensionservice AB.

Folksam Sak-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Sak konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag och gemensamt styrda företag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. Folksam Sak är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar det helägda försäkringsdotterföretaget Tre Kronor Försäkring AB samt dotterföretag som bland annat bedriver fastighetsverksamhet.

Folksam Liv-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Liv motsvarar det företag som ingår i Folksam i Folksam Liv-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Folksam Sak-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Sak motsvarar det företag som ingår i Folksam Sak-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ), org nr 516401-6544

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) för år 2022 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 30-37. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 17-136 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 30-37. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Beskrivningen nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet *Revisorns ansvar* i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen och koncernredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomförts för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

Värdering av livförsäkringsavsättningar

Upplysningar om livförsäkringsavsättningar återfinns i not 1 Redovisningsprinciper, not 2 Upplysningar om risker, not 31 Livförsäkringsavsättning. Av not 1 avsnitt 4.4 på sid 56 framgår att moderbolagets redovisningsprinciper avseende livförsäkringsavsättningar överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper.

Beskrivning av området

Per den 31 december 2022 uppgick försäkringstekniska avsättningar i koncernen och moderbolaget till 109 456 mkr, varav 109 333 mkr avser livförsäkringsavsättning, 116 mkr avser oreglerade skador och 7 mkr avser övriga försäkringstekniska avsättningar. Totalt sett utgör försäkringstekniska avsättningar 86 procent av totala skulder i koncernen och 88 procent av totala skulder i moderbolaget.

Livförsäkringsavsättningar ska motsvara nuvärdet av försäkringsbolagets framtida åtaganden gentemot försäkringstagarna med hänsyn tagen till faktorer som garanterad avkastning, omkostnader och dödlighet. Avsättningen för framtida åtaganden beräknas med hjälp av aktuariella metoder. Givet balanspostens storlek i förhållande till totala skulder, samt att det kräver att ledningen gör bedömningar och antaganden, har värdering av livförsäkringsavsättningar ansetts vara ett särskilt betydelsefullt område i vår revision.

Hur detta område beaktades i revisionen

Vi har skaffat oss förståelse för reservsättningsprocessen och utvärderat nyckelkontroller inklusive godkännande av metod och antaganden och utvärdering av de modellbaserade beräkningarna. Vidare har vi testat att data från underliggande system som används i modellen är fullständiga och riktiga. Vi har även utvärderat lämpligheten i metoder och betydelsefulla antaganden samt genomfört självständiga beräkningar av avsättningar gällande väsentliga försäkringsklasser. I vår revision har vi använt våra interna aktuarier för att bistå oss i de granskningsåtgärder vi utfört.

Vi har även granskat lämnade upplysningar i de finansiella rapporterna avseende livförsäkringsavsättningar och företagsledningens bedömningar.

Värdering av placeringstillgångar klassificerade i nivå 3

Detaljerade upplysningar och beskrivning av området lämnas i årsredovisningen och koncernredovisningen. Placeringstillgångar värderade till verkligt värde beskrivs i not 27 med ytterligare information om risker i not 2. För området relevanta redovisningsprinciper för koncernen beskrivs i not 1, avsnitt 4.3 på sid 53-56. Av not 1 avsnitt 5.1 på sid 58 framgår att moderbolagets redovisningsprinciper avseende placeringstillgångar klassificerade i nivå 3 överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper.

Beskrivning av området

Koncernen och moderbolaget innehar placeringstillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen och som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki.

Placeringstillgångar i nivå 3 uppgår per den 31 december 2022 till 64 028 (27 286) mkr i koncernen (moderbolaget), vilket motsvarar 23 procent av koncernens totala tillgångar och 10 procent av moderbolagets totala tillgångar.

Placeringstillgångarna utgörs av onoterade aktier och andelar, lånefordringar samt förvaltningsfastigheter. Verkligt värde bestäms med hjälp av värderingsmodeller som bedöms vara lämpliga för respektive innehav. Vid modellvärderingen används antaganden och icke observerbara indata för beräkningar av verkligt värde vilket innebär att värderingen av placeringstillgångar som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki innefattar bedömningar av företagsledningen.

Då det kräver att ledningen gör bedömningar och antaganden med väsentlig påverkande på redovisade belopp har värderingen av placeringstillgångar klassificerade i nivå 3 varit ett särskilt betydelsefullt område i vår revision

Hur detta område beaktades i revisionen

Vi har tagit del av och utvärderat bedömningen av verkliga värden för placeringstillgångar klassificerade i nivå 3.

Vi har skaffat oss förståelse för värderingsprocesserna och utvärderat nyckelkontroller, innefattande företagsledningen fastställande och godkännande av antaganden och metoder som använts i modellbaserade beräkningar, kontroller av kvalitet i data samt utvärdering av värderingar utförda av externa specialister. Vi har bedömt metoderna i modellerna mot praxis och värderingsriktlinjer och testat indata. Vi har jämfört betydelsefulla antaganden med lämpliga referensvärden och priskällor samt kontrollerat de beräkningar som ligger till grund för värderingen. Vidare har vi utvärderat de externa värderarnas kompetens och objektivitet. I vår revision har vi använt våra interna värderingsspecialister för att bistå oss i de granskningsåtgärder vi utfört.

Vi har även granskat lämnade upplysningar i de finansiella rapporterna avseende värdering av placeringstillgångar och företagsledningens bedömningar.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 4-16, 137-139 och 144-161. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget

uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- ▶ identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- ▶ skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till

omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- ▶ utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- ▶ drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- ▶ utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- ▶ inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall åtgärder som har vidtagits för att eliminera hoten eller motåtgärder som har vidtagits.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) för år 2022 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- ▶ företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- ▶ på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, lagen om tjänstepensionsföretag, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen, lagen om tjänstepensionsföretag och bolagsordningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som

kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen, lagen om tjänstepensionsföretag och bolagsordningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen, lagen om tjänstepensionsföretag och bolagsordningen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 30-37 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 16 *Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisions-sed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplýsningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2-6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Ernst & Young AB, Hamngatan 26, 111 47 Stockholm, utsågs till KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs revisor av bolagsstämman den 24 maj 2022 och har varit bolagets revisor sedan 29 juni 2016.

Stockholm, det datum som framgår av elektronisk underskrift
Ernst & Young AB

Daniel Eriksson
Auktoriserad revisor

Hållbarhetsbilaga för årlig information 2022

Produktnamn: Premiebestämd traditionell försäkring

Identifieringskod för juridiska personer: 5493000FE6UT6IWYYK32

Miljörelaterade och sociala egenskaper

Hade denna finansiella produkt ett mål för hållbar investering?

Ja

Den gjorde **hållbara investeringar med ett miljömål:** ___%

i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

Den gjorde **hållbara investeringar med ett socialt mål:** ___%

Nej

Den **främjade miljörelaterade och sociala egenskaper** och även om den inte hade en hållbar investering som sitt mål, hade den en andel på 18%* hållbara investeringar

med ett miljömål i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

med ett miljömål i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

med ett socialt mål

Den främjade miljörelaterade och sociala egenskaper, men **gjorde inte några hållbara investeringar**

* I produkten varierar tillgångsallokeringen över försäkringstiden, vilket även påverkar andelen hållbara investeringar. Den siffra som redovisas här är andelen hållbara investeringar för det samlade kollektivet.

Hållbar investering: en investering i ekonomisk verksamhet som bidrar till ett miljömål eller socialt mål, förutsatt att investeringen inte orsakar betydande skada för något annat miljömål eller socialt mål och att investeringsobjekten följer praxis för god styrning.

EU-taxonomin är ett klassificeringssystem som läggs fram i förordning (EU) 2020/852, där det fastställs en förteckning över **miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter**. Förordningen fastställer inte någon förteckning över socialt hållbara ekonomiska verksamheter. Hållbara investeringar med ett miljömål kan vara förenliga med kraven i taxonomin eller inte.

I vilken utsträckning främjades de miljörelaterade och sociala egenskaperna av denna finansiella produkt?

KPA Pension har sedan 2001 ett antal placeringskriterier som styr vår kapitalförvaltning och alla tillgångar som vi investerar i. Dessa placeringskriterier är uppdelade i två ben: uteslutande och påverkande kriterier. De uteslutande kriterierna sätter de yttre ramarna för vad vi kan investera i och inte, vilket innebär att vi bland annat utesluter investeringar i tobak, pornografi, vapen, alkohol och andra branscher och bolag vars verksamheter strider med brett förankrade värderingar hos våra kundgrupper. Samtidigt styr våra påverkande kriterier vårt arbete med att försöka påverka de tillgångar vi äger att ta ett större ansvar för klimat och miljö, sociala frågor och mänskliga rättigheter samt antikorruption.

Vår inställning är i första inte att välja bort investeringar, istället vill vi påverka så många som möjligt att bli bättre på att ta ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot korruption. Våra påverkande kriterier grundar sig bland annat på FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Det är med våra påverkande kriterier som grund, samt ägarpolicy, som vi utövar vårt ägarinflytande inom ramen för ansvarsfulla investeringar. Vi kallar det för ansvarsfullt ägande. Vårt påverkansarbete bedrivs bland annat via bolagsstämmor, investerarsamarbeten och i direkt dialog med våra innehav, och vi för dessa dialoger både i egen regi och tillsammans med andra investerare i de fall vi har gemensamma frågor som vi vill driva.

KPA Pension är av medgrundarna till UN Convened Net Zero Asset Owner Alliance (AOA), vilket innebär att vårt långsiktiga klimatmål för produkten är att investeringarna i vår traditionella förvaltning, som försäkringen ingår i, ska visa nettonoll utsläpp av växthusgaser senast 2050 – det vill säga i linje med målen i Parisavtalet. Detta innefattar samtliga tillgångsslag som produkten investerar i, det vill säga aktier, räntebärande instrument, direktägda fastigheter samt alternativa investeringar.

Vi har även utvecklat ett särskilt delmål kopplat till våra 86 mest utsläppsintensiva aktieinnehav, där målet är att minst 50 procent av dem ska ha antagit ett vetenskapligt förankrat klimatmål (Science based target, SBT) senast 2025. För att uppnå detta för vi individuella påverkansdialoger med dessa 86 bolag, där vi diskuterar möjligheter och utmaningar kopplat till det specifika bolagets klimatomställning samt lyfter fram vikten av konkreta mål rörande omställningen.

När det gäller sociala frågor innefattar vårt arbete som ägare bland annat att vi vill att våra portföljbolag systematiskt ska arbeta med grundläggande arbetsrättsliga frågor för de anställda, exempelvis rörande barnarbete, tvångsarbete, diskriminering, föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar. Vi vill även att våra innehav ska bidra till ekonomisk tillväxt i de länder de är verksamma i, för att därmed lämna ett bidrag till mänskliga rättigheter i vid bemärkelse.

Vi vill att våra innehav tar ansvar för samtliga led i sina värdekedjor, och att de har regler och policyer på plats för att säkerställa sunda arbetsvillkor både för anställda samt leverantörer och underleverantörer.

Sammantaget bidrar vår traditionella förvaltning till att främja produktens miljörelaterade och sociala egenskaper. Vår vision om att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld genomsyrar allt vi gör, och innebär att vi helt utesluter kontroversiella branscher och bolag samtidigt som vi hela tiden strävar efter att de tillgångar vi faktiskt äger ska ta ett större ansvar i hållbarhetsfrågor. Du kan läsa mer om vårt arbete med ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande i vår ägarpolicy, placeringskriterier och på vår hemsida.

● **Vilket resultat visade hållbarhetsindikatorerna?**

För en redogörelse av vilket resultat hållbarhetsindikatorerna visade, se avsnittet "Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?"

Hållbarhetsindikatorer mäter uppnåendet av de miljörelaterade eller sociala egenskaperna som den finansiella produkten främjar.

● ***Vilka var målen med de hållbara investeringar som den finansiella produkten delvis gjorde, och hur bidrog den hållbara investeringen till dessa mål?***

Vår övergripande nettonollambition innebär att vårt miljömål för varje specifik aktieinvestering var och fortfarande är att samtliga aktieinnehav ska arbeta med utsläppsreducering och en omställning i linje med Parisavtalet. Vidare har vi följt vår ägarpolicy som föreskriver att vi ska verka för att våra portföljbolag antar vetenskapligt förankrade klimatmål för verksamheten som anger utsläppsminskningar av växthusgaser i linje med Parisavtalet.

Under året har vi fastställt kriterier för hur vi ska bedöma hållbara investeringar enligt förordningen (EU) 2019/2088 om hållbarhetsrelaterade upplysningar (se definitionen på första sidan). Science Based Targets Initiative (SBTi) är en organisation som bland stöttar bolag med ramverk och validering av klimatomställningsmål. Ett så kallat Science Based Target (SBT) innebär enkelt uttryckt att bolaget har utvecklat klimatmål som är baserade på den senaste forskningen för vad som krävs för att sänka utsläppen i linje med målen i Parisavtalet. Givet att de mål som godkänns av SBTi är förenligt med vår ägarpolicy, har vi gjort bedömningen att ett bolag som har ett godkänt SBT är en hållbar investering. Ett SBT är emellertid inget absolut krav för att vara en hållbar investering; ett portföljbolag kan lika gärna använda sig av ett likvärdigt ramverk.

KPA Pension var under 2022 och är alltså även en stor investerare i gröna obligationer. Gröna obligationer är räntebärande instrument där kapitalet används till olika klimat- och miljöförbättrande projekt, exempelvis förnybar energi, energieffektivitet, rena transporter eller avfallshantering. Utgivare av de instrument vi investerar i är ofta kommuner och regioner, vilket innebär att vi kan låna ut våra kunders pengar till låg risk samtidigt som de bidrar till omställningen mot ett hållbart samhälle. För att en investering i en grön obligation ska bedömas som hållbar kräver vi att den gröna obligationen lever upp till Green Bond Principles, ett ledande internationellt ramverk.

● ***På vilket sätt orsakade inte de hållbara investeringar som den finansiella produkten delvis gjorde någon betydande skada för något miljömål eller socialt mål med de hållbara investeringarna?***

För att kunna anses vara en hållbar investering enligt förordningen (EU) 2019/2088 om hållbarhetsrelaterade upplysningar krävs att investeringen inte heller orsakar betydande skada på något miljömål eller socialt mål.

Vi har säkerställt att våra investeringar inte orsakat betydande skada på flera olika sätt. Vi har analyserat vår placeringsportfölj för att säkerställa att de tillgångar vi äger inte strider mot våra placeringskriterier. Denna så kallade screening har genomförts fyra gånger under året, dels utifrån kontroversiella produkter som exkluderats av våra uteslutande kriterier, dels utifrån normer och konventioner. I det senare har vi utgått från bland annat FN:s Global Compact, OECD:s riktlinjer för

multinationella företag samt andra ramverk som våra placeringskriterier och ägarpolicy lutar sig mot.

Huvudsakliga negativa konsekvenser är investeringsbesluts mest negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer som rör miljö, sociala frågor och personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter samt frågor rörande bekämpning av korruption och mutor.

Hur beaktades indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?

Genom tillämpningen av våra uteslutande kriterier, där vi bland annat exkluderar verksamheter inom tobak, kommersiell spelverksamhet, pornografi, vapen och andra kontroversiella branscher, har vi reducerat riskerna för att våra investeringar ska göra någon betydande skada på sociala mål.

I tillägg till det har vi löpande följt samtliga indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer för att säkerställa att de hållbara investeringarna inte orsakat betydande skada för några miljörelaterade eller sociala mål.

Mer information om hur vi beaktat negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer ges i avsnitt "Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer".

Var de hållbara investeringarna anpassade till OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter? Beskrivning:

KPA Pensions påverkande kriterier och ägarpolicy säger att vi ska verka för att de tillgångar vi äger bedriver sina verksamheter i linje med FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. I de fall vi upptäckt att något av våra innehav har gjort en överträdelse av exempelvis OECD:s riktlinjer för multinationella företag eller FN:s Global Compact har vi analyserat fallet med hjälp av bland annat data från våra dataleverantörer, och inlett i de fall det bedöms vara påkallat en incidentdialog med det aktuella innehavet. Under 2022 har 136 dialoger för KPA Pension behövt genomföras med anledning av brott mot internationella konventioner. Som exempel kan nämnas diskussioner med Ericsson mot bakgrund av bolagets misstänkta finansiering av IS i Irak.

Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?

KPA Pension beaktade huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer genom att löpande screena portföljerna utifrån placeringskriterierna samt analysera hållbarhetsdata från mätningar av indikatorerna. Resultatet av analyserna har använts för att kunna bedöma vilka bolag som ska investeras i och vilka bolag som ska omfattas av påverkansarbete så att de blir bättre på att ta ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot korruption. Vårt påverkansarbete har bland annat bedrivits via bolagsstämmor, investerarsamarbeten och i direkt dialog med våra innehav, såväl i egen regi som tillsammans med andra investerare. Med hjälp av mätningarna av indikatorerna har Folksam också säkerställt att investeringarna fortfarande uppfyller uppställda placeringskriterier och inte borde uteslutas eller minskas.

Indikatorerna visar dels på den negativa hållbarhetspåverkan som våra investeringar har dels använder vi oss av dem för att följa upp att produkten främjar miljörelaterade och sociala egenskaper.

Hållbarhetsindikatorer för miljö och klimat **Vidtagna åtgärder och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod (år)**

Utsläpp av växthusgaser samt koldioxidavtryck

KPA Pension har under året fortsatt arbetet på väg mot att våra placeringsportföljer ska nå nettonollutsläpp senast 2050. Detta arbete sker inom ramen för vårt åtagande i Net Zero Asset Owner Alliance, där vi under 2021 satte delmål fram till 2025. Våra utsläpp för 2022 finns i tabellen nedan "Investeringsobjektens växthusgasintensitet".

För att nå delmålet 29 procent till 2025 kommer KPA Pension fortsätta bedriva påverkansdialoger med stora utsläppare under nästkommande år.

Investeringsobjektens växthusgasintensitet

Den svenska och utländska aktieportföljen mäts som ton koldioxidekvivalenter dividerat med KPA Pensions ägarandel av bolagens omsättning i Mkr.

Indikatorer för växthusgaser	2022	2021	2020
Carbon emissions			
Totala koldioxidavtryck, ton CO ₂ e	390 208	345 452	385 995
Carbon footprint			
Koldioxidintensitet, ton CO ₂ e/aktieportföljens marknadsvärde mkr	3,8	3,1	4,5
Carbon intensity			
Koldioxidintensitet, ton CO ₂ e/ägarandel av bolagens omsättning mkr	7,0	7,7	9,6
Weighted Average Carbon Intensity			
Koldioxidintensitet, viktat medeltal, ton CO ₂ e/mkr	5,3	5,3	7,1

Exponering mot företag som är verksamma inom fossila sektorn

Under 2022 gjordes en översyn av vår exponering mot energisektorn, i synnerhet bolag verksamma inom olja och gas. Arbetet landade i en ny urvalsprocess för bolag i denna sektor, där vi fortsättningsvis enbart kommer äga bolag som har antagit nettonollmål samtidigt som de – enligt vår interna analys – ska vara bäst positionerade i klimatomställningen jämfört med deras konkurrenter. Vidare har KPA Pension löpande screenat tillgångsportföljerna för att säkerställa att våra investeringar är i linje med våra placeringskriterier. Därmed säkerställs att våra investeringar inte överstiger placeringskriteriernas tröskelvärden för företag verksamma inom kolindustrin.

Utvärdering av investeringsobjektens klimatmål

Vi har arbetat vidare med vårt påverkansarbete riktat mot aktieportföljens största utsläppare. Under hösten 2021 och under 2022 träffade vi 23 bolag för diskussioner om klimatomställning och vetenskapligt förankrade klimatmål. Glädjande nog gör bolagen framsteg: vid senaste mätningen under 2022 hade 40 procent av bolagen på vår lista över portföljens 86 största utsläppare antagit SBTs, vilket motsvarar en ökning om 17 procentenheter jämfört med när målen sattes i början av 2021. Vidare har en stor andel företag antagit sina första klimatmål: mellan 2021 och 2022 minskade andelen bolag

utan något typ av klimatmål från 19% till 2%. Påverkansarbetet mot våra största utsläppare kommer fortsätta under 2023.

Hållbarhetsindikatorer för sociala faktorer och bolagsstyrningsfrågor **Vidtagna åtgärder och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod (år)**

<i>Överträdelser av FN Global Compact och OECDs riktlinjer för multinationella företag</i>	Utöver screening mot placeringskriterierna genomför KPA Pension även en kontinuerlig norm-baserad screening med syfte att identifiera eventuella överträdelser av FN:s Global Compact samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag. I denna analys använder vi data från MSCI och Sustainalytics, och informationen används bland annat som underlag vid påverkansdialoger. Under 2023 planerar vi att fortsätta detta arbete, och inleda dialoger med innehav i de fall det är påkallat.
<i>Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN Global Compact och OECDs riktlinjer för multinationella företag</i>	Samma hantering som ovan avseende "Överträdelser av FN Global Compact och OECDs riktlinjer för multinationella företag".
<i>Ojusterad löneklyfta mellan könen och jämnare könsfördelning mellan styrelserna</i>	Under 2022 hade vi totalt 136 påverkansdialoger, där vi i de fall det har varit påkallat har diskuterat denna fråga med det aktuella innehavet. Under 2023 planerar vi att fortsätta detta arbete.
<i>Exponering mot vapen</i>	KPA Pension har löpande screenat tillgångsportföljerna för att säkerställa att våra investeringar är i linje med våra placeringskriterier. Därmed har också säkerställt att våra innehav inte är involverade i tillverkning eller försäljning av vapen. Under 2023 planerar vi att fortsätta detta arbete.
<i>Investeringar i bolag som producerar icke-medicinsk cannabis</i>	KPA Pension har löpande screenat tillgångsportföljerna för att säkerställa att våra investeringar är i linje med våra placeringskriterier. Därmed säkerställs att våra investeringar följer placeringskriteriernas tröskelvärden kring produktion av icke-medicinsk cannabis. Under 2023 planerar vi att fortsätta detta arbete.
<i>Investeringar i bolag som producerar eller distribuerar kommersiellt spel</i>	KPA Pension har löpande screenat tillgångsportföljerna för att säkerställa att våra investeringar är i linje med våra placeringskriterier. Därmed säkerställs att våra investeringar följer placeringskriteriernas tröskelvärden kring spelverksamhet. Under 2023 planerar vi att fortsätta detta arbete.
<i>Investeringar i bolag som producerar eller distribuerar tobak</i>	KPA Pension har löpande screenat tillgångsportföljerna för att säkerställa att våra investeringar är i linje med våra placeringskriterier. Därmed säkerställs att våra investeringar följer placeringskriteriernas tröskelvärden kring produktion och distribution av tobak. Under 2023 planerar vi att fortsätta detta arbete.

Investeringar i bolag som producerar pornografi

KPA Pension har löpande screenat tillgångsportföljerna för att säkerställa att våra investeringar är i linje med våra placeringskriterier. Därmed säkerställs att våra innehav inte är involverade i produktion av pornografiskt material. Under 2023 planerar vi att fortsätta detta arbete.

Vilka var den finansiella produktens viktigaste investeringar?

Största investeringarna	Sektor	% tillgångar	Land
Heimstaden Bostad AB	Fastighet	5%	SE
Litreb III AB	Fastighet	3%	SE
Säkerställd obligation Stadshypotek	Finans	1%	SE
Atlas Copco	Industri	1%	SE
Apple	Informationsteknologi	1%	US
Säkerställd obligation Stadshypotek	Finans	1%	SE
Säkerställd obligation Nordea Hypotek	Finans	1%	SE
Säkerställd obligation Stadshypotek	Finans	1%	SE
Access Edge Emerging Markets A	Fonder	1%	SE
Hexagon	Informationsteknologi	1%	SE
Säkerställd obligation SCBC	Finans	1%	SE
Säkerställd obligation Nordea Hypotek	Finans	1%	SE
Assa Abloy	Industri	1%	SE
Swedbank A	Finans	1%	SE
AstraZeneca	Hälsovård	1%	GB

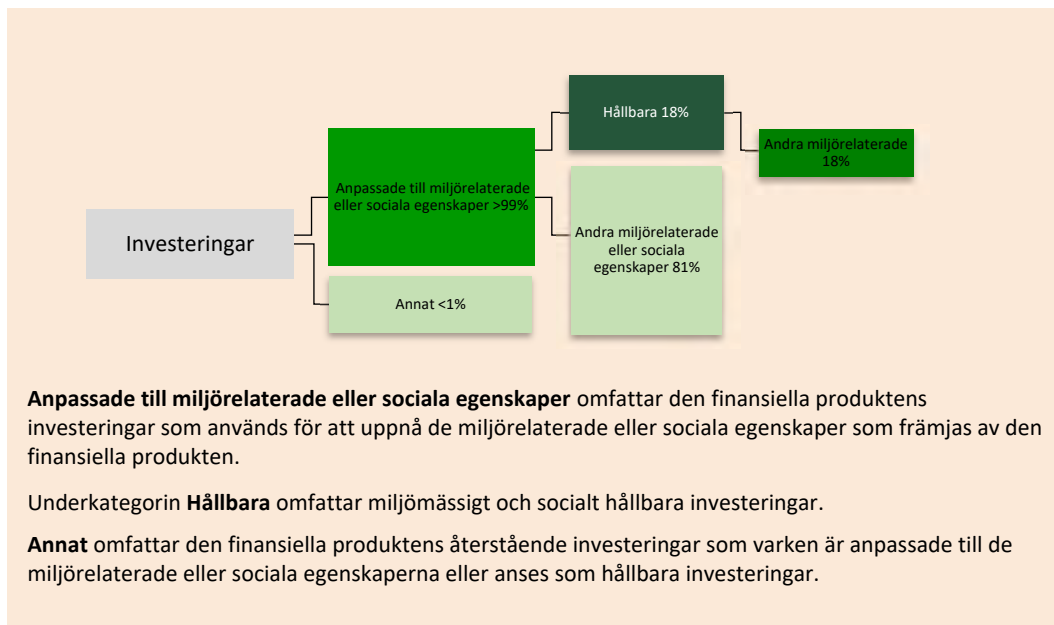
Förteckningen innehåller de investeringar som utgör **den finansiella produktens största andel investeringar** under referensperioden, mätdatum 2022-12-31

Hur stor var andelen hållbarhetsrelaterade investeringar?

Under 2022 har mer än 99% av KPA Pensions investeringar främjat miljörelaterade och sociala egenskaper. Ytterligare information finns i avsnitt *"I vilken utsträckning främjades de miljörelaterade och sociala egenskaperna av denna finansiella produkt?"*

● Vad var tillgångsallokeringen?

● I vilka ekonomiska sektorer gjordes investeringarna?

KPA Pension sprider sin risk genom att investera i ett stort antal sektorer. Dock finns det vissa sektorer som vi inte investerar i, dessa framgår av våra uteslutandekriterier.

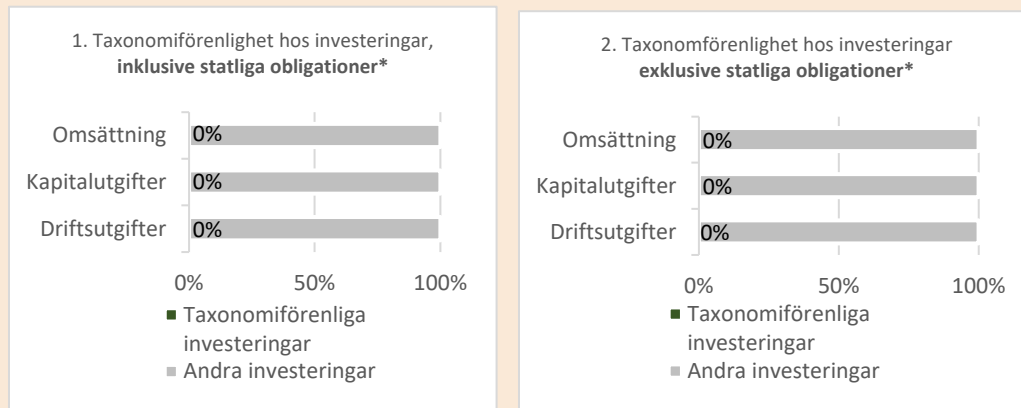
I hur stor utsträckning var de hållbara investeringarna med ett miljömål förenliga med EU-taxonomi

Avseende produkten har KPA Pension under 2022 inte åtagit sig att göra några taxonomiförenliga investeringar. Det beror på att det har saknats dataunderlag för att kunna bedöma om de investeringar produkten gör är taxonomiförenliga.

Taxonomiförenliga verksamheter uttrycks som en andel av följande:

- **Omsättning** återspeglar hur "gröna" investeringsobjekten är idag
- **Kapitalutgifter** visar de gröna investeringar som gjorts av investeringsobjekten, t.ex. de som är relevanta för en omställning till en grön ekonomi.
- **Driftsutgifter** återspeglar investeringsobjektens gröna operativa verksamheter

Diagrammen nedan visar i grönt procentandelen investeringar som var förenliga med EU-taxomin. Eftersom det inte finns någon lämplig metodik för att avgöra hur taxonomiförenliga statliga obligationer är*, visar den första grafen överensstämmelsen med avseende på alla den finansiella produktens investeringar, inklusive statliga obligationer, medan den andra grafen visar överensstämmelsen endast med avseende på de investeringar för den finansiella produkten som inte är statliga obligationer.

*I dessa grafer avses med "statliga obligationer" samtliga exponeringar i statspapper

● **Vilken var andelen investeringar som gjordes i omställningsverksamheter och möjliggörande verksamheter?**

Produkten har under 2022 inte heller åtagit sig att göra några taxonomiförenliga investeringar i omställningsverksamheter och möjliggörande verksamheter. Det beror på att det saknas dataunderlag samt att EU-taxominns klassificeringssystem ännu ej är fullt utvecklat.

Vilken var andelen hållbara investeringar med ett miljömål som inte var förenliga med EU-taxomin?

Produkten har under 2022 haft en andel hållbara investeringar med miljömål på 18%. För ytterligare information se avsnitt "Vilka var målen med de hållbara investeringar som den finansiella produkten delvis gjorde, och hur bidrog den hållbara investeringen till dessa mål?"

Vilka investeringar var inkluderade i kategorin "annat", vad var deras syfte och fanns det några miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder?

Under "nr 2 Annat" investeringar finns derivat som handlas för mer kortsiktig exponeringshantering. Hela KPA Pensions kapitalförvaltning styrs av våra placeringskriterier samt ägarpolicy där miljörelaterade och sociala minimiskyddsåtgärder omhändertas. Detta innebär att eventuella derivatpositioner tas med utgångspunkt i dessa ramverk.

Vilka åtgärder har vidtagits för att uppfylla de miljörelaterade eller sociala egenskaperna under referensperioden?

Se avsnitt "Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?".

Möjliggörande verksamheter gör det direkt möjligt för andra verksamheter att väsentligt bidra till ett miljömål

Omställningsverksamheter är verksamheter där alternativ med låga koldioxidutsläpp ännu inte finns tillgängliga och där verksamheterna har växthusgasutsläpp på en nivå som mostvarar de bästa

Är hållbara investeringar med ett miljömål som **inte beaktar kriterierna** för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter enligt förordning (EU) 2020/852

Hållbarhetsbilaga för årlig information 2022

Produktnamn: Förmånsbestämd traditionell försäkring

Identifieringskod för juridiska personer: 5493000FE6UT6IWYYK32

Miljörelaterade och sociala egenskaper

Hade denna finansiella produkt ett mål för hållbar investering?

Ja

Den gjorde **hållbara investeringar med ett miljömål:**

___%

i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

Den gjorde **hållbara investeringar med ett socialt mål:** ___%

Nej

Den **främjade miljörelaterade och sociala egenskaper** och även om den inte hade en hållbar investering som sitt mål, hade den en andel på 13% hållbara investeringar

med ett miljömål i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

med ett miljömål i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

med ett socialt mål

Den **främjade miljörelaterade och sociala egenskaper, men gjorde inte några hållbara investeringar**

Hållbar investering: en investering i ekonomisk verksamhet som bidrar till ett miljömål eller socialt mål, förutsatt att investeringen inte orsakar betydande skada för något annat miljömål eller socialt mål och att investeringsobjekten följer praxis för god styrning.

EU-taxonomin är ett klassificeringssystem som läggs fram i förordning (EU) 2020/852, där det fastställs en förteckning över **miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter**. Förordningen fastställer inte någon förteckning över socialt hållbara ekonomiska verksamheter. Hållbara investeringar med ett miljömål kan vara förenliga med kraven i taxonomin eller inte.

I vilken utsträckning främjades de miljörelaterade och sociala egenskaperna av denna finansiella produkt?

KPA Pension har sedan 2001 ett antal placeringskriterier som styr vår kapitalförvaltning och alla tillgångar som vi investerar i. Dessa placeringskriterier är uppdelade i två ben: uteslutande och påverkande kriterier. De uteslutande kriterierna sätter de yttre ramarna för vad vi kan investera i och inte, vilket innebär att vi bland annat utesluter investeringar i tobak, pornografi, vapen, alkohol och andra branscher och bolag vars verksamheter strider med brett förankrade värderingar hos våra kundgrupper. Samtidigt styr våra påverkande kriterier vårt arbete med att försöka påverka de tillgångar vi äger att ta ett större ansvar för klimat och miljö, sociala frågor och mänskliga rättigheter samt antikorrupktion.

Vår inställning är i första hand inte välja bort investeringar, istället vill vi påverka så många som möjligt att bli bättre på att ta ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot korrupktion. Våra påverkande kriterier grundar sig bland annat på FN:s Global Compact och

OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Det är med våra påverkande kriterier som grund, samt ägarpolicy, som vi utövar vårt ägarinflytande inom ramen för ansvarsfulla investeringar. Vi kallar det för ansvarsfullt ägande. Vårt påverkansarbete bedrivs bland annat via bolagsstämmor, investerarsamarbeten och i direkt dialog med våra innehav, och vi för dessa dialoger både i egen regi och tillsammans med andra investerare i de fall vi har gemensamma frågor som vi vill driva.

KPA Pension är en av medgrundarna till UN Convened Net Zero Asset Owner Alliance (AOA), vilket innebär att vårt långsiktiga klimatmål för produkten är att investeringarna i vår traditionella förvaltning, som försäkringen ingår i, ska visa nettonoll utsläpp av växthusgaser senast 2050 – det vill säga i linje med målen i Parisavtalet. Detta innefattar samtliga tillgångsslag som produkten investerar i, det vill säga aktier, räntebärande instrument, direktägda fastigheter samt alternativa investeringar.

Vi har även utvecklat ett särskilt delmål kopplat till våra 86 mest utsläppsintensiva aktieinnehav, där målet är att minst 50 procent av dem ska ha antagit ett vetenskapligt förankrat klimatmål (Science based target, SBT) senast 2025. För att uppnå detta för vi individuella påverkansdialoger med dessa 86 bolag, där vi diskuterar möjligheter och utmaningar kopplat till det specifika bolagets klimatomställning samt lyfter fram vikten av konkreta mål rörande omställningen.

När det gäller sociala frågor innefattar vårt arbete som ägare bland annat att vi vill att våra portföljbolag systematiskt ska arbeta med grundläggande arbetsrättsliga frågor för de anställda, exempelvis rörande barnarbete, tvångsarbete, diskriminering, föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar. Vi vill även att våra innehav ska bidra till ekonomisk tillväxt i de länder de är verksamma i, för att därmed lämna ett bidrag till mänskliga rättigheter i vid bemärkelse.

Vi vill att våra innehav tar ansvar för samtliga led i sina värdekedjor, och att de har regler och policyer på plats för att säkerställa sunda arbetsvillkor både för anställda samt leverantörer och underleverantörer.

Sammantaget bidrar vår traditionella förvaltning till att främja produktens miljörelaterade och sociala egenskaper. Vår vision om att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld genomsyrar allt vi gör, och innebär att vi helt utesluter kontroversiella branscher och bolag samtidigt som vi hela tiden strävar efter att de tillgångar vi faktiskt äger ska ta ett större ansvar i hållbarhetsfrågor. Du kan läsa mer om vårt arbete med ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande i vår ägarpolicy, placeringskriterier och på vår hemsida.

● **Vilket resultat visade hållbarhetsindikatorerna?**

För en redogörelse av vilket resultat hållbarhetsindikatorerna visade, se avsnittet "Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?"

Hållbarhetsindikatorer mäter uppnåendet av de miljörelaterade eller sociala egenskaperna som den finansiella produkten främjar.

● ***Vilka var målen med de hållbara investeringar som den finansiella produkten delvis gjorde, och hur bidrog den hållbara investeringen till dessa mål?***

Vår övergripande nettonollambition innebär att vårt miljömål för varje specifik aktieinvestering var och fortfarande är att samtliga aktieinnehav ska arbeta med utsläppsreducering och en omställning i linje med Parisavtalet. Vidare har vi följt vår ägarpolicy som föreskriver att vi ska verka för att våra portföljbolag antar vetenskapligt förankrade klimatmål för verksamheten som anger utsläppsminskningar av växthusgaser i linje med Parisavtalet.

Under året har vi fastställt kriterier för hur vi ska bedöma hållbara investeringar enligt förordningen (EU) 2019/2088 om hållbarhetsrelaterade upplysningar (se definitionen på första sidan). Science Based Targets Initiative (SBTi) är en organisation som bland annat stöttar bolag med ramverk och validering av klimatomställningsmål. Ett så kallat Science Based Target (SBT) innebär enkelt uttryckt att bolaget har utvecklat klimatmål som är baserade på den senaste forskningen för vad som krävs för att sänka utsläppen i linje med målen i Parisavtalet. Givet att de mål som godkänns av SBTi är förenligt med vår ägarpolicy, har vi gjort bedömningen att ett bolag som har ett godkänt SBT är en hållbar investering. Ett SBT är emellertid inget absolut krav för att vara en hållbar investering; ett portföljbolag kan lika gärna använda sig av ett likvärdigt ramverk.

KPA Pension var under 2022 och är alltjämt även en stor investerare i gröna obligationer. Gröna obligationer är räntebärande instrument där kapitalet används till olika klimat- och miljöförbättrande projekt, exempelvis förnybar energi, energieffektivitet, rena transporter eller avfallshantering. Utgivare av de instrument vi investerar i är ofta kommuner och regioner, vilket innebär att vi kan låna ut våra kunders pengar till låg risk samtidigt som de bidrar till omställningen mot ett hållbart samhälle. För att en investering i en grön obligation ska bedömas som hållbar kräver vi att den gröna obligationen lever upp till Green Bond Principles, ett ledande internationellt ramverk.

● ***På vilket sätt orsakade inte de hållbara investeringar som den finansiella produkten delvis gjorde någon betydande skada för något miljömål eller socialt mål med de hållbara investeringarna?***

För att kunna anses vara en hållbar investering enligt förordningen (EU) 2019/2088 om hållbarhetsrelaterade upplysningar krävs att investeringen inte heller orsakar betydande skada på något miljömål eller socialt mål.

Vi har säkerställt att våra investeringar inte orsakat betydande skada på flera olika sätt. Vi har analyserat vår placeringsportfölj för att säkerställa att de tillgångar vi äger inte strider mot våra placeringskriterier. Denna så kallade screening har genomförts fyra gånger under året, dels utifrån kontroversiella produkter som exkluderats av våra uteslutande kriterier, dels utifrån normer och konventioner. I det senare har vi utgått från bland annat FN:s Global Compact, OECD:s riktlinjer för

multinationella företag samt andra ramverk som våra placeringskriterier och ägarpolicy lutar sig mot.

Huvudsakliga negativa konsekvenser är investeringsbesluts mest negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer som rör miljö, sociala frågor och personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter samt frågor rörande bekämpning av korruption och mutor.

Hur beaktades indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?

Våra uteslutande kriterier, där vi bland annat exkluderar verksamheter inom alkohol, tobak, kommersiell spelverksamhet, vapen, pornografi och andra kontroversiella branscher, reducerar riskerna för att våra investeringar ska göra någon betydande skada på sociala mål.

I tillägg till det har vi löpande följt samtliga indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer för att säkerställa att de hållbara investeringarna inte orsakat betydande skada för några miljörelaterade eller sociala mål.

Mer information om hur vi beaktat negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer ges i avsnitt "Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer".

Var de hållbara investeringarna anpassade till OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter? Beskrivning:

KPA Pensions påverkande kriterier och ägarpolicy säger att vi ska verka för att de tillgångar vi äger bedriver sina verksamheter i linje med FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. I de fall vi upptäckt att något av våra innehav har gjort en överträdelse av exempelvis OECD:s riktlinjer för multinationella företag eller FN:s Global Compact har vi analyserat fallet med hjälp av bland annat data från våra dataleverantörer, och inlett i de fall det bedöms vara påkallat en incidentdialog med det aktuella innehavet. Under 2022 har 136 dialoger för KPA Pension behövt genomföras med anledning av brott mot internationella konventioner. Som exempel kan nämnas diskussioner med Ericsson mot bakgrund av bolagets misstänkta finansiering av IS i Irak.

Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?

KPA Pension beaktade huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer genom att löpande screena portföljerna utifrån placeringskriterierna samt analysera hållbarhetsdata från mätningar av indikatorerna. Resultatet av analyserna har använts för att kunna bedöma vilka bolag som ska investeras i och vilka bolag som ska omfattas av påverkansarbete så att de blir bättre på att ta ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot korruption. Vårt påverkansarbete har bland annat bedrivits via bolagsstämmor, investerarsamarbeten och i direkt dialog med våra innehav, såväl i egen regi som tillsammans med andra investerare. Med hjälp av mätningarna av indikatorerna har vi också säkerställt att investeringarna fortfarande uppfyller uppställda placeringskriterier och inte borde uteslutas eller minskas.

Indikatorerna visar dels på den negativa hållbarhetspåverkan som våra investeringar har dels använder vi oss av dem för att följa upp att produkten främjar miljörelaterade och sociala egenskaper.

Hållbarhetsindikatorer för miljö och klimat **Vidtagna åtgärder och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod (år)**

Utsläpp av växthusgaser samt koldioxidavtryck

KPA Pension har under året fortsatt arbetet på väg mot att våra placeringsportföljer ska nå nettonollutsläpp senast 2050. Detta arbete sker inom ramen för vårt åtagande i Net Zero Asset Owner Alliance, där vi under 2021 satte delmål fram till 2025. Våra utsläpp för 2022 finns i tabellen nedan "Investeringsobjektens växthusgasintensitet".

För att nå delmålet 29 procent till 2025 kommer KPA Pension fortsätta bedriva påverkansdialoger med stora utsläppare under nästkommande år. För att nå delmålet 29 procent till 2025 kommer KPA Pension fortsätta bedriva påverkansdialoger med stora utsläppare under nästkommande år.

Investeringsobjektens växthusgasintensitet

Den svenska och utländska aktieportföljen mäts som ton koldioxidekvivalenter dividerat med KPA Pensions ägarandel av bolagens omsättning i Mkr.

Indikatorer för växthusgaser	2022	2021	2020
Carbon emissions Totala koldioxidavtryck, ton CO ₂ e	390 208	345 452	385 995
Carbon footprint Koldioxidintensitet, ton CO ₂ e/aktieportföljens marknadsvärde mkr	3,8	3,1	4,5
Carbon intensity Koldioxidintensitet, ton CO ₂ e/ägarandel av bolagens omsättning mkr	7,0	7,7	9,6
Weighted Average Carbon Intensity Koldioxidintensitet, viktat medeltal, ton CO ₂ e/mkr	5,3	5,3	7,1

Exponering mot företag som är verksamma inom fossila sektorn

Under 2022 gjordes en översyn av vår exponering mot energisektorn, i synnerhet bolag verksamma inom olja och gas. Arbetet landade i en ny urvalsprocess för bolag i denna sektor, där vi fortsättningsvis enbart kommer äga bolag som har antagit nettonollmål samtidigt som de – enligt vår interna analys – ska vara bäst positionerade i klimatomställningen jämfört med deras konkurrenter. Vidare har KPA Pension löpande screenat tillgångsportföljerna för att säkerställa att våra investeringar är i linje med våra placeringskriterier. Därmed säkerställs att våra investeringar inte överstiger placeringskriteriernas tröskelvärden för företag verksamma inom kolindustrin.

Utvärdering av investeringsobjektens klimatmål

Vi har arbetat vidare med vårt påverkansarbete riktat mot aktieportföljens största utsläppare. Under hösten 2021 och under 2022 träffade vi 23 bolag för diskussioner om klimatomställning och vetenskapligt förankrade klimatmål. Glädjande nog gör bolagen framsteg: vid senaste mätningen under 2022 hade 40 procent av bolagen på vår lista över portföljens 86 största utsläppare antagit SBTs, vilket motsvarar en ökning om 17 procentenheter jämfört med när målen sattes i början av 2021. Vidare har en stor andel företag antagit sina första klimatmål: mellan 2021 och 2022 minskade andelen bolag

utan något typ av klimatmål från 19% till 2%. Påverkansarbetet mot våra största utsläppare kommer fortsätta under 2023.

Hållbarhetsindikatorer för sociala faktorer och bolagsstyrningsfrågor **Vidtagna åtgärder och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod (år)**

<i>Överträdelser av FN Global Compact och OECDs riktlinjer för multinationella företag</i>	Utöver screening mot placeringskriterierna genomför KPA Pension även en kontinuerlig norm-baserad screening med syfte att identifiera eventuella överträdelser av FN:s Global Compact samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag. I denna analys använder vi data från MSCI och Sustainalytics, och informationen används bland annat som underlag vid påverkansdialoger. Under 2023 planerar vi att fortsätta detta arbete, och inleda dialoger med innehav i de fall det är påkallat.
<i>Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN Global Compact och OECDs riktlinjer för multinationella företag</i>	Samma hantering som ovan avseende "Överträdelser av FN Global Compact och OECDs riktlinjer för multinationella företag".
<i>Ojusterad löneklyfta mellan könen och jämnare könsfördelning mellan styrelserna</i>	Under 2022 hade vi totalt 136 påverkansdialoger, där vi i de fall det har varit påkallat har diskuterat denna fråga med det aktuella innehavet. Under 2023 planerar vi att fortsätta detta arbete.
<i>Exponering mot vapen</i>	KPA Pension har löpande screenat tillgångsportföljerna för att säkerställa att våra investeringar är i linje med våra placeringskriterier. Därmed har också säkerställt att våra innehav inte är involverade i tillverkning eller försäljning av vapen. Under 2023 planerar vi att fortsätta detta arbete.
<i>Investeringar i bolag som producerar icke-medicinsk cannabis</i>	KPA Pension har löpande screenat tillgångsportföljerna för att säkerställa att våra investeringar är i linje med våra placeringskriterier. Därmed säkerställs att våra investeringar följer placeringskriteriernas tröskelvärden kring produktion av icke-medicinsk cannabis. Under 2023 planerar vi att fortsätta detta arbete.
<i>Investeringar i bolag som producerar eller distribuerar kommersiellt spel</i>	KPA Pension har löpande screenat tillgångsportföljerna för att säkerställa att våra investeringar är i linje med våra placeringskriterier. Därmed säkerställs att våra investeringar följer placeringskriteriernas tröskelvärden kring spelverksamhet. Under 2023 planerar vi att fortsätta detta arbete.
<i>Investeringar i bolag som producerar eller distribuerar tobak</i>	KPA Pension har löpande screenat tillgångsportföljerna för att säkerställa att våra investeringar är i linje med våra placeringskriterier. Därmed säkerställs att våra investeringar följer placeringskriteriernas tröskelvärden kring produktion och distribution av tobak. Under 2023 planerar vi att fortsätta detta arbete.

Investeringar i bolag som producerar pornografi

KPA Pension har löpande screenat tillgångsportföljerna för att säkerställa att våra investeringar är i linje med våra placeringskriterier. Därmed säkerställs att våra innehav inte är involverade i produktion av pornografiskt material. Under 2023 planerar vi att fortsätta detta arbete.

Vilka var den finansiella produktens viktigaste investeringar?

Största investeringarna	Sektor	% tillgångar	Land
Heimstaden Bostad AB	Fastighet	5%	SE
Litreb III AB	Fastighet	3%	SE
Säkerställd obligation Statshypotek	Finans	3%	SE
Säkerställd obligation Statshypotek	Finans	3%	SE
Säkerställd obligation Nordea Hypotek	Finans	3%	SE
Säkerställd obligation Statshypotek	Finans	3%	SE
Säkerställd obligation SCBC	Finans	2%	SE
Säkerställd obligation Nordea Hypotek	Finans	2%	SE
Säkerställd obligation Statshypotek	Finans	2%	SE
Säkerställd obligation Swedbank Hypotek	Finans	2%	SE
Säkerställd obligation SEB Bolån	Finans	1%	SE
Säkerställd obligation SEB Bolån	Finans	1%	SE
Överstatlig obligation European Investment Bank	Finans	1%	LU
Säkerställd obligation Länsförsäkringar Hypotek	Finans	1%	SE
Säkerställd obligation Swedbank Hypotek	Finans	1%	SE

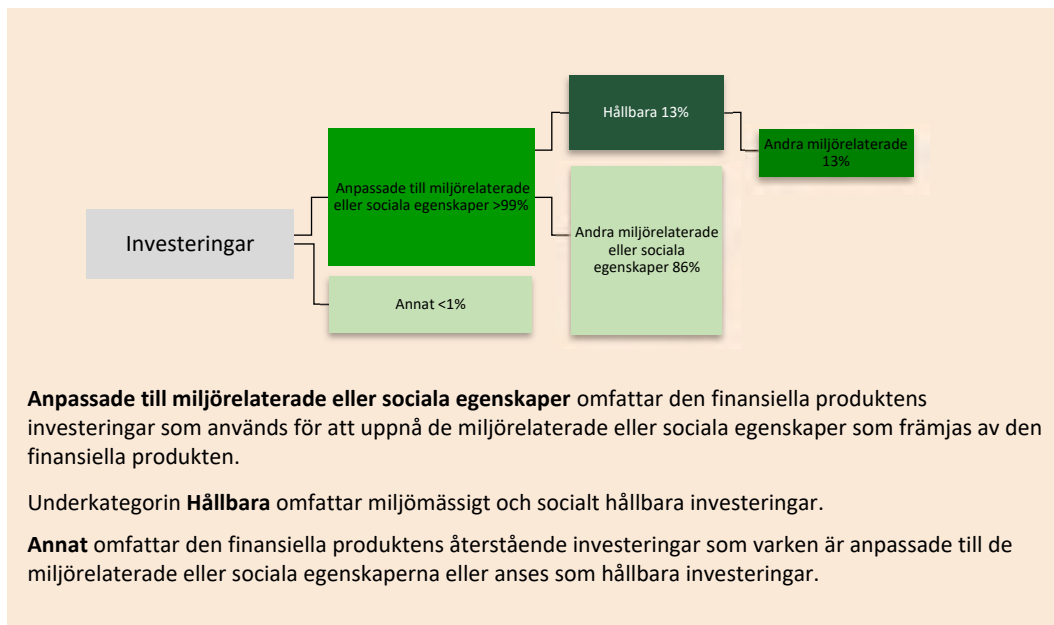
Förteckningen innehåller de investeringar som utgör **den finansiella produktens största andel investeringar** under referensperioden, mätdatum 2022-12-31

Hur stor var andelen hållbarhetsrelaterade investeringar?

Under 2022 har mer än 99% av KPA Pensions investeringar främjat miljörelaterade och sociala egenskaper. Ytterligare information finns i avsnitt *"I vilken utsträckning främjades de miljörelaterade och sociala egenskaperna av denna finansiella produkt?"*

● Vad var tillgångsallokeringen?

● I vilka ekonomiska sektorer gjordes investeringarna?

KPA Pension sprider sin risk genom att investera i ett stort antal sektorer. Dock finns det vissa sektorer som vi inte investerar i, dessa framgår av våra uteslutandekriterier.

I hur stor utsträckning var de hållbara investeringarna med ett miljömål förenliga med EU-taxonomin

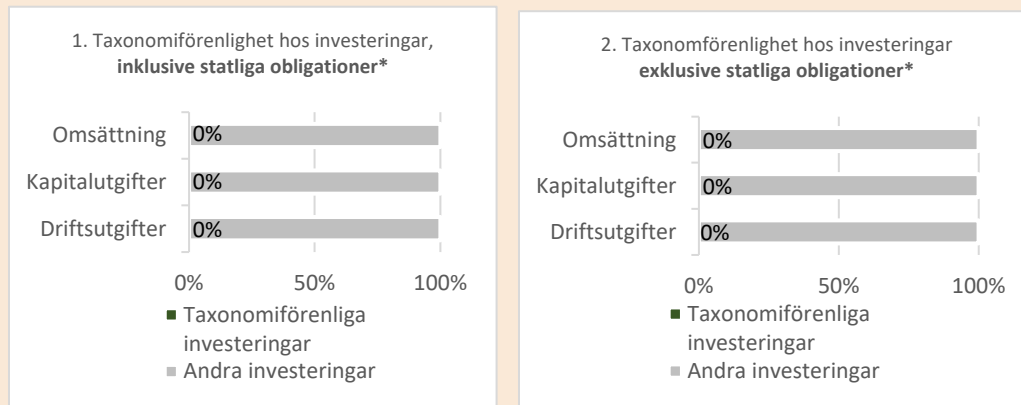
Avseende produkten har KPA Pension under 2022 inte åtagit sig att göra några taxonomiförenliga investeringar. Det beror på att det har saknats dataunderlag för att kunna bedöma om de investeringar produkten gör är taxonomiförenliga.

Taxonomiförenliga verksamheter uttrycks som en andel av följande:

- **Omsättning** återspeglar hur "gröna" investeringsobjekten är idag
- **Kapitalutgifter** visar de gröna investeringar som gjorts av investeringsobjekten, t.ex. de som är relevanta för en omställning till en grön ekonomi.
- **Driftsutgifter** återspeglar investeringsobjektens gröna operativa verksamheter

Diagrammen nedan visar i grönt procentandelen investeringar som var förenliga med EU-taxonomi. Eftersom det inte finns någon lämplig metodik för att avgöra hur taxonomiförenliga statliga obligationer är*, visar den första grafen överensstämmelsen med avseende på alla den finansiella produktens investeringar, inklusive statliga obligationer, medan den andra grafen visar överensstämmelsen endast med avseende på de investeringar för den finansiella produkten som inte är statliga obligationer.

*I dessa grafer avses med "statliga obligationer" samtliga exponeringar i statspapper

● **Vilken var andelen investeringar som gjordes i omställningsverksamheter och möjliggörande verksamheter?**

Produkten har under 2022 inte heller åtagit sig att göra några taxonomiförenliga investeringar i omställningsverksamheter och möjliggörande verksamheter. Det beror på att det saknas dataunderlag samt att EU-taxonomins klassificeringssystem ännu ej är fullt utvecklat.

Vilken var andelen hållbara investeringar med ett miljömål som inte var förenliga med EU-taxonomi?

Produkten har under 2022 haft en andel hållbara investeringar med miljömål på 13%. För ytterligare information se avsnitt "Vilka var målen med de hållbara investeringar som den finansiella produkten delvis gjorde, och hur bidrog den hållbara investeringen till dessa mål?"

Vilka investeringar var inkluderade i kategorin "annat", vad var deras syfte och fanns det några miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder?

Under "nr 2 Annat" investeringar finns derivat som handlas för mer kortsiktig exponeringshantering. Hela KPA Pensions kapitalförvaltning styrs av våra placeringskriterier samt ägarpolicy där miljörelaterade och sociala minimiskyddsåtgärder omhändertas. Detta innebär att eventuella derivatpositioner tas med utgångspunkt i dessa ramverk.

Vilka åtgärder har vidtagits för att uppfylla de miljörelaterade eller sociala egenskaperna under referensperioden?

Se avsnitt "Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?".

Möjliggörande verksamheter gör det direkt möjligt för andra verksamheter att väsentligt bidra till ett miljömål

Omställningsverksamheter är verksamheter där alternativ med låga koldioxidutsläpp ännu inte finns tillgängliga och där verksamheterna har växthusgasutsläpp på en nivå som mostvarar de bästa

Är hållbara investeringar med ett miljömål som **inte beaktar kriterierna** för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter enligt förordning (EU) 2020/852

